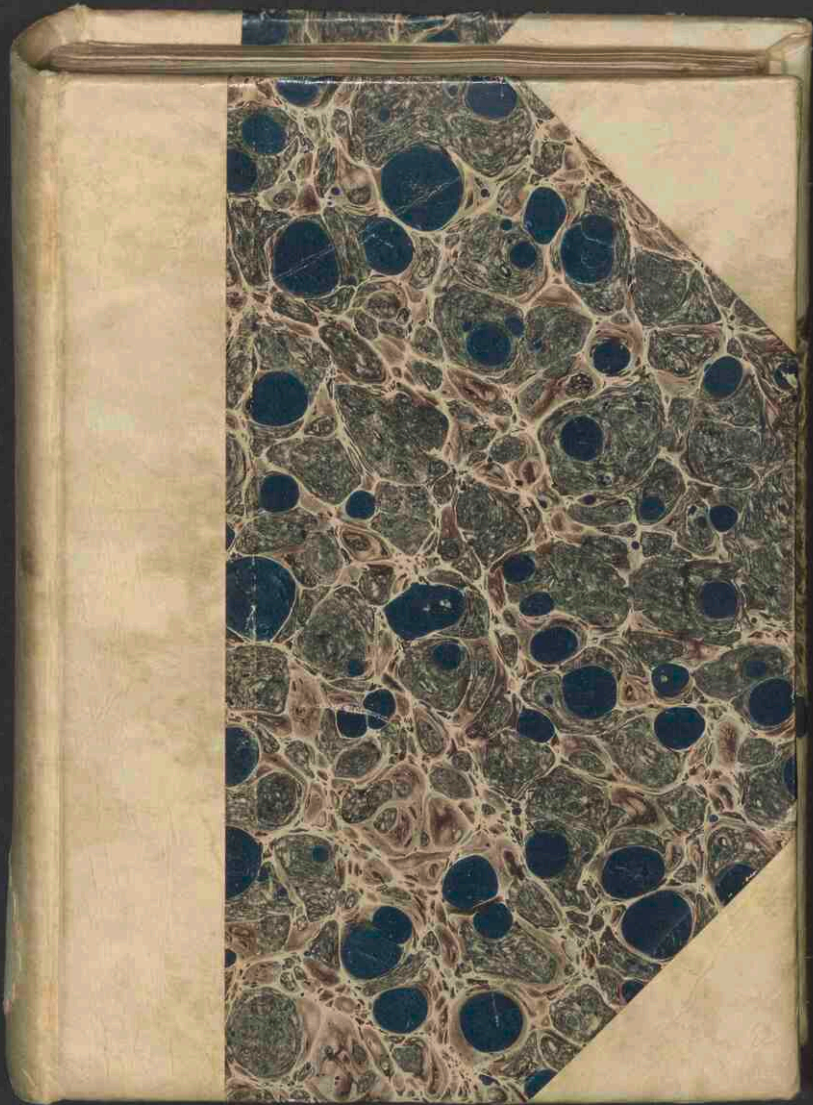

Sinte augustinus spalteriu[m]

<https://hdl.handle.net/20.500.14918/462053>

Cm

syn vromme van aradico. **I**nden
scrifte onder den figuerē syn dese di-
ghen verborghen. mer nu syn si ge-
openbaert. mē weldatē des cruce.
Die comghen gheloue die viandē
vlien ouermits den cruce. wāneer
xps een leider is so viaecht een mē-
sche dusent. **D**it cruus maect die
syn altoes sterker en verwinres
het maect ghesont die sieckē. en
verdriest die viandē. het gheeft dē
ghenanghē vriheit. en gheeft nuw-
heit des leuens. en heuet alle dingē
ghebrocht totter waerheit. **O** cruus
een segheuechtelike hout. en een
waer heyl alle der werlt. wes ghe-
gruet. onder alle. **H**out en is gheē
also daen in twighe in bloemen. en
in bloepsme. **O** cruus een kerste-
like medicame behoude die ghesontē
maect ghesont die cranken wat die

57
menschelike cracht niet en smach
dat ghesae in dinen naem. **O** hei-
lich maker des cruce. verhoer die
bi staende syn die louē die louen
des cruce. en ouer voer die knech-
ten des cruce totten dach des ware
lichts. na desen leuen. **E**n ghif
dat wi niet en moeten weten die
pijn die du wilste dat din passie
diene. mer als coemt die dach des
doerns so ghif en verleen ons die
ewighe bliscap. **Ant. van sinte**
Sinte cornelis ghebozē **cornelis.**
vande comdiken gheslachte der
senatoren blent nu verheue inden
hemel ouermits wies ghebet wi
biden dat wi moeten werden ghe-
holpen. **Vf. Gid** voer ons heilige
mertelaer sinte cornelijs. **D**at wi
waerdich moeten werde der belofte
O ewighe ontfermhighe **coll. xpi.**

№
103

Cm

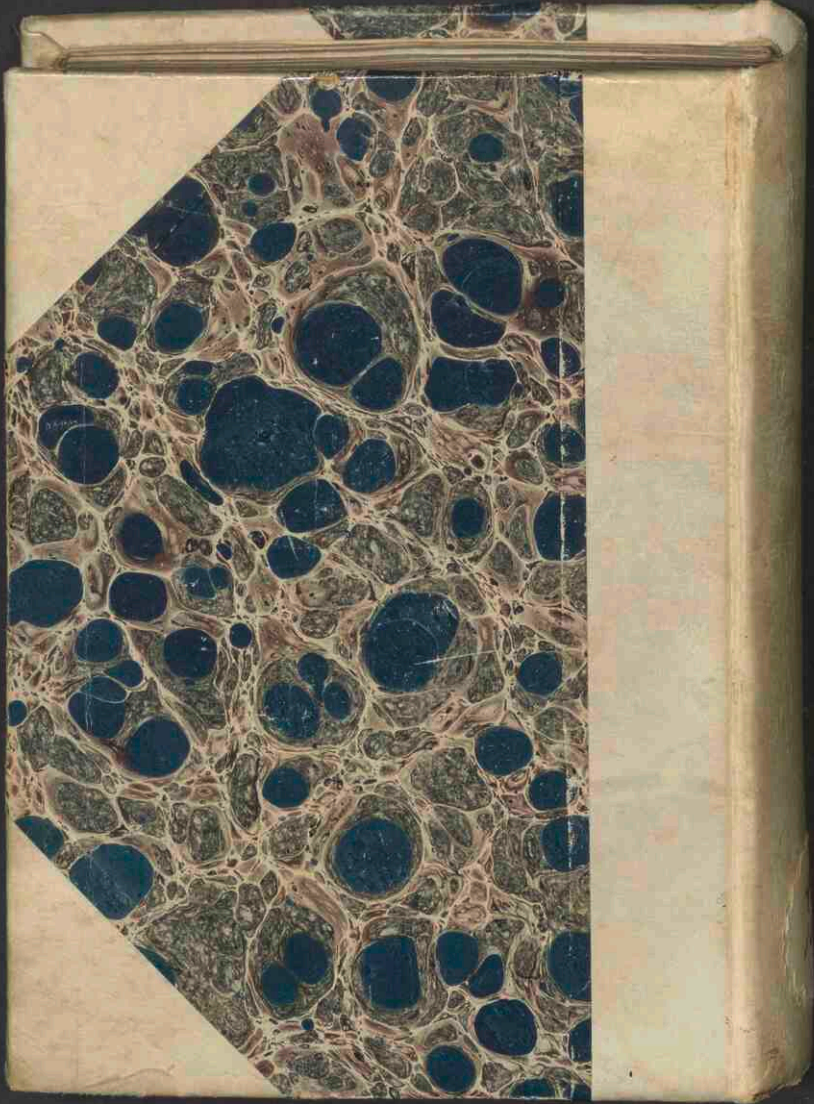
Cm

Cm

Cm

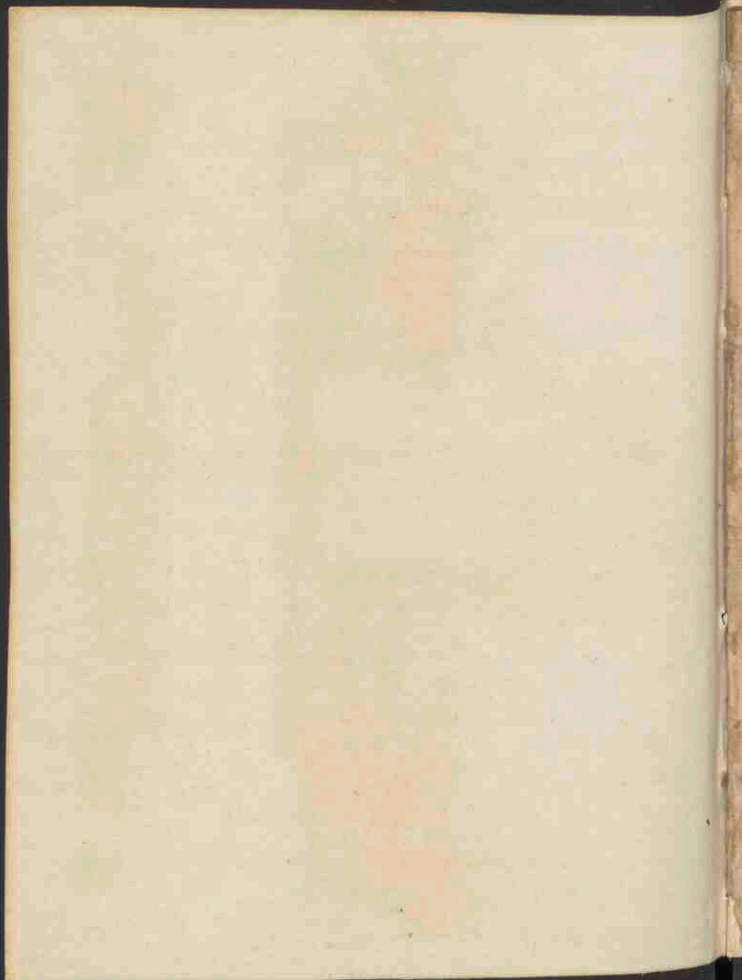
N. 1863.

SINTE AUGUSTINUS PSALTERIUM. Manuscrit en hollandais sur par-
chemin et sur papier. XVIe siècle. 125 ff. pet. in 4°.

Hs.
103.

BMH h103

Sinte augustinus spalteru.

O Heer almachtich god
commc der ewigher
glorien. die bkenste
dien man salich te wesen die
den wech der sondaren vsmā
dende is. en die wet dinnre ghe
boden denct dach en nacht.

Leer den sondaer mit sulker
vresen des herte di trouwelic
te dienen. op dattu di gheweer
dichste oetmoedelic te hore mijn
stemme di aenroepende.

En also alre goecertierenste in
dinen oren te ontfae mijn woerte.
opdattu mi die di ghesondicht
heb mīc toer dinnre vbolghentij
met en lates. **N**ummeer en

Bissch. Museum
Haarlem

moet gripe als een leeuwe. die
alre outste viant. mī siel alser
mement en is diese verlosse of
behoude. **M**er du heer welcs
naem wonderlic is in dē hemel
en in die eerde. drūf minē viant
achterwert. op dat hi cranc wer-
de. en vlie van dme aensichte.
dat hi nūmermeer mī siel en
vanghe in die vuerighe stricke.
noch dat die wint der goluen
des sulphurs mī niet en ouergae.

Mer om die armoede. en suchte.
so sich nu in mī. opstaende ende
hoer mī. want du biste raet des
noturftighen. en sijn hope.

O god doch mī in gaen sonder
vleckē. en te werken rechtidich.

op die gracie dinnre ontferher-
ticheit si dat deel minre erfensse.

Behoede mi heer als die appel
vanden oghe onder die scheem
dinnre vloghelē bescherme mi.

Wanttu biste mi cracht. mi
starcheit. en mijn toeluchte.

Remighe mi van minne heime-
liken quaden. en spaer dinen
knecht vande vreemde. **E**n
de mi hulpe van dine heilighe
berghe. en ghif die begheerte
mijnre sielen. **V**erlosse mi vā
den monde des lewes. en leide
miⁱⁿ die toepade dinnre rechtuer-
dicheit. op dat ic mach opdin-
men tot dine heilighen berge.

en staen in dinnre heiligher stede
onnosel van handen en rey vā

Die vsumenis mijnre herte.
ioecht. en mijnre onbekentheit
en wilt niet ghedencken.

En wil o god mī siel niet v
doemē mitten bosen. en en gif
mī niet ouer den sielen der
gheenre die mī veruolghen.

Mer hoer also die stemme mī
re bedinghe. dat ic mach in
roepē die glorie dīns naems.
en dattu mīns ontfermes.

En in di heer hopende en sel
ic niet confuust werde inder
ewichheit. ~~mer~~ verlate mī die
boesheit mīns herten. **D**ijn

ontfermherticheit ghesae op
mi. als ic in di ghehoep heb.

Van alle minen bangichede
verlos mi. seg mijnre sielen ic
bin dijn salicheit. **E**n want
ic hope onder die bescermens
dijnre vloghelē. so ghif mi die
begheerte mijns herten. en den
ke in mijnre hulpe heer god
mijnre salicheit. **H**eer maec
mi aundich mijn ende. en dat
ghetal mijnre daghen. op dat
ic sel moghe weten. wat mi
ghebreect. **V**erhoor ghenadelic
die stemme mijns bidtens. en
wtleide mi vanden cule der on
salicheit. en vanden slike der
heffen. **S**ette mij voete opte

steen. en leide mi ganghen in
rechte paden. **I**nden quade
daghe verlos mi. op dat inga
in die stede des wonderliken
tabernakels. al totte huse go
des. wanttu biste mi god en
mijn starcheit. **E**n neighe
mijn ganghe met van dinen
weghe. op dat ic mine ghe
rechticheit en ghelycheit.

Wes mi een cricht en een toe
ulucht. want du biste groot
coninc boue alle die eerde. die
alle dinghe regierste in wijshe.

Verlos mi siel vander hant
der helle als du mi ontfanges.

Ontferm di mijns als du selte

van mi. mer inlichte dyn aē
sichte op mi. maec voerspoede
lic minnen wech mi heylgheuer.

En niet en moet mi vderenckē
die diepheit. noch die putte smē
mont op doe op mi. **M**in hul
per en mi verlosser. heer en
merre niet. **W**ant in di heer
hope ic. ic en sel niet vderue
in ewichheit. als du oordelste
dat volc. en die gheen die he
van di vuerre. sellen vgaen.

Ic sel niet of keren. ic bin
oetmoedicht en bescaemt.
want du rechtueerdighe recht
biste vernederende. en vhesse
de seer ontfichlic. **W**ie sel dā

moghen wederstaen van dinen
toern. **D**u biste god die doeste
alleen wonderlike dinghe. als du
dijn volc hebste gheuoet inder
woestine en van haren begeer-
ten niet bedroghe. also mi hon-
gherde. wil mi vmaken mit din-
re graec. **E**n haestelic moet
mi voercomen dyn ontfermhichich.
en du besorgher spise mitte bro-
de der tranen. en ghif mi bitter-
heit des berouwes inder tijt der
tribulacie. **E**n op dat ic begri-
pe vanden onchipuloyende steen.
die sueticheit der ewigher minne.
God die tuussche die rechtudige.
en sondare ondersceideste die

5
openbaren ons te oordelen.

En dinen heilighe geest en
nym niet van mi. **O** fkeer alre
goedertierenste god in dier vren
dijn aensicht van mine sonde.
en delighe alle mij boesheit.

God schep in mi een reyn hert
en den rechte geest vnuwe in
mine binnensten. **E**n dat ic
ontfanghe mach die olye der
heilicheit. als een vruchtbaer
olue inde paradise dijns huys.
en ic mach hoghe vruuechte.
mit iacob. en verblijde mit isrl.

Behoude mi in dine nae. en
in dijne crachte verlos mi.

Niet en wilt versmade mij

bedinghe mer ontferm di mys.

Vende mi hulp vande hemel.
en verlos mi. en ghisse inde last
die mi vertrede. **V**e wruue die
tanden in hare monde. en bre
ke die kinnebacke der lewen.

Mijn god bistu mijn ontferm
herticheit dijn rechterhant ma
ke mi behoude. en ic sel werde
bescermt onder die deckemisse
dijnre vloghelen. als du een
yghelic selste gheue na haren
werke. **A**ls mijn siel dorstet
in di. bescerm mi vander ver
gaderinghe der boser. als tot
di sel come alle vleisch. so en
of doe niet dijn ontfermhich.

alleen biste die ouerste bouen
 alle volc. ontferm di mijns. en
 ghif mi die benedictie die die
 wet hebste ghegheue / vlate
 die boesheit mijns herte. en
 vergif alle mi sonde. **E**nde
 maec ghesont dine knecht
 mijn god die hopende is in di.

Die fondierste die kerke inde
 heilighē berghe. neighe dijn o
 ren tot minen ghebede. **V**an
 den stricke der iagherē. en vā
 den valle. en vanden middaechs
 viande verlos mi. **O**p dat ic
 moet bloeyen als een palmboē
 gheplant inde huse des herē.

En als een cederboē die is in

lybano. ic mach vdiene me-
nichuondicht te werde in lāc-
heit der daghen. **W**es mī toe-
ulucht. en mīn god. die hulp
mīns hopes. **E**n du biste
god/en come groot boue alle
eertrijc. **A**lstu selste oordelen
den omeganc der eerde in ghe-
lijcheit. en die volke in dīnre
waerheit. dat ic dan mach ge-
bruke mitten rechtudighen en
mitten rechten van herten die
bliscap des ewighe lichts. **D**ijn
rechterhant moet mī behoude.
en dīnen heilighe arm. **D**ie
sittes bouen chruim doch mī i-
gaen in vroechde in dīnre tegē-

4
woerdicheit. **O**p dat ic mach
wandere in onnosselheit mijns
herten in midden dyns huus.

Niet en moet mi aenhanghe
een boes ~~woert~~ herte. mer mi
oghe moete wesen op dyn ghe-
trouwe heilighē op dat ic sitte
mach mit hem. wanderende bi-
den onbeulectē weghe. **A**lstu
selste vstroyē van dijne stadt.
ouermits den oordel alle die ge-
ne die nu boesheit werken.

Keer hoer mi ghebet. en mijn
roepē coem totti. **E**n keer niet
of dyn aensicht van mi. in
wat daghe dat ic bedruet bi
so neighe dyn oren tot mi.

Wes ghenadich alle mijn boesht.
verlosse mijn leuen vander doot.
vriulle mijn begheerte mit goe-
de. die aensieste die aerde. en
doetse beuen. **D**ie wtleides dijn
volc in bliscappe. en dijn wt-
coren in vroechde doch mi be-
hoede oerdel en gherechticheit
in alre tijt. **W**tleide mi vande
duusternis. en vanden scheem
des doots. op dat ic mach sin-
ghen mit bereider herten. en
segghen dinen lof. **O**ch mit
mi een teken mit goede om
dijn ontfermhicheit. en om
dine naem. **M**ijn gherechtich-
moet bliuen in ewichheit der

ewichheit. mer in die blenkinge
der heilighē. inden raet der recht
ueerdigher en vergaderinghe.

Mijn herte moet hoghe veruue
gheden in glorie. op dattu mi
ghebietste te vrisen. du selte op
rechten die noturfighe ^{van} der eerde.
en vanden slike den arme. **I**c
sel di benedie van nu tot inder
ewichheit. op dat ic di sel behage
inden lande der leuender. **S**coer
mij banden. en sterke mi in di
re barmherticheit. **H**eer als di
aenroepē in tribulacien. hoer mi
in breetheit. **S**ette mi een ewe in
den weghe dijnre gherechticheit.
ic selse altoes soekē. **G**hif mi

vstandens dat ic mach onder-
suekē dīn wet. en ic selse be-
hoeden in alle mīre herten.

Ic heb ghedwaelt als een scaep
wedersuekende. vlos mī siel.

Behoede mīne inganc. en mīne
wtganc. op dat mī voete sijn
staende inden huse in dīne wide
sale iherusalems. **G**otti heb
ic vheuen mī oghe die daer
woenste inden hemel. **W**tnym
mī siel vande stricke der iage-
ren. op dat ic niet wt en rei-
ke mīn hande ter boesheit.

Veruille mī mont en mīn
tonghe mit hogher vrolicheit.

In vlope mī begheerte int

9
goede. en du selte mi ghebene-
dien wt syon. op dat ic sien
mach iherusalem / verre vand
quaetheit. **O** myn ore moeten
toehoren heer int ghebet dñs
knechts. **N**iet en is myn hert
vheuen in houdien. noch my
oghe opgheboert. mer ic sel
oetmoedelic smake. thent ic
sel vinde den tabernakel iacobs
gods. **D**aer ghebiedes du ont-
fermherticheit. en dat leue tot
in ewicheit. **D**aer sel ic wt
reiken my hande in die heili-
ghe. en sel di benedie. **D**ie der
oordelste dñ volc. en troest se-
des in dine knecht. **O** god der

goden en heer der heren / bughe
mi en ic sel di aenbede tot dine
heilighen tempel. **R**oeue mi
en bekenne mi herte. vraghe
mi en mede bekenne mi gange
en leide mi in die ewighe wege.

Behoude mi heer van die hat
der sondaren. en vanden bosen
mensche vlos mi. **M**ijn ghe
bet moet werden gheleidt als
een ontfekte offerhande in dine
teghenwoerdicheit. **W**tleide mi
ne siele vanden kerker. heer te
belien dine naem. verhoer mi
in dinre gherechticheit. **E**nde
niet en gae int oordel heer mit
dine dienre. **V**erhoor mi haeste
lic heer want mi geest ghebreect

Wanttu biste mīn god en mīn
 toelucht. en mīn ontfanger.
En wanttu groot biste ende
 seer louelic. en dīnre groothē
 en is gheen ende. **O**prechte
 den nedergheslaghē. ontlosse
 den ghebonden. mlichte den
 blinden / die daer tynmerste ihe-
 rusalem. **A**lstu selste vestige
 die slotē dīnre poortē dat
 ic mach sijn in dat inreeste
 mit dīnē kindere. **A**lso di
 louē die engelen. en alle dī
 virtutē. inden rike der hemele.
Also dat ic daer hoghe ver-
 uroechdende mit glorien in dē
 choer der heilighen mach sijn.

ghē lof dñe gloriofen naem.
in gymbolen der lippen.

Welke naem datter heilich
is en glorioes en regnerende
altoes in oemdeliker ewich!
der ewicheiden. Amen.

Die heilighe leerre site
baernaert bescrijft
ons. dat een yghelic
deuoet mensch ymer alle da-
ghe sel pine te ghedenken
der blossinghe en nime ende
passien daer ons xps mede
verlost heeft. En want die
ghedencnis sonderlinghe in-
missen begaet wert. als die

11
heer seide in dē leste auontmael
doe hi sinē ~~ionghere~~ lichaē gaf.
Dit seldi doen in minne ghedē-
nisse. so sel hi billiker gheerne
nisse hore. want dat ambocht
der heiligher misse vermaent
alder passie ons herē mitte de-
dere die die priester aendoet.
En mit ander teike. sonderling
ind' opheffinghe des heilighen
sacraments dat bewijst hoe hi
opgheheue wort mitte cruce.
Dit stille nad' opheffinghe ver-
maent te ghedenke sijns legges
in dē graue. en dan bidt men
voer die sielē welker lichamen
rustē. Die opheffinghe der patene.

bedudet die brisems. en die ste-
ne vande graue gheleit was.
Die brekinghe des broots dat
vleisch gheworde. doet ghe-
denke die openbarighe symre
ionghere / die hem bekenden
inder brekinghe des broots.
Welc gheoffert wt dat een deel
inde kelc tot bliscappe der
hemelscher geeste / die altoes
dronken werden vander ruue-
re der ewigher welluste. **D**at
and voer die inden vegheuer
sijn die oec hore totten gees-
telike lichaem ons here. **D**at
derde voer alle mensche die
in gracie staen. of noch penitē

doen sellē en comen totten ewi-
ghen leuen. Dat een yghelic
daer vā ghetroest ghelaest. en
gheholpē werde. Die morgin-
ghe betekent. dat minlike v-
emglinghe gods en der sielen.

Inde gheue der benedictien
machmē denken hoe onse heer
sijn vrienden benediede doe hy te
hemel voer. en begheerē mede
die benedictie. En ymer die les-
te benedictie ten ioncste daghe.
mit welker mē gaet mitten
ghebenediden in die ewighe sa-
licheit.

Ver puntē die sijn die te
mensche bereidē alle daghe

geestelic te ontfac dat lichaem xpi.
Dat eerste is dat hi so grote be-
gheerte heb na gode. al waer al
eertrijc sijn dat hijt daer om
gaue / dat hi den heer daghelics
mocht ontfac. en hi alle eertse
dinghe so verre vā hē ghewor-
pen heeft dat si hē gheen hind-
en sijn tot enigher tijt tot go-
de te keren. ¶ Dat ander punt
is dat een mensch om die minne
gods van alre vergancliker mē-
nen so ghesondert is / dat hi al-
le menschelike troest sonder pñ
ontberē mach. ¶ Dat derde is
dat een mensch so vlitich is al
mocht hi alre mensche arbeit

doen om die n^{me} gods . ende
alre menschen liden helpē dra-
ghen . en hem troestē mit t^{ijt}
likē goede of mit geesteliker
hulpe dat hi dat gheern dede .

Dat vierde punt of doecht
is . al hadde een mensch alsoe
veel n^{men} als enich heilich
en so seer mocht gode louen .
als alle creatuerē . dat hem
nochtā s^{ijn} ontbluē altoes
boetmoedichde . **O**nse lie-
ue heer antwoert tot desen
eerstē punt . Die mensche die
m so seer begheert te ont-
faē dat hi alle eertrijc om
m gaue dien gheloue ic

dat hi in alle dinghe die hi
doet of laet om mi/ mi sel
uen in ontfact. niet alleen
eens inde daghe. mer in el
ken goeden ghedacht. ¶ Ten
anderē punt seit die heer
wie mi so seer begheert te
nimen dat hi alle vgandi
ke minne om mi gheer ont
bere wil die wil ic bynde
mit mijre minen also vast
aen mi dat hi nimmermeer
van mi en seide. ¶ Ten der
den punt wie gheern om
mi alre mensche arbeit
soude doe. en alre mensche

pijnlicheit lide. dien wil ic
 helpe draghen en lide so dat
 hi niet en val. en sine arbeit
 wil ic presentiere mine he-
 melschen vader. **T**en vier-
den spreekt hi. wat mensch
 die mi so seer woude mine
 en loue so veel als alle hei-
 lighen. en nochtan oetmoede-
 lic gheuoelt en op offert al-
 le goet in gode. **D**ies sielle
 wil ic setten voer mijs vaders
 aensicht. en dan wil ic spre-
 ken. **V**ader dusdanē mensch
 heb ic in aertrijc mit mine
 bittere doot behoude. dan
 wil die vader spreke. **w**el mi

dat ic den mensch ye ghesaep
Die soen sel spreke. wel mi
dat ic voer den mensch so ve
le ghelede heb. **D**ie heilighe
geest wel mi dat ic in deser
sielē ewelic rustē sel. **D**ie moe
der gods wel mi dat ic die
ghenade vant daer dese mēsch
so doechdelic of wert. **D**ie en
ghelen wel ons dat wi desen
mensch diende inder eerden.
Alle heilighe roepē wel ons
dat wi desen mensche in onse
gheselschap vāreghen hebben.

In Anthom⁹ die alle die werlt
vol stricke sach seide. Wie sel
alle dese stricke moghe ontgae.
Hem wert gheantwoort alleē
die oetmoedighe.

Ohebet arbeit en oetmoedich^t
is noot allen mensche sonder
linghe die gode in renndheit
willen dienen. Den arbeit te
met dat vleis ghebet vericht
die minne der renndheit oetmoe
dicheit behoetse en alle ander
duechde. Oetmoedicheit is die
vruchtbaer eerde daer vande
hemelsche ackerma die wort
tel der minnen in wort ghe
plant. welke minne so veel

als si vast so minnet die be-
gheerte des vleis en alre tijt-
liker dinghe. Goet eer troest
vroechde gonste lief en leet.
is al te liden of te ontberen
daer die hemelsche minne ghe-
draghen wert. En diese niet
en heeft is open tot allen be-
gheerlijcheden. mer diese soect
in oetmoedicheit hi selse lich-
telic vinde. want me en socht
ackermā also bequaē eerde
sijn saet in te werpe. als god
doet oetmoedighe herte sijn
gracie in te storten.

16
Als ic ghedenc dat alleen
inden vdiēte xpi alle sonden
vghēue wort. en alre doechde
edelheit volmaect. so en moghe
mi mns selfs werke niet ver-
heffen noch mi vsumenis mis-
troesten. **M**er al mi binnenste
wert vweet dat ic mine gelde
mach mit mine.

Waerdighe danckaerheit tot
gode ontfermherticheit tot ~~gode~~
onsen enen mensche. lydsaemlic
te ontfaen wat god sonder mid-
del of doer den creatuerē op
ons vhenghe wil. Dese drie
maken den mesch bequae totter
mededelinghe mitte verdienten
ons herē ihu xpi. God si geloeft.

E weest gegruet **o** alre **u**nderdichste
maghet **maria** in dat suete in drinpe
dat **u**ter herte der heiligen **d**rienondich
vaene lobene in d'genloep is vādine
saliger **u**kiesinge en beredige totter

E weest gegruet **o** alre **l**euwer salich
heichste maghet **maria** in dat suete
in drinpe dat **u**ter herte der heiligen
drienondichheit genloep is in d' vādine
re heiliger getrouwer **u**anderinge

E weest gegruet **o** alre edeste maghet
maria in dat suete in drinpe dat **u**
der heiliger drienondich in d'genloep
is in der bittere passie en in der bittere
doel ~~das geminde~~ **soene** van d'is
geminde **soene** soete leringe en pre
dicste maghet **maria** in dat suete in

E weest gegruet **o** alre minde **l**ieve
ste maghet **maria** in dat suete in
drinpe dat vander heiliger drienon
dichheit in d'genloep is in der bit
tere passie en bittere doel d'vāne

E weest gegruet **o** alre **l**euwer
uerdichste maghet **maria** in
dat suete in drinpe dat vander
heiliger d'ienondichheit in d'ge
loep is glorie en bliscapen aldaer
du nu in verblifste en verblide selste
boue alle creatuere in d'heer
en in der aerde **u**ter eere eer dat
die werlt se geschapen **u**as **u**me
onse he ihu leide de siele **u**on onse
godlike heer en sprac tot hoer alhier
selst u seappe soe **u**at **u** begreepste **u**
ve liever moeder ter eere en lof

17
di sijnre lieuer moed. **O**p dattu
maecht soutste bewarē die maecht
en dattu soutste ofnemē alle soch
uoudicheit vander seluer moeder.

Du iohannes verlost wesende vande
kerker. en vanden brande der sieden
der olven om die ghetughemisse ihu
xpi. biste verblift. **D**u selue iohānes
verweeste die doden. du wromste dat
starke vernij inden naem ihu. **D**ie
alre hoechste vader openbaert di vō
alle ander heilighe sijn swighende
woort. **O** iohannes vrient xps du
helpste altoes ons allen bi gode mit
dinen ghestadighe ghebede. *Sequēda.*

Lof si die e vā die onosel kynd.
xpe. want dat ander menschen
vremde dunct. en voer niet en achte.
dat is di behaechlic. en vruchtbaer.

En tot wies dienst alle manieren
van mensche en alle ontheit bequaē

is. **W**ant die versche en bequaem
ridderen die van herodes swaerde sijn
ghedoot hebben di huden gheloeft.

En ist also dat si mit haren deimen
tonghen niet spreke en mochten. **S**i
hebben nochtans in dat wistorten
haers bloots. van di voersproken.

En want si melc en bloot wt hare
lichaem hobbe ghestort. **D**aer mede
hebbe si voergheleit dat si wraecke
sellen roepen voer gode inden laetsten
daghe. welken god die natte wanghe
der onnossele. en der cleynre wesen.
sel vwecken te ontfermen. **W**elke
is die alre starste kempe ye ghe
weest inder tijt die sijn heer zeghe
ghegheue heeft. **A**ls du xps die
noch screiende was inder wieghen.
hebeste ghegeue dyn ewe te houden.
Oien du ghesent hebste totten he
mel ewelic te regnieren. **O**blenke

de voerbode xpi. en daer blenkende
bloeme der mertelare. **O** ghi edele
duerbaer stene der heiligher gessore
en der onuzuchtbaer maechde. **O** da
deme sone. o suete wichterkyns o
vriendelike kynderkyns helpt ons
mit uwē ghebode. **O**p dat onse he
v doot welke doot ghi om sinē wil
gheleden hebt. ontfermelic aenghe
sien. **E**n die v oec vriendelike heeft
ghehoort. **O**p dat hi ouermits v
ghebet hore wil. en make ons weer
dich sijn ewighe ryc. *Sequēcie vā*

da dertich
Alle kerstenheit *der tiendach.*
moet vieren hoectide xpi. die
Die mit wonderliker maniere ver
ciert sijn. en van allen volcke selle
gheciert worden. **O** uermits den toe
coemst des gheens die alle dinghe
onthout. en ouermits der roepinghe
der heiden. **D**oe xps gheboze was wort

ghesien vande comghē een luchtige
sterre. **E**n si en rekenden niet ydel
te wesen die glorie also grote teike.

Si brochten gauē mit hem si offerde
den clemē kinde als enen coninc wel
ke die sterre predide. **S**i ghinghen
voerbi dat gulden bedde des houeardi
ghen princen. en ghestadelic sochten si
die grube xpi. **D**ie versche vuerighe
toern des wreden herodes die hatich
was den regiere die te bethelseem ghe
boze was gheboet daer na te vmele
die kinder mit enē wreden swaerde.

Oxpi hoe groten heer vgaederstu
den vader dijne riper ontheit ghe
leert totten stride. den volc predikende
wanttu zukende sulke heer ghesent
hebeste. **I**nden dertichste iaer der mesc
heit heeft hem god ghebnuicht onder
die handen sijns gloriosen knechts.
heilichmakende ons die dōpe in ontbē

19

denghe der sonden. **S**ich die heilige
geest inder ghedaente des onscdeli-
ken voghels heeft hem ghenandet.
welke hi salue soude boue alle hei-
lighen. en is onthoudende altoes in
der womghe sinre borst. **O**ec heeft
ingheludet die goedertiere stemme
des vaders. en heeft verghten die
oude reden als dit. het is mi een pñ
dat ic den mensche ghemaect hebbe.

Du biste waerlic mijn soen die mi
wel behaecht heeft. in welken ic ge-
sachticht bin. **O**mn soen ic heb di
huden ghewonne. alle ghi volc legt
die oren te bloet desen ghebieder.

Alle *In der octaue vā dertiendach.*
dat kerste volc sel springhe *sequē.*
en laten hem als blide menschen en
spreken alleluya. **W**ant een wonder-
lic dinc gheschiet is. die buuc eens
onbeulecten maechts heeft voertge

brocht den comē der comēghen. **D**ie engel des groten raets dat is die soē die inder godheit is ghebozen vand' maghet. die sonne vand' sterzen.

Vader sonne die gheen onderganc en weet. dat is xps die na sinre ewichheit is mitten vader van die sterre die altoes schijnt en daer is.

Als die sonne voertbrent haer sainsel also ghelijc heeft die maecht voertghebrocht haren soen. **D**ie hoghe cedarboem des berchs lybaēs die wort ghelijc ysoppe dien crude in onsen dale dat is in dese werlt.

Dat woort des alre ouerste heeft aenghenomē menschelike forme. en is ghepijnt. **D**ie pphet ysayas heeft gheprofetiert die toetcomst xps die ghemeen ioden bekennen oec dat. nochtan sijn si blijnt en en willen niet gheloue. **O** ghi ioden

en gheloesdi met v eighē ppheten.
gheloesft doch die heiden die oec voer-
spoke hebben. van die gheboorte
xpi. **O** du salich volc waer om wort
stu dus iāmerliken verdoemt haesti
en gheloesft dat oude testament.

Bekenne den ghenen die welke die
scrift bewijst te wesen. die soen go-
des welke die moeder heeft ghewon-

L *Sequentie vā sūte agneten.*

Of si den comē der glorien wel-
kes forme der grācen dat schijn der
sonne heeft verwondert. **I**nden
houe der heiligher kerke is xps wt-
ghegaen als een brudegom om lēpē
te vergaderē. **S**iet hi heeft agnes
gheuonden. en gheuonden heeft huse
vergadert die lēpe mitter lēpen.

Die welke hi heeft begaue mit
enen ringhe. en in eenre bruut ver-
coren den comē des conincs soen.

Die welke verkieſende inder minne
heeft ſi verſmaet die werlt mit ha-
re aërheit. noch torment noch ſmeki-
ghe des rechters en mochtſe beweke.

Als ſi ontmoete ſoude den brudego
mit vuerighe ghemoede. was ſi
ontleet mer dat haer haers hoes
bedecte onſpreit als een bruut.

Als ſi wort gheleit totter ſtat der
lellichkeit. ſo blente die camer mit
claren lichte als dat ſchijn der ſon-
nen. **S**i heeft verdient gheſterit
te worden vanden engel. en is ghe-
deet mit enen dede van goud ghe-
weue. **D**ie maecht en wort daer
met beroort. mer die onſannel
man wort verworghet. voer welc
als agnes badt wort die ionghelut
weder leuende. **O**uermits welke
xps wert gheloest. mer die gheen
die dat veronwaerde beruſpeden

agnes en si wort gheset inden vuer.

En die vlamme des vuers en scade
agmeten niet. noch niet van haer.
mer si sat daer in mitter crachten
gods als in enē douwe. **S**i wort
doorstēke in hore kele si coes den do-
te en vant dat leuen. siet si sach dat
si begheert hadde ouermits des bru-
degoms teghenwoordicheit. **A**ldus
heest dese maecht vromē. en is
mertelaerster inghegaē. verbliden
de in haers brudegoms slaepcamer.

En welke dat si nu bidde voer oē
dat wi vertrughe na dit ellende in
te gaen inden hemelsche palaes.

O *Sequencia vā sūte ponwels beke*
Ie heer heeft ghesprokē ic sel *rige*
saulum bekeren van die diepheden
of onuzuchtbaerhede der ongelouich.
in die gront der zee. **O**ie heer
heeft ghedaen dat hi gheset heeft.

doe hi ter eerte neder sloech saulū
en weder op rechte paulum. **E**nde
dit heeft hi ghedaen ouermits sine
soen die mensche gheworden is doer
welken soen hi die werlt heeft ghe-
maect. **E**n doe paulus vnuolchde
dit woort dat is die soen gods. doe
hoorde hi saule saule waer om ver-
nuolchste mi. **I**c bin ihs het is di
hert dattu dijn voet slaeste teghen
een scarp yser. **D**ie eerte dat is
saulus is beroort. en is beuende
gheworden. **E**nde althants doe
hi gode bekende gheloefde hi en liet
after te vernolghen die menschen.
O god is nu een onghelouich ghe-
comen totte ghelouen. **E**n is ghe-
worde een tonghe dinre honden.
dat is dinre priesteren. **O** herende
anders gheen god te weten dan xps
en dien ghecruiust is. **W**elke xpi

regniert mitten vader en mitten
heilighen geest. wies ghetughe pau-
lus is. **P**aulus die een tonghe is
der priesteren heeft ghelict als een
hont der quellender mensche. **I**n
dien dat hi te same heeft gheuoe-
ghet die twe mole stenen dat is
dat ouden testamet. en dat nuwe
testement daerme mede mach ghe-
nesen alle zietten der iode. **H**i he-
uet oec ghesocht die cruden der me-
dianen mit welken me mach ghe-
nesen die zieken en laue die ghee-
die lust te eten. **E**n doe paulus
predicte god dat is dat kerste ghe-
loue die zoe sacht en vloech dat is
die ioden saghen die teken en mir-
aculen die paulus dede. **N**ochtan
en wouten si niet gheloue. want
die scare der heiden die diepheden d'
sonden hebbe after ghelaten. **E**n

bidde di o rpe. aen en bekennē di
te wesen scepper en verlosser der
menschen. **D**ie ghetomen biste in
den vleisch. en die comē og is ghe
bleuen in dat ghuus der ongheloue.

O *Sequencie vā onser vrouwe*
maria dat kerste volc *licht*
eert di mit eendrachtighe *ms.*

sanghe. en louet di mit goddiensli
ghen herte.

O maria du biste een
eersamighe dochter des edelē abra
hams van dat coniclike gheslachte
dauids.

O ioncfrouwe der ioncfrou
wen du biste alre heilichste inder
herte du biste alre reinste in den
lichae du biste die alre suuerste
in den seden.

O maria du biste een
moeder en een edel maecht verblide
di du hebste ghewonne enen soen
die gheloeffte die woorde des engels
en biste ghebleue maecht. **W**elke

soen alle dat menschelike gheslacht
heeft ghereinicht mit sinen bloede.
als god gheloofst had abraham.

Omaria du biste ghefigureert bi
die roete aarons die dorre was en
bloeyde. **W**ant also als die scone
bloem een zuuerlike vrucht voert
brocht. sonder wortel also hebstu oec
ghewonne enen soen sonder mans
toe doen. **O**maria men gheloeft di
te wesen een poorte die inder ewich
gheslote sel bliuen. **A**n welken
poorte ezechiel die pphet ghesproke
heeft die god alleen sel open wesen.

Omaria du hebste vult die wet
die die beilecte vrouwe is ghebode
te houden. **E**n om dattu allen vrou
we een exempel der oetmoedicheit
bewijste. **W**anttu onbeilecte moed
ghincste mit dine soen te reinighe
totte tempel. welke soen is god en.

mensche gheboze. en heeft vuer
die eer dijner reinicheit. **O** marie
verblide di. want god die alle din
ghen openbaer sijn heeft di alleen
weerdich gheuonde te werden sijn
eighen woenstede. **O** maria verbli
de di wien dat kindekij toe ghe
lacht heeft in sinen tiden. **W**elke
kijnt hout alle din in sine wese
en doet alle mensche wesen na sine
wille. **H**ier om sellen wi kerste
menschen hoechliken begaen ende
eren die hoechtijt des kints. **D**at
om ons mensche gheworden is.
en oec die hoechtijt sijns goedertie
ren moeders. **O**p dat wi die gracie
sijn en niet veruulle en moghen
die oetmoedicheit gods dat maria
een middelaerster si tussche gode en
ons. **L**of si den vader der glorien
die openbaer heeft ghemaect sijn

soen den herde. en dat volt. en ons
heeft ghenoecht te scouwē en te siē.

Lof si den soen die ons vsoent.
heeft sinē vader mit sinē bloede.
en heeft ons ghesellē doen wesen.
mitten hemelschē borghers. **L**of
si den heilighen geest inder ewich!

O Salighe Antiffen vā sūte aga //
en edel maecht sūte aechte the.
die voer dat lof des ghetrouwē
licens vdiēnt hebste mit dinen
bloede dinē god te verclaren. Oedel
en gloriose maecht die mit twee
scoenheden vciert biste. du wortste
onder die scarpe tormentē mit
miraculen voert gheset. en du blē
ste mit godlikē onderstande. en du
wortste van des heilighē apostels
vandinghe ghenesen also ontfenge
di die engelē. xps ghetrouwet
also blenken die gloriose vdiēntē

dyns maechdelike lichaems daer
der engelen choer heilicheit des ge-
moets en verlossinghe des lants
of bewynste. *vers.* Agate viert mit
hemelscher scoenheit. blenct onder
die scaerē der maechde als een scme
de sterre. *bidden wi.* *Collecta.*

Oedie onder ander miracule
dijne moghentheit oec inden arm-
ken wijsliken kune die victorie der
mertelien ghegheue hebste. Verleen
ons goedertierlic dat wi ouermits
exempel haerze volstandicheit totti
moeten come. wies vandinghe en
passie wi eren. Oumits xpm onse
heer. Amen. *Antiffen vā sūto appolonia.*

O heilighe maecht en mertelaerst
appolonia bidt voer ons den heer
dat wi oumits onsen sonde niet ge-
quelt en worde van zweringhe der
tande des hoesfts en des lichaems

want onse heer dñm ghebet ghe-
 hoert heeft. en gheseyt. so wie di aē-
 roept verlost souden werde van zwe-
 ringhe der tanden. des hoests ende
 des lichaems. **Ps.** Een stemme is
 ghecome vten hemel. en heeft ghe-
 seyt. Staet op wturoren bruut go-
 des dat ghi begheert hebt dat sel
 ghesien. **Biddē wi. Collect.**

God door wies mine die heili-
 ghe maecht sunte appoloma die
 vreselike wittreckinghe der tandē
 volstandelic gheleden heeft. **Wi** bid-
 den di dattu alle die ghee die haer ge-
 denans viere wilst behouden en
 beware van die wrete zwerighe
 en pñe der tandē des hoests ende
 des lichaems. en nader ellendichz
 deser werlt wilt ons leiden totter
 bliscap des ewighe leuens. **Si onse**
 heer ihñ xpm. Amē. **Sequē van**

God gruet v onser vrouwen
maria vol ghenade in die vas.
die heer is mitti suuer maecht. ten.

Ghenedijt bistu onder den wimen.
die den mensche vrede en den engelē
glorie hebste ghebaert. **E**n ghebe
nedijt is die vrucht dyns buucs. die
ons van ghenaden heeft ghemaect.
op dat wi syn mede erfghenamen
soude wesen. **O** uermits dier grue

ten der werlt also suet hebste. o nu
we sterre teghen des vleischs rechte
ghebaert een vruchte. een soen het
is een nuwe barmghe. **O** u biste
des clemē en des grote des lewes
en des lams ons behouders xpi tem
pel gheweest. en maecht onbeulect.

O coninghinne der maechde. o rose
sonder doorn du biste des bloemē en
des douwes des broots. en des herte
een winster gheworden. **O** u biste

een stat des conincs der gherechtich-
 du biste een moeder der ontfermh-
 ticheit du brengheste theophylū wed-
 ter ghenaden. witten poel der heffen.
 en der onsalicheit. **D**at hemelsche
 hof loest di. du die biste des conincs
 dochter en moeder. ouermits di wort
 den misdadighe ghenade ghedaē ou-
 mits di wort den gherechtighe gra-
 ghegheue. **D**aer om o du sterre des
 meers du cel. **O**le des woorden gods.
 dagheraet der sonne poorte des pa-
 radys ouermits wien dat licht ghe-
 baert is bidde dine soen. **D**at hi os
 van sonden ontbinde. en inden rike
 der claerheit sette daer dat stadighe
 lichte ewelike lichte. **Sequentie opte**

Let ons hoghen paeschdach.
 suetelike singhe mit ymghe
 stemme onsen ghesontmaker.

Ende mit ymghe sueten sanghe.

laet ons volhertelike bliscap hebben
ten heer. **M**essias heeft hem seluen
vernedert op dat hi ons verloren
menschen mochte verlossen. **H**i heeft
verborghē die glorie sijnre godheit
onder den vleis sijnre menscheit.

Hi wort inder cribbē bedect mit dog-
ken bewondē. hem ontfermt des on-
treckers sijns ghebodes die verdreue
ware witten vaderlande des paradys.

Hi wort onderdanch **O** mariē ende
ioseph en simeon hi wort besneden
en gheremicht mit offerhande nad-
ewen als een sondaer. die die sonde
pleecht te ontbinden. **H**i gaf hem on-
der die handen sijns knechts doe hi
ghedoopt soude werden hi verdroech
die listicheit des viants die hem be-
woorde **H**i vloech die stenen sijns ver-
uolghers hi sliep en bedroefte hem
hi viesch sijnre discapule voeten god

27
en mensch die ouerste en die oetmoe-
dichste. **M**er nochtan tussche dese
twe verworpe werken synre menscheit
en mochte syn godheit gheen sins he
verberghen gheopenbaert mit men-
gherhande tekenen en miracule ende
leringhe. **I**nder brulofte verwandel-
de hi water in wijn. hi verlichte die
blinde oghe mit claren lichte. hi ver-
iaechde die onreyn malaetscheit mit si-
nen heilighe tasten. **D**ie stinkende
doden verweete hi die zieke luden ma-
kede hi ghesont die bloedighe vloede
bestopte hi. **E**n hi versade vyfduisent
mensche van vyf broden hi ghinc op
die vloyende wateren en wasser op
als op dat droghe ouer die wynden
stulden hi die stomme tonghe ontbat
hi den douen oren gaf hi dat horen
den saghe veriaechde hi. **M**a dese en
dustamighe miracule wort hi willich

lic gheuanghe en ter doot vdoet.
en hi en versmade niet datme hem
cruuste. mer die sonne en sach sine
doot niet aen. die dach vlichtet die
dien ghemaect heeft. **D**ie verwi
re sinen gheminden leuendich ver
schenen is. ten eerste maria daer
na den apostelen dien hi die scriftuer
leerde. haer herte loet hi op dat si
ontsluten soude die dinghen die va
hem besloten waren. **H**ier om sijn
alle dinghen giuustich. mit xpo die
verrijsst. die bloeme en dat coern
sijn groen mit nuwer groenre
vruchten. **E**n die voghelen na die
dat die droeuighe ripe gheleden is
singhende zoetelike. sonne en mane
die verdonckert waren inder doot
xpi schine nu claerlic. **D**ie vrucht
baer eerde verblift haer mit xpo
die vrijsst. die in synre doot duchte

dat si vallen soude. **H**ier om laet
 ons vroliken wesen in desen daghe
 in welke dat xps verzesen is en
 ons gheopenbaert heeft den wech
 des leuens. **D**ie sterre die eerde die
 zee vbliden. en alle geestelike chore
 verbliden mitter drieuoudicheit. in
 den hemel. **Des manendaechs en woensd**

Wij verlossent. laet **na paesschen.**
 ons singhe lof xpo. mit oet
 moedigher stemme. **A**lle die na
 tuere der dinghen. verbliden in dese
 daghe. **O**en soen gods moet lude.
 onghemeten danckaerheit. **D**ie rid
 deren des hemelschen ryts sin te
 hants onse medeborghers. **O**ghi
 neghe oorden der engelen veremicht
 ons in uwer bliscap. **D**ie ouerste
 en die nederste. moeten luden nu te
 gader mit sanghe. **O**p dat alle
 geeste worden verblut in die ougat

des heren. **W**elke god wort ghe-
boren mensche om die zake des me-
schen. en die godheit bedekkende hi
seluen in dat cranke vleisch hi
heeft gheleden lydsaemlic laster.

Hi heeft ghesceen als god mit tei-
kenen en mit duechden. en ghebru-
kende die notursticheit ons lichaes
heeft hi ghesceen als een warach-
tich aerts mensch. **O** hetemtiert
vanden viant en is hi niet bekent
noch syn godheit en wort niet ge-
openbaert. **D**ie kunst heeft be-
spot die kunsten thent hi heeft ge-
scoret die knoep der ouder sonden.

Xps heeft gheoffert hem seluen
gode den vader voer ons een offer-
hande inden outaer des cruceu do-
dende onse sonde mit synre doot.

Xps te hant een verwinre bero-
uet die helle heeft wtghegae mit

edelre victorie vander helle. en die
 prince des doots ghebonden. **D**it
 is die dach welke daer heeft ghe-
 lichtet nae die droenighe tijt des
 rijcs der vianden. **I**n welke xps
 heeft verzesen. en sel leue voortmeer
 mitten vleisch welc hi heeft aen-
 ghenome vander maecht marien.

Welke xps heeft weder gheuoert.
 mit sinen scouderē den vader dat
 scaep mit bliscappen welke hi had
 verloren. **Van paessche tot beloke pñst**

Die kerste mensche sequencie.
 sellen offerē een paesch offer
 mit loue dat lam heeft verlost die
 scape. die onnosel xps heeft weder
 versoent die sondaers den vader.

Die doot en dat leuen hebben
 enen wonderlike strijt ghehadt.
 die leidsmā des leuens is doot en
 regniert leuende. **V**eg ons marie

wat hebste ghesien inde weghen.
dat graf des leuenden xpi. ende ic
sach die glorie des ghenen die daer
verres. **E**n die engelsche ghetuge
en sine sweet doer. en die cleer
xps mijn hoep is opghestaen. ende
is ten sinen voerghegaen in galilee.

Het is meer te ghelouen die wa
rachtighe maria dan die bedriegē
de scaer der ioden. **W**i wete xpm
warachtelike verresen vander doot
du biste een verwinne en een conic
ontferm di onser. **Vā onser vrouwe**

Let ons doredaechs en saterd.
volcomeliken singhe een goet
woort. en soet die groete doer welc
die maecht wort een moeder en een
dochter. en een slaepcamer xpi. **I**n
welken groeten ter stont heeft si
ontfanghen. en is bevrucht. een
maecht gheboze van dauids ghe

slachte als die helpe onder tē door-
 nen. **W**eest ghegruet moeder des
 warachtighen salamons gedeons
 vachte. wies crame die conighen lo-
 uen mit drien ghisten. **G**hegruet
 sistu die die sonne hebste ghebaert.
 ghegruet sistu een vrucht hebstu
 voertghebrocht. du hebste ghegheue
 die gheuallen werlt leue ende heer-
 scappie. **G**hegruet sistu brunt des
 ewighen woorts hauen des meers.
 triken des bossches. een roete des ro-
 kes van welrukende cruden. con-
 ghine der engelen. **W**i bidde wilt
 ons vbeteren. en verbeter wilt os
 dine zoen beuelen om die ewighe
 bliscap te hebben. **Van onser vrou**

Die kerste mensche **wen. sequēcie.**
 die moete lof gheue der maget
 marien mit luter stemme. **D**ie
 droenighe ena heeft ons benomen

mer maria heeft voertghebrocht
enen soen die verlost heeft die son-
daren. **D**at recht en die crachte
sijn ouer een ghetome mit wond-
liker manieren. marie soen regnie-
ret al leuende. **V**eg ons maria
goedertieren en goddienstighe maecht.

Hoe sijnstu moeder gheworde alstu
biste een sceppenis die wti was ghe-
boren. **D**ie enghel des hemels is
een ghetuuch ghesent tot mi. **D**at
mi hope van mi is gheboze. mer
dat ioedscap blijft onghelouich.

Het is meer te gheloue alleen die
starke gabriel dan der boser verga-
deringhe der ioden. **W**i wete xpm
warachtelike gheboze van marien.
Odu gheboze comt ontferm di o

Van suite iohanes voer die latij Iser.

Dat woort gods dat **sche poerte. f.**
van gode gheboze is dat noch

ghemaect noch gheschapē en is in
gheclommē is vande hemelschen
rūc. **W**elke woort dat iohannes
ghesien heeft dat hi ghehandelt
heeft dat hi vande hemel den mē-
schen gheopenbaert heeft. **O**nder
die eerste gheschapē die warachtighe
ruiieren sijn des warachtighe
fonteyns so is iohānes ghesprongē.

Om te scencken der heelre werlt
den salichmakende luterē dranc.
die vten throen is voert ghegaē.

Hi heeft den hemel doer ghewan-
dert. hi heeft ghesie dat rat der
ghevarigher sonne. en daer heeft
hi gheuesticht alle die hele serph-
sims ghedachts. **D**ese geestelike
scouwer heeft daer ghesien dat
aensicht gods. als of hi ghestae
hadde onder die vloghelen seraphis.

Hi heeft daer ghehoort die viere.

twintich ouders die daer singhen
nuttē geyterē slaghe inden ōme-
ganc des stoeles. **V**ande zeghel
der drienuoudicheit so heeft dese
iohannes karakterē inghedruet
inden penning onser stede. **D**ese
iohannes heeft ghedronke doot-
lic venijn daer die cracht des
gheloefs onthielt of bewaerde
dat maechdelike lichaem. **D**ie
pyn verwondert dat iohannes ind
pynē des ziedendē olijs was sond
pynē. **D**ese iohānes heeft der na-
turen ghebode datse verwandelt
die kieselstenē in aerheit costeliker
paerlen. **D**ie roedekins der wou-
den doet iohannes gheboot syn
stemich gheworden. en hebben aē
ghetoghen gheuerwet gout.
Dese iohānes opdaet die helle
ghebiet den doot. en doet opstaē

den ghenē die dat vennē dede ster-
uen. **I**n heeft bestopt alle dat
ebrom te therintes ende merthio die
mit ongheloue gheblast hebben.

Dese voghel heeft gheuloghē sondē
emde so dat noch waersagher noch
pheet nye hogher gheuloghen en
heeft. **V**an alle datter veruult
sel worden. en datter veruult is so
en heeft nye puer mēsch puerliker
also veel hemmeliker dinghē ghesie.

Die brudegom heeft echeniels aern
ghesent op dat hi die hemmelike di-
ghen vande hemel soude bootschappē.

Die brudegom was ghedect mit
zoden clederen hi is ghesien mer niet
bekent en is weder ghegaē tot sine
palaes. **V**egghe mi lieue gheminde
iohannes vanden gheminde lieue.
bootschapt dat der bruit. **V**eg mi
hoedamich is die spise der engelen

hoedamich sijn die freeste der hemelscher
borgeren van teghenwoerdicheit des
brudegoms. **E**n openbaer ons die
verstandens des warachtighe bro-
des dattu smaecte inden anontmael
xpi. **O**p dat wi moghe singhe va-
onsen pathroen voerden lam gods.
en voerde throe lof sanc bouen die
hemelen. **Des sonendaechs vo os hen**

Ouse hope hemeluaerts dach. se-
en glorie was opuerstaende quēa.
vroec ter eerster vren des sabboths.

Hi is weder ghegaen vand' hellen.
mit alte groter victorien doe hi v-
wonne hadde de coninc der sonden.

Wels verzisens is vol vroechde.
en vertroest alle druc. **O**aer om
is maria magdalena een voertboot-
scapster ghewoede der opustande-
nisse xpi vertellende den droenige
bruederen xpi die bedroeft waren

van synre doot. en verbeide mit vro-
gheden. **O** hoe salich syn die oghen
mit welken si xpm heeft aenghesie
te hant na synre doot.

Si riep mit
den werke dat si ihm boue al mit.
en als si sereit en haer herte bedet

Si weet wel wien si aenbedet dat
si bidt wort haer te hant of ghe-
daen dat dat mede wetende herte ot
sach.

O maria magdalena du wortste gehe-
ten goedertiere moeder oumits die
verdientē uwer werke. **O** maria
du wortste gheliket der moeder xpi
want ghi so sht ghehetē. mer du
sijste haer onderworpen inder eren.

Maria die ghebietster der werlt.
en dese salighe sondichst hebben
ghestort die beghinselen der vroech-
den inder heiligher kerke. **O** ie ma-
ria was die poorte daer dat heyl
was inghegaen dese was een boot

scapdraecht der vrisems. en vult
die werlt mit vroechde. **O** maria
magdalena hoer die smchede die
vol loues sijn. en versoen goeder
tierlic dit choer mit xpo. **O**p
dat die fonteyn der goedertierenhe
die di ghewassche heeft van dine
sonden dat hi oec ghereynighen
moet sijn knechte hem gheuende
ghenade. **A**lle gader moete si seg
ghen. Amen. **O**p ons here hemelwaerts
O es ouerste conincs **dach. segue**
Zeghe laet ons oefene mit **de**
lone die des hemels eertrijcs en
der helle heerscappe mit ghesat
ordinaue regiert. **O**ie hem sel
uen een onderpant ons te verlos
sen ghegheuen heeft. **W**elc wel
bequaem is sinen naem ghenoeft
te werden een meester springher
want hi heeft vrolic ouerghespro

ghē alle die honelē en berghen vā
 bethel. **E**n spronc heeft hi ghe
 daen. eerst vande hemel in dat mē
 schelike lichaem. en daer na in dat
 meer deser werlt. **E**n als hi dat
 mit sinre moghentheit gheweldi
 ghet heeft is hi voert toe ghesprō
 ghē inder duisternis der hellen.
En heeft ghestoort dat rijk der
 princen. en heeft daer wt verlost
 een grote vergaderinghe. en die
 werlt verlicht mit sinre claerhē.
En die gheuanghē heeft hi mit
 victorien tot hem gheuoert. ende
 weder leuende hem gheopenbaert
 sinē knechten. en vrienden. **E**n
 leste heeft hi huden enē ouergro
 ten spronc ghedaē. volken ende
 hemelē mit snelre vaert onspri
 ghende. **V**iere sellen hier om

alle ghelouighe mensche desen dach
wes volcs alle lichaemlike onsalich
heeft desen meester springher als
die soen gods in hem selue ghetoge
in gheuoert in die hoghe woensstat
ter hemelen. mit anjte sel hem dat
volc verwachtē als een toetomende
rechter. **N**a dat twe engelen totte
bruedere sprake segghende. dese ihs
sel weder come als ghi he ghesien
hebt sceide van v. in menscheliker
ghedaente. opuare inde hemel.

Nv laet ons alle gader onsen mei
ster springher bidden en aenroepē
mit neerstigher stemme op dat hi
sittende ter rechterhant sijns vaders
ons sende sine heilighe geest. ende
hi mit ons woe in dat einde der
werlt.

Sequēcie opten pijnster dach.

O Je gracie des heilighe geest
si mit ons die onse herten
make sijn woninghe **A**lle
geestelike boesheit wtgheworpen.

O heilighe geest vlichter der men
schen. make reyn die vernaeerlike
duysternis ons ghemoets **O** heili
ghe nurre altoes der ghesater ghe
dachten. stort goedertieren dyn sal
uinghe in onsen sinne. **O** geest
reynmaker alre sonden. maer rey dat
oge ons inwendighe mensch. **O**p

dat die ouerste vader van ons ghe
sien mach werden. **O** ien alle die
oghen des reinen herten sien moge.

On hebste die pphete inghegeest
dat si die edel voertbootschappinge
xpi voersat hebbe **O**n heueste
die apostele ghesterit dat si die
seghe xpi alle die werlt doer ghe
uoert hebbe **O**oe god ouermits

sine soen makete die steppinghe des
hemels der eerde en der zee. **O** geest
du hebste wtghespreit dyn gauen
op die wateren doe duse voede wout
ste. **O** u maecte vruchtbaer die wa
teren der sielen die leuendich werde
sellen. al geestende geeststu den meste
geestelic te wesen. **O** heer du he
nes die ghewoenten en die werlt
die ghesceide was ouermits tonge
in een vergadert. **O** alre beste mei
ster du weder roepste totter oesem
ghe gods die die afgode plaghen aē
te bidde. **O** heilighe geest daer o
bidde wi di verhoor ons goedertier
lic. **O** onder welke alle dinghen
sijn ydel. en onwaerdich den oren
gods. **O** heilige geest du die mit
enen omuanghen die heilighe alle
der werlt hebste gheleit mitte in
gheue dynre gauen. **O** u selue

geest. du hebste lude die aposte
len xpi begaest mit onghewoenli
ken ghysten. en onghehoort van ald
werlt. **D**esen gloriosen dach heb
stu ghemaect. **Vande heilige geest**

O m heilighe geest **sequencie.**

En sent vanden hemel die
clærheit dinc lichts **O** m vader
der armer. com gheuer der gauē.
com lichte der herten o alre beste
troester. en o suete gast der sielen.
en een suete vercoelmighe. **E**n
rust inde arbeit. een mate inder
herten. een solaes inder weinghe.

O alre salichste licht vuisle die
binnenste der herte dinc ghelo
uigher luden. **S**onder dinc heerli
ke moghentheit en is niet inden
lichte. noch gheen dinc sonder sonde.

Remighe dat onsuuer is. maec
nat dat droghe is. maec ghesont

dat ghewont is. **B**ughe dat stijf
is verwermt dat cont is weder
rechte dat crom is. **G**hif dmen
gheloue ghe luten die in di gheloue
die heilighe seuen gauen des heili
ghen geests. **G**hif die verdiente
der duechde. geest een einde der sa
licheit. ghif die ewighe bliscap.

O *Sequenciae vande heilige geest.*
Om heilighe geest ouerwom
like verworre nochtan in onser
ellende van minen verworrenen.

Vandet ons mit enē gulden ketē
dijnre seuenuoudigher gracen.

Hilpe mitte geest der wijsheit.
en des verstants des raets en der
goedertierenheit. en dijnre onbe

dructer vresen. **O** winghe die hal
sen binde die handen veste die
voeten veruul die herte. en die in
wendighe sinne. **M**aet eendracht

lich!

in alre gheheelht en heilicheit ghe-
 biede moghentlic. en nym mit ghe-
 welt dat dyn is. **E**nde kerker os
 in die wyncelle der inwendigher
 smakelicheit ontster die ouen der
 vuerigher minen op dat onse siele
 ghesmonte werde in hemelschen be-
 gheerte. **M**it versmadens alre ver-
 gandiker dinghen hetelike dorsten
 moeten hongherē en gapen moeten
 na di. en begheren ghelaest en ghe-
 spust te werden. van di. **G**ereide
 die tavel en aenrecht die gherechte
 inde eerste dwae of die sonden inde
 anderen so ghif dyn gracie. inden
 derden so verleē mine daer wi me-
 de te glorien moghen comē. **E**nde
 reike ons wijn geesteliker bliscap.
 en so volbrenghe hoechlic dat hof
 en dat wescap vanden paeschlam.
O god maec vast dattu in ons ghe-

wrocht hebste van dinē tempel
die in iherlm is. **Vand' heilig' drie.**

Ohebenedyt uoudichz. **sequē.**

O si die heilighe drieuoudicheit
die godheit als die eenheit mede
ghelyc in glorien. **V**ader soen
en heilighe geest sijn drie namen
allec een wesen. **G**od die vader
god die soen in beiden is die heili
ghe geest gheselle inder godheit.

Nochtan en sijn niet drie goden
mer tis een warachtich god des
ghelyc die vader heer. en die soē
en die heilighe geest. **D**ie proper
heit is in den persoē. en emicheit
in den wesen. **M**oghentheit ende
macht scoenheit en eer is hem alle
ghelyc. **D**ie daer onthout die ster
ren die zee die veldē. en alle ghe
maecte dinghen. **D**aer voer be
uen die bosc helle. en die daer eert

die nederste afgront. **O** ien daer
 louet die sonne. en die mane. en
 dien der aenbedet die engelsche
 waerheit. **O** ese moeten belien
 alle stemmen en tonghe mit waer-
 dighen loue. **E**n wi allen laet os
 singhe nu mit hogher stemme en
 mit orgelen sanghe. ende mit sue-
 ten melodie. **H**y ay laet ons vol-
 hertelike bliscap hebbē nu te gad
 en louē den hoghen he mde ouer-
 sten. **O** driemondicheit die te aen-
 beden biste. **O** emicheit die te ere
 biste. **O** waerheit bi di sijn wi ge-
 scapen. **O** ouerste godlike minne
 bi di sijn wi verlost. **B**escerm
 al dat volc behoutet en vrytet.
 verlosse en remicht. **W**i aenbede
 di almachtighe. wi singhen di.
 di si lof en glorie. **A**n ewich
 der ewichheit. **V**ande heilighen

Louet syon den **sacramente**.
behouder. louet den beleider
en den herde in loue en in sanghe.

Also veel alstu moechste dorren he
louen. **W**ant hi is meerre dan al
le lof. en du en moechste hem niet lo
uen te vollen. **D**ie materie des son
derlinghe loues. en dat leuende
broot is ons hude voergheleit. **W**el
ke broot sonder twiuel inder tanel
des heilighē auontmaels der scare
van twalof bruedere ghegeten wort.

Die lof si vol. en die wellucente
bliscap des herte si vrolic en schoe.

Want die hoghe feest dach wort
begaen in welken men bedudet die
eerste insettinghe des heilighē sacra
ments. **I**n deser tanel des nuwe
comics so emdet die paesschen der
nuwer ewe den ouden paesschen.

Die nuwichheit veriaecht die onth.

en die waerheit den schijn. en dat
 licht den nacht. **D**at xps dede in
 den auontmael. dat hete hi doen
 in ghehuechmis sinre passie. **W**i
 die gheleert sijn vander saligher
 insettinghe consacrerē broot ende
 wijn in offerhande der salicheit.

Dese leer wort ghegeue den kerst-
 ten mensche dattet broot ouergae
 in vleis. en die wijn in bloot.

Dattu niet en begrypste. en dattu
 niet en sieste dat sterket dat vaste
 gheloue buten die ordinantie der
 dinghen. **G**rote dinghe sijn ver-
 borgken onder menigherhande ghe-
 daenten. en onder den teikenē alleē
 en niet onder die dinghe. **D**at
 vleis is spise. en dat bloot is drac
 nochtā is xps altemael onder beide
 ghedaente. **V**andē ghenē die hē

nemē wort hi met ghesnede noch
ghebrokē noch ghedeelt. mer heel
ghenomen. **H**em neemt een hem
nemē dusent. en also veel die een
alleen als si alle te samē. en al
wort hi ontfanghē hi en wort
niet verteert. **H**em ontsae goet
en g' quade mer onghelijc die ee
totten leuen. en die ander totter
doot. **H**et is een doot den quade
en een leuen den goeden. **I**ch
hoe onghelijc is die wtganc van
gheliker ontfanghinghe. **A**ls dat
sacramēt ghebroken is so en twi
uelt niet. het en is also wel ond
een stücke als onder dat heel.

Gheen smidinghe en wort daer
des dinghes. mer alleē wort ge
brokē dat teikē. nochtā wort
niet verniet die stat of groot
heit des gheteikens. **S**iet dat

broot der engelē is gheworden
 een spise der gangeren. het is
 waerlikē een broot der kinden
 datmen niet gheue en sel den hō-
 den. **D**it wort betekent in figure-
 ren als ysaac gheoffert wort ende
 alst lam gheordniert wort te paes-
 sche. en als dat hemelsche broot
 ghegheue wort den vaderē. **G**oede
 herde warachtich broot ihu ontfer-
 onser. voete ons. besterm ons laet
 ons sien die goede dinghen inden
 lande der leuender. **D**u die alle
 dinghen weetste. en vermoechste.
 die ons stadeliken hier voedeste.
 make ons tanel ghenoten. en mede
 erfghenamē. en mede ghesellē der
 heiligher burghers. **Van sūte Jan**
Wie die sunte baptist. **sequēcie**
 Jan baptista die een doper
 en een voerbode xpi was. wies

hoechtuyt wi nu viere. in zeden der
duechden. hem volghē moeten.

O sunte Jan alre heilichste mensch
vrient xpi. **O**p dat hi syn dienres
en volgers leide totte leuen daer
hi of pphetierde.

Wi bidde dat
wi verarighē die bliscap die gabri
el openbaerde sprekende tot sachar
iam.

Bliscap si den ghenen die
syn gheboorte viere wille mit oet
moedighen dienst.

Op dat wi mit
deser hoechtuyt verarighē moghen
die ewighe vroechte.

Oaer alle
die heilighē blide syn te gader in
ewigher weelden.

In die yreste
der heiligher ghelouigher herte
bereideste datter god met onreys
noch dwalminghe in en vvinde.

Wi bidde di dattu onse geestelike
en vleischelike sonde ontbinden
wilste. en verdriue mit dyn stadi

41
ghe ghebet. **O**p dat god hem ghe-
nadelike gheweerdighen wil. te vā-
den. en altoes te beware sijn ghetrou-
we knechte. **E**n daer een womge
in te make. en dat god ons wil cle-
den mitte vel des lams. **W**elc du
mitte vingher bewijste of te neme
die sonden der werlt. **O**p dat wi
mitten gheselschap der engelē mogē
dat lam na volghē in wittē cledere
doer die ouerdaer poorte des hemels.

Oiohānes vrient xpi. **Vā sūte pet^r.**

O**Peter en sūte poul^e. sequēte.**
du biste een ouerste herde xpi.
paulus du biste een leerze der inē-
sche v ghebet moet helpē die heili-
ghe kerke. **D**ie mit uwer leringe
ouer alle die werlt verlicht is.

Want o peter die heer heeft di ge-
gheue tot enē gaue die slotelē des
hamelrūcs. **E**n o paulē xps heeft

bekent di te wesen een wapentuere.
dat is een starr prediker. en oec
sijn wticozen vat. **E**n o peter xps
heeft di ghegheue om dinre minnen
te wandere op die zee mit droghen
voeten. **W**elke hi heeft ghegheuen
dat schijn des lichaems te wesen ee
medicijn den zieken mensche. **O**pau
le xps heeft di ghegeue dattu ver
winne moechste die grote derken.
mit dinre stemme. **A**lso dattu veel
victorien hebste ghecreghen onder den
mensche. **E**n ghi heilighe apostele
na dat ghi verwonne hebt die mesce
die sonder eue leefde. en hebt ver
soent den mensche teghen gode. **D**ie
twidrachtich ware in haren secten.
en hebt die ghebrocht inde gheloue
xpi. so sijn ghi opghenare tot die
hoeheit des ouersten diensts dat is
inde hemel. **O** ghi segheuedichters

in veel stridē die boesheit neerons
 heeft di petri. en di pauli. gheoordeelt
 tot veel pijnē des doots. **D**i peter
 totten cruce. en di paulē totten swaer-
 de. god heb lof hier of. **Van onser**

O Seer hoghe **vroonwē visitatie**
 vrou com en vande ons. en **quēā**.
 brenghe licht den hertē ouermits
 heilighe gauen des leuens. **O**m
 ghesontmaker der werlt. en ostrec
 die vuulheit der sundē. en in die
 vindinghe des volcs moetsu ofne-
 men alle quaet. **O**m conighinne
 des volcs. en doch of die vlamme d'
 sonden. en regiert al datter dwaelt
 en ghif dat leuen der onoselre mē-
 schen. **O**m o te vande dat oude
 wijf. **O** maria du moetsu starr
 maken onse crachte ouermits duechde
 des heilighe geests op dat onse moet
 niet en twiuel. **O** sterre en lichte der

zee stort die radie des vreden op dat
iohannes herte verblide mach voer
den heer. **O** om o conclike roede
en wederleide die bloede der gheemre
die daer tot enichheit des ghelouen
ghecome sijn. in welken gheloue d'
hemelscher greeſte ghesalicht werde.

O om en vercrucht ons stadelic die
gauen des heilighē greeſts op dat
wi te rechte gheleit werde inden wer
ken des leuens. **O** om laet ons lo
uen den vader. en den soen. en den
heilighē greeſt. die welke ons moet
hulpe gheuen. **Vā sunte maertys**

West ghegruet **trāslac sequēcie.**
o hoghe gemme der bisscoppe
rpi edel van verdiente hoghe van do
ghede. **H** oer ons die dñn feest iaer
lics oefenen vierlic der werlt. **H** ei
lighe vader onse stemme singhet di
mit lude loue. **O** onse hope maer

43
time bidt voer ons den heer. **D**i
louet asya. bekent in europa alre
blenckenste gemme des hemels.

Di gallia di vader aenroept vrac
rijc. en ons oetmoedighe vreeslat
oefent di mit waren kerste ghe
loue. **D**en blinde gheefftu dat sie.
den stomme spraec. help ons.

Du reynichste die onreine. du v
iaechste die viande. help ons hier
wt. **D**u waerste een vwecker va
drien dotten. vander doots banden
ontbrynde ons. **D**ie ghesont hebs
ghemaect veel siecten der lichame
maec ghesont die wonde onser sie
len. **D**ie mitten clede dattu deelste
xpi ghesledet saechste des andere
nachts. **M**ake mit dine ghebede
dat xps gracie ons vghene die
sault onser sonde. **O**nn lof was

xps die du mit alre herte altoes
oefenste. bidt hem voer ons. **D**at
lu hulp gheue den ghenē die ghe-
uallen sijn. en ghenade den sondare
vercrighe mit dinē ghebede. **D**at
licht der engelen scheen op di doe
du die heilighe offerhande deetste.
xps gracie moet ons altoes bescer-
men. **D**ie voerseides dat ende dñs
doots dinen discipulē. niet ontsien-
de den doot. vanden doot der siele.
verlos ons. **D**at choer van vtredyt
bidtet di. o maertme dē bisscop mit
sinē volc. beueel den heer. **O**p
dat wi olumits dinē ghebede waer-
dich werde te ghebruken die ewi-
ghe claerheit. **Vand' apostele seidi.**
Die hemelē sellē ghe. sequēcie.
wtspreke die glorie gods dat
woort dat mensche gheworden is.
Die vander eerden hemele ghewor

44
dē syn **W**ant dese glorie die die
apostelen predikē beteikent alleen
god den heer. **D**es heren is een
engel des grote raets. **D**ese raet
is een hulp der gheschapē mensche.
en is out en wonderlic. en is waer
ghemaect. en is alle den heilighen
bekent ghemaect. **W**ant die engel
sche mensche gheborē van eenre
maecht. en heeft ghemaect vande
sterflikē vander eerden hemelen.
en vanden menschen engelen. **D**it
is die heer god wies apostelē syn
ghesent in die aerde als eengelen.
welke apostelē hi hem seluē toende
leuendich na syn verusens. **E**n
welbeteikende een verwinnre des
doots cundichde den vrede. ic bint
vrede si mit v. **H**i sprac en wilt
al te hant niet onturuchte predi
ket dat woort gods alle creatuere

voer coninghe en prince alre mach-
tichste heren. **A**lso mi die vader
ghesent heeft also sende ic v in
die werlt weest vroet alst ser-
pent. en simpel als die duue.

Hier na petrus die prins der
apostelen. ghinc an te romē. pau-
lus in grieken lande lerende alre
weghe die gracie. **D**ie driewerf
vier dese edelminghe predicte in die
vier hoekē der werlt die eenuou-
dighe god mē wesen. en drienuou-
dich mē persoen. **A**ndrias en
beide sunte iacobe philippus ber-
tholomeus. **S**ymon thadeus io-
hannes thomas mathias. en ma-
theeys dese twalof rechters van
een in een. **G**hedeelt dese verga-
derden in een gheloue alle die der
ghedeelt waren. **I**n alle die

45
werlt is wtghegae haer ghelint
en inden ende der rontheyt der
werlt haer woordē. hoe scoen sijn
die voeten der predicaers. **D**ie
goede dinghe ende vrede prediken
den ghenen die verlost sijn mitte
bloede xpi segghende aldus spon
dine god heeft gheregmert ande
houte. **D**at woort dat wi predi
ken. xpi en dien gheregmert die le
uet ende regmert inde hemel wel
ke god die inde woordē die werlt
heeft ghemaect. **W**elke woort
voer ons vleis is ghewordē inde
eynden der werlt. **D**ese apostele
sijn die hemelen daer du xpm in
woenste. in welke woorden du do
reste mit gracen. **O**rpe van de
sen heueste te vorē ghesproken
ghi hemelē douwet van bouen
en ghi wolke reghent den rechtu.

dinghe. die eerde sel opghedaē wor-
den. die daer vruchtbaer maect.

Orechtuerdighe vrucht/ verweest
onse eerde die du ghesaeyt/ hebste
mitten woordē der apostelen. ende
doetse vruchtē brenghen. **I**n wel-
ken apostelen woorden. wi houdē
dat/ woort/ des vaders. doet/ ons
hier vruchten brenghen in lijdsae-
heit. **D**ese apostelen daer du en-
gel des groten raets in woenste.
die du met knechten. mer vriendē
hietste. die du alle dinghe die du
ghehoort/ hadste van dinē vader
hebste gheopenbaert. **I**n welken
apostelen scēidinghe. so moetstu
behouden dat/ vergaderde volcke.
onghedeilt inden lande des vreden
op dat/ wi in di sijn een. **O**xpe co-
mmē die woenste inden hemel ont-
ferm di onser. **Van mā magt/**

I Of si di xpe **dalee. sequēcie**
die biste een scepper vlosser
ghesontmaker des hemels en der
eerten. der zee der engelē. en der
mensen. **O** en welken wi alleē
god belien en mensch. **O** ie gheco
men biste dattu den sondaren sou
deste ghesont make. **S** onder son
de aenemende form der sondaren.
V an welker scaer dat amaneus
wyskij so hebstu des ghelyc ghe
visentiert maria magdalena.
B eide voedende anden seluē ta
uel des godliken woorts. die mit
brocken. en desen mit drancke.
I n symeons huus des lazarus
sittende ter geesteliker wersep.
O ie pharazeus murmeerde daer
maria screyde. bekennende haer
sonden. **O** ie sondaer versmaet
den mede sondichster. **O** u sond

sonde vhoerste die peintena doen
du suuerste den besmette du minste
seer op dattu scoen maecte. **S**i om
menaet des herē voete. si vasschese
mit tranē si droghesse mitten haer
die ghewassche ende ghedroghet
sonde werden. si saluede mit saluē
en omuaetse mit aissen. **D**it sijn
die werfscapē die di behaechden.
o wijsheit des vaders. **G**hebozen
vander maecht die niet veronwāt
en hebste ghernaect te worde vand
sonderster. **V**ande pharazeus bistu
ghenoet. mer van marien spise
bistu ghesadet. **V**eel vergreest
die veel ghenimt heeft. en na die
sonde niet weder en vhaelt. **O**u
uerende haer van seuenuoudighē
viande. ouermits gracie des seuē
uoudighē greeft. **S**o hebstu haer
ghegheue di eerst te sien verresen

vander doot. **O** uermits desen xpm
 betekent die kerke vten onbesne-
 den heide vergadert. den welken
 du roepste totter sonen tanel. **O** e-
 sen versmaet die pharizeens onder
 den wer-scappē des wets. en der
 gracē. die onghenadighe lazare
 quellet den houeerdighen. **H** oeda
 mich si is weetstu. so raect. want si
 is een sonderster. en een begheerster
 der ghenaden. **W** at soude die sieke
 hebben. hadde si niet ontfanghen hadde
 die meester van medianen. niet tegē
 woordich gheweest. **O** comc der com-
 ghen rijc in allen mensche. maec ons
 ghesont of veghe alle vleckē der son-
 den. Ohope en glorie der heilighen.

Van sūte iacob die meerze sequē
 Aet blide wesen dat spaensche
 lant. en alle dat duntsche lant
 moet louē den heer mit vrolicheit.

en mit dancbaerlicheit. **V**an
die ouerclaer victozien sūte iacobs.
xps neue die te compestel is begrā
uen. **D**ie waer historien doen aī
dich dat hi zebedeens soen is. en
hi was xps maghe mit goeden
betoen. **D**ie daer blenct in dē eer
sten als die sonne op haer heetste
hi sach die claerheit gods mit gro
ter vroechedē. **H**i wort ghegrepe
van iofias. si sloeghe hem repen
om den hals. en also sleepte si hem
tot herodes. **D**oe hi wigheleit
wort totter doot. sach hi enē ver
gichtighen. sonder macht die hi
gheringhe hulp gaf. **I**ofias tre
ghe daer of berouwe. en viel he
te voeten. en begheerde ghedoept te
werden. op dat hi totter ewigher
vroechedē comē mochte. **D**ie daer
was een soen des ewighe vreden hier

40
boue voer totte heer. want hi wort
mede mitten swaerde verslaghen.

Ounte iacob heilighe apostel glo-
riose mertelaer te conpestel. helpt
nu die gheen die v eren. **A**ls dyn
pilgrims besceem en vrye ons vā
allen quaden. en brenghe ons tot
gods ghenaden. *Van sūte āna oser*

O Leidsterre vrouwe moed. sequē.
en lantaerne des lichts. o drach-
ster der claerheit lichtende mitten
lichte der ewicheit. **O** salighe anna
haelt ons oū in die waghē des lichts
van die aile der vanghemisse totte
ouerste licht. **O**u hebste voerghe-
brocht een schijnende licht deser
werlt. dat bouē gaet dat licht d'
sonnē. **O**ie sterre heeft aengheno-
mē hare opgang. claerlic wt di
schijnende ouer al die werlt. **O**u
verblyfste di mit enē sonderlinge

preuilegie bouē alle die opganc
die wtghegaē is vande coninclike
gheslachte. **O**n schijnste alloe vā
sulke kinde dat memet vande ster-
uelike kinne of vergaderighe en
doet. **O**n biste oec die hemelsche
telle daer eerst in ghescore wort dat
deet der drieuoudicheit. **D**at lich-
aem xpi is een ghetuuch van desen
dat hi nu in draecht die hemelsche
vroechde. **D**ie rechte lymie bewijst
dijn vleisch te wesen dat vleis xpi
dat ghi ghedraghe hebt ouermits
marien. **W**elke lymie ghi hebt tot
v gheslachte. en ghi sijt mit v
maechtelike dochter ghegaen bouē
allen menschen. **O**n hebste ofghe-
daen dat deel der droefheit. ende
ons weder ghebrocht. een rijnssche
de gheluit des bliscaps. die ons
voert ghebrocht heeft dat ewige

43
licht vten schoot der grae. **D**at
ghebenedide kint die moed' d' ewiger
sonne is altemael sonder vlec. **O** sa-
lighe anna, v macht is groot die
moghentheit des hemels gheeft v
die glorie der pathzoenscap. **W**ie
die onsuuerheit hindert die coemt
tot haer. en die die notuursticheit dwi-
ghet. die gae tot die oiuuloedighe
miltheit. **M**ya moeder vol van gra-
den maec onse armoede ruc mitte
goeden dinne ghenade. **L**aet ons
oueruloedich wesen mit dine graue
naden wtganc ons leuens inden
choor der behoudender sielen. **O** ihu
suete solaes. ghif ons te sien din
vaderlike radien des ewighe lichts
in dat riuierkijn des sueten fonteyns.
O heer ghif ons te sien die salighe
anna singhende den hemelsche sanc
vol in iubileringhe. **Vā sūte laurētijs.**

O Laurenti **sequenae.**

du biste een mertelaer. en een sterke ridder des groten dauids.

On hebste vsmaet die stoel des keisers. **O**n hebste vsmaet die bloedighe hande des pynnes. **O**n biste gheuoldt den begheerliken. en die sterke van handen is. **O**ie alleen mocht vwinne. die heerlichode des quaden tyrans. **W**ies nime syn heilighe ridderē. macht onuutoeteliken milt in dat wtstortē haers bloots. **O**p dat si hem selue mogē bescouwe. na desen verdrieteliken leuen. **O**laurena9 du hebste versmaet die sackelen des keisers. en bespot die dreighinghe des rechtters. **O**ie vleischouwers. en die verbernerde hebbē te vergeests ghebesicht die roesteren. en die onnuwelē in di. **O**ie bose rechter bedroeft hē. wāt

hi vrommen is van di. die gheweest
 is een ghebraden vleisch. en een spe-
 cie xpi. **L**aurencius die een gast
 is des heren. verblift hem want hi
 is veruult mit dat homich des me-
 de verzisens xpi. **O** laurenti du
 die biste onuerwinkē. en een rid-
 der des ewighe conincs dauids.

Verwerf dyn knechten ghenade
 bi hem. **O** laurenti. o martelaer
 en sterke ridder. doe dat wi ghe-
 bruken moete. die rust des ewighe
 vaderlants. **Vā sūte bertolomeus.**

Bertolomeus is een **sequenae.**
 groot pathroē. in indie. ouer-
 mits zeghe der merteliē is hi hude
 ghegaen totter bliscap des hemels.

Hi is een vanden apostelen hi heeft
 gheremicht dat volc van indeen.
 vande afgoden. vander duusternisse
 der ongheloue heeft hise ouerghe

brocht tot dat licht der gracen. **A**ls
hi predicte dat woort gods so blenc
te die machtighe miraculē. als hi
gaf den quellendē mensche heyl.
en den oghelouighe sterfte hi in dat
gheloue. **D**ie besitter der boosheit
en die vrant wort ghedwonghen
wt te gaen. **A**ls hi gheen vuerich
in hout en vrant heeft hi ouermits
den heilighe apostel ghewelt ghelede.

O heilighe vader voede ons ghif os
te sueken dat ons noot is. en verdrijf
dat ons hinderlic is. en tot die he
melsche dinghe sact ons. **D**ie vad
die soen die heilighe geest. een god
ouer al sūte bertolomeus vottcht
ons ~~hitt~~ hem in die ewighe bliscap.

Dā sūte augustijn. sequēcie.
Es inwōdighe feest. vruedde
moet feestelic lude. onse sanghe. ar
monia. in welke vreedsaemheit in

hem selue frequentiert die warach-
tighe vieren die rust sabbatha.

Out solaes des suuerē hertē rukē
de die warachtighe bliscappē gaudia.

In welkē hi voersmaect gheeerli-
ken. in welken hi voersmaect der
heiligher glorien. **O** uermits deser
glorien vblyt dat hof der hemelscher
burghers inden vaderlande. **O** ie co-
mme alre ghiste. gheuer siende in
sinre glorien. **V**alich is dat vad-
lant. dat niet dan alle vruedde en
bekent. want die burghers dies
lants en ophoude niet van hore
sanc. **O** en welkē die sueticheit
smaect. die gheen droefheit en ge-
naect. noch gheen vrant en becoort.
noch gheen onvrede en verstoort.

Daer is die alre claerste dach
beter danre tytlic dusent wesen
mach lichtende mit oublendender

daerheit vol gods bekenlichkeit.

Welken dat menschelike herte niet
en mach begripen. noch tonghe wt
spreken. thent des leuens onuerwin
licheit verwandelt dese sterflicheit

Wanneer god is alle dinc. leuen
duerchde en wetenheit. spise dranc
dedinghe. en alle dat. dat heilige
herte mach begheren en begripen.

Dit moet aendende in desen dale
dat soberheit altemael dit moet
voelen. in de slaep. dit moet aen
nemen alst waect. **O**p dattet nad
ellenden van eertrijc ghecroent w
de in hemelrijc. en in glorie der scoe
heit den coninc louende. in ewichheit.

Deser loue eersaemheit. volcht die
moeder die heilige kerke. **A**ls si
raerlics begaet der heiligher hoeth
tijt feestelic. **H**em wort van hore
verwinne zeghe ghegheue in hemel

ryc altoes te verblide. **D**aer si ot
fanghen zosen tronen om haer lijd
sammicheit. en die blenkende crone om
haer rennichteit. **H**em wort oec ge
gheue den halsbant van goude om
ware leringhe des kersten gheloefs.

Daer mede augustinus blenct. seer
claer in des ouerste conincs sael.

Welke boeke menichuondelic ster
ken des gheloefs kerstenheit. en hier
om die moeder die heilighe kerke
sauwet die onghelomighe werken.

Da augustinus ons te bekeren.
en te predike syn loer. **M**it vuch
tighe gheloue recht en daer gheue
ons die moeder graae. **Vā sūte jans.**

Louet onsen **o thoefdinge sequēcie.**
comc. louet louet louet wiseli
ken. **W**ant die sanctorie mitter her
pen is altemael ghenoechliken.

Mit welke sanctorie die soen der

onuzuchtbaerze was singhende den
soen der maghet. **H**i sloech die herpe
sijns vleisches inden huse des heren
mitte leuen. **D**odende die leden
die opter eerde sijn. en dat ander
luden lerende. **J**ohanes die een ste
me was roepende inder woestinen
was bereidende xpo een volcomen
volc. **M**er dese stemme en mochte
niet verbeterē den wredē herodes
die si nochtans berispete. **N**ochta
en heeft hi niet gheswoeghē. mer
heeft weder ghestaen die sonden
ten bloede toe. **E**n heeft ghesait
ten is di niet gheoorloft dijns brue
ders wijf te hebben die hem ontno
men is. **D**u hebste ghesondicht
laet of. also heeft die heer ghebode
den ghenē die penitencie doen wil
len. **H**erodes recht als een doue
serpent heeft hi versmaet die ste

me des wisen. besmiders. **H**i ont
 sach iohānes als een rechtuaerdich
 en heilich mensch. die hi ghebonde
 hielt inden kerker. **E**en lichtende
 lantaerne een vrient des alre ouer
 sten sit in duustermissen. **E**n die
 soen der verlorenheit. en des pincte
 der werlt leeft in weelde. **D**at on
 reime wif ghist den raet der deer
 nen die danst. die comt die ghebiet
 die heiligh man wort onthoeft. **O**ie
 comt gheeft der deerne spanghende
 iohannes hoeft. die gheheilicht was
 eer hi gheboze wort. **S**iet hoe die
 rechtueerdighe mensch vgaet. recht
 of hi gods gheminde met en waer.
Want nochtan dese doot costelic is.
 inden aenschijn des heren. **W**i hebbe
 vernome nitter herte. hoe danich
 en hoe groot dat iohannes is. want
 hi was xps na bi in waerdichheide

en oec inde doot. **W**ant die brude-
gom wort verdaen mitte alren v-
smadelicste doot. en si verdoen oec
alte recht den vrient des brudegoms
mit enen vsmadelike doot. **D**ie en-
gelen nemen den engel. en leide in
abrahams scoot. **E**n o xps doet
ons iubileren inder eerden in ghe-
huedhms dijns dopers. **O**uermits
welke vdierten wi altoes moete loue
als wi di ontsaen inde tael dijns
outaers. en versmade die tael des
wreden herodes. **vā onser vrouwe ghe-**
O Maria die vande **bōt en vā hā**
comcliken gheslachte voert **ōsfac**
ghecome biste barendē ijm den **ms.**
comc. **D**u biste waerdich des **sequēa.**
leuens der heiligher engelen. **E**n
du goetertiere. aensie dus die di
ymch syn. **D**u toenste die goddiē
tighe zeden dymre vaderē. mer du

selue gaeste te bouē. **I**n di lichter
 die wijsheit salomōs dyns vaders.
 en in di licht efechias rechte herte
 bi gode. mer in di en sellen dese din
 ghen mīmermeer ghebrekē. **O**u v
 uuldeste die geestelicheit dyns va
 ders ioseph. **O**u besaetste oec ali
 ghe die gheloue des ouerste vaders
 abraham. **M**er wat vstelle wi dese
 machtighe mannē. want dyn soen
 hem allen bonē gaet. en alle die
 in aertrijc sijn. **O** ioncfrouwe be
 waer ons die vergadert sijn in de
 sen daghen in welken du voert bis
 te ghegaen in dat licht der werlt
 die baren sounte dat licht der wlt.

O heilighe **Wā sūte igidius. Ant.**
 vader egidius die dat suete
 iuc des herē also ghetrouwelic heb
 ste ghedraghen. beide in ghehoersae
 heit. en inden dienst te ghebieden

daer du vromelike in arbeides ver-
licht mit godliker wijsheit. **E**nde
doe du inder wilder enicheit waerste
also du dine stepper onderdanch waer-
ste also ware di die onbekende creatue-
ren onderdanch vander ordinancien
gods. **E**n wortste gheuoet van haere
melsc naden lichaem die anders ghee-
voetsel en hadste. mer du waerste
mitten ghemoede van binne in dat he-
melsche lant dat vloeyt van hemel
en van melsc. **E**n hoe du daer zoekes-
te wt die borst der ewigher wijsheit
in enigher enicheit dat moete mede
beuolen tot salicheit die dyn ghedoe-
kens begaen dat bidde vanden heer.
Oheilighe man gods. **vers** Die heer
heeste ghenint. en verciert. **E**n heeste
aenghedaen die stoel der glorien. **coll.**

O heer god almachtich die onder-
die menichuoudicheit dinre

wonderliker werken. mede ghevrocht
 hebste in dijnre diemre egiduum dat
 hi volherdende in dinē dienst mit
 trouwē arbeide die croen der glorie
 heeft vercreghen. en oec mede om sijn
 re bedē wil hebste vloft die sondarē
 van hare hemmelike sonde die si vā
 scaemte niet belyen en dorste. ende
 hulp aen hem begheerde. ghif dinē
 diemres inder seluer minne om sijn
 heilighe ghebet verlost te werden vā
 alle haren sonde. en trouwelic te be
 lien mit oetmoedicheit voerde priest
 op dat si niet confuust en staen inder
 ewicheit. Amen. **Vā des heilige cruce**

O Ie louen des cruce vheffinghe
 laet ons vheffen van wies sequē
 sonderlinghe glorien wi ons seer ver
 zurueden. **O** ie suete sanghe moet
 roeren die hemelē. dat suete hout
 gheloue wi warachtich te wesen ende

waerdich die sueten sancte. **D**at leue
en moet niet ontween draghe vand'
stame. **W**an neer dat leuen ouer
een draghet mitter stemme so is daer
eendrachtich gheluit. **D**ie knechten
des cruce moeten loue dat cruce.
Die hem veruzueche dat hem ghe
gheuen worde ouermits den cruce.
die verdiente des leuens. **A**lle moe
ten si segghen en een yghelic bi sonder.
ghegruet moetstu syn heyl draghende
boem. heyl alder werlt. **O** hoe salich
hoe seer daer was dat outaer des
heyls root wesende mitte bloede des
lams. **W**elke lam sonder vleckie ge
reinicht heeft die werlt vander oud
sonde. **D**it is die leder der sondare
ouermits welken xps die comt der
hemelen tot hem ghetoghen heeft
alle dinghe. **W**elcs cruces forme
dat bewijst heeft. die begrepe vier

eynden der eerden. **H**et en sijn ghee
 nuwe sacramente. noch dese oefeninge
 en eerlicheit des cruce en is niet
 nuwelic gheuonde. **D**it cruce heeft
 ghemaect soet water ouermits den
 cruce heeft moeyses vttē kieselsteen
 water doen vlopen. **G**heen heyl en
 is inden huse. ten si dat die mēsch
 die ouerste dreppel vestighe mitten
 cruce. **E**n hi en woude den soen niet
 sparē. noch dat swaert op houden
 wie heeft aldustanghe dinghē ge
 daen. **E**n arm wyskijn die dat
 hout vergaderde in sarepta heeft v
 cregghen hope haers heyls. **S**ond
 dat hout des ghelouens so en doge
 dat vat des olijs niet. noch oec dat
 meelkij. **R**omen sach alle die wlt
 verdronckē. in dat diepte te samen
 mit mercenāo. **D**ie tharsen sijn v
 iaecht. die hertoghē der weder perne

syn bwonne van aradico. **I**nden
scrifte onder den figuerē sijn dese di
ghen verborghen. mer nu sijn si ge
openbaert. in dē weldade des cruce.
Die comghen gheloue die viande
vlien ouermits den cruce. wāneer
xps een leider is so viaecht een mē
sche dusent. **D**it cruus maect die
sijn altoes sterker en verwinres
het maect ghesont die sieckē. en
verdriest die viande. het gheeft dē
ghenanghē vriheit. en gheeft nuwic
heit des leuens. en heuet alle dinge
ghebrocht totter waerheit. **O** cruus
een segheuechtelike hout. en een
waer heyl alle der werlt. wes ghe
gruet. onder alle hout en is gheē
also daen in twighē in bloemen. en
in bloeyfsemē **O** cruus een kerste
like medicinē behoude die ghesonde
maect ghesont die cranken wat die

menschelike cracht niet en vmach
 dat ghesae in dinen naem. **O** hei-
 lich maker des cruce. verhoer die
 bi staende sijn die louē die louen
 des cruce. en ouer voer die knech-
 ten des cruce totten dach des ware
 lichts. na desen leuen. **E**n ghif
 dat wi niet en moeten weten die
 pijn die du wilste dat dyn passie
 diene. mer als coemt die dach des
 toerns so ghif en verleen ons die
 ewighe bliscap. **Ant van sinte**

Sinte cornelis gheboze **cornelis.**
 vande comcliken gheslachte der
 senatozen blenct nu verheue inden
 hemel ouermits wies ghebet wi
 bidden dat wi moeten werden ghe-
 holpen. **Ps.** Bidt voer ons heilige
 mertelaer sunte cornelius. Dat wi
 waerdich moeten werde der belofte
O ewighe ontfermhige **cott. xpi.**

god die om dat ghebet dyns heilige
mertelaers. en bisscop sinte cornelis
ploechste te blossen die hem dienen
vander swaerre ziele. wi bidde sich
aen ghenadelic onse trancheit. ende
ontfanghe onse cleme ghebet ende
offerhande in sinre ghedenckemisse
en ghif ons om sinre minne. ende
trouwen diest verlatenis onser
sonde. En bescerm ons vander gro-
ter siecten. en van allen quaden.
Gumits xpm onsen heer. Amen. **Vā**

O Maechdelike **sinte vsula**
scaer des wijslike **sequencie.**

kūnes die die same knopinghe
ihū xpi gheuoelste vanden gaue
der gracen. **O** ie bloem dynre blop-
ender ioncheit wort root als di
ghebiet te pminghe die pyre der
scammelheit. **O** ie rechter der eylande
van britanghen. vsulen vader was

god bekent. **O**onanus woude dese
maecht hebben om haer scoenheit.
tot enen bedde ghenoeft. **H**i sende
boden hi bidt hi vernaert mit drei
glinghe. men versmaet hem. eische
de versule. **H**aer vader die te hant
ghedwoghen was in der vonten.
des doopsels schu. **O**wede alrema
le die samenighe der heidenscap.

Hier en binnen wort versula xps
discapulaerster ouermits den sla
pe vermaent. **S**i eischte die bru
loste. si eischte vorste van driem iare

Inder tijt der morghe ghiste der
echtschap worden der conighinnen
edel maechte ghegheue enen ont abel
na haerre begheerten. en die cost va
den schepninghe. **E**en lesten sende
hi der brunt xpi maechden si leide
die scpen doer die zee versmadende
die sorghe der mensche. **O**at wed

waeyde so sachtelike. si seilde ouer
si speelden diavil herwert en der
wert in die slechte zee. **D**ie wijsli
ke hant g'rogierde alle die schepen.
also die heer gaf. welke schepen
bazel sach in korter tijt. **D**aer lie
ten si die sc~~o~~pen si ordnuerden
die scepinghe. **S**i wtsette haer aen
sichten. den winden en der hette.
en ghinghen te romē. **D**oer die
cloesteren storte si haer tranē si
op haelden haer suchtinghe si beua
len den heer haer sielen en keerde
weder. **S**i vonden te samen die v
gaderinghe der schepen die si in
die hauen ghelaten hadden. **S**i in
ghinghe den rijn. en seyliden den
claren schone vloet. ouermits der
goedertierenheit gods. **H**ier nae
leide huse totter stede der passien.
die leidsman des stryts si vsmade

die bloem haerre haerre ioecht gaen
 te te colen. **O** salighe colen bi welcs
 muere die verwoetheit der barba
 ren heeft bloedich ghemaect die
 swaerden ghesaeten sperē messen
 inder ioncfrouwē scaren. **S**alich
 sijn die brulofften also veel dusent d'
 maechden. en si volghen den lam
 sonder vleckē vsula voergaende.

Mit welken ghebede wi salighen
 moeten ghebruken den ghestadighē
 vrede doer die oneyndelike werlt

Van sinte maertij sequēcie.

Alle die kerke des ghelouighe
 vreds moet singhē sunte maertij
 doer alle die werlt. **E**n die bleke
 onghelouighe menschen moete sau
 wen sinē naem. **D**amoniē wil
 verbliden. dat si dustamighen soen
 een winster si. **I**talien wil ver
 urechden dat si dus groten ionghers

een voetsker is. **E**n die drienu-
dighe scerdinghe van gallie moet
sciden mit een salich kint wies
bisscop dat hi sijn sal. **M**er alle
moeten si hem verbliden dat si he
tot enen vader hebbe. en alle die
tuerzeyns moeten sine lichaem be-
waren en voeden. **D**it desen moet
verbliden al tuole van vrancrij.
en van germanie. **O**en welken
hi ingheuoert en gheleert heeft.
den heer die ghesien sel worden in
sijn cleet. **D**ese is vierlic alle den
landen van egipten. en alle den wi-
sen van grieken. die weten hem on-
ghelijc te wesen. sunte maertijns
verdienten. en sinre medicinen.
Want die coertsen slegt hi die v-
gichtighe leden vereindicht hi. **E**n
mit sine ghebede heeft hi drie do-
de lichamen dat leuen weder ghe-

gheue. **D**ese vderst die zede der
sacrilegien en die afgoden gheest
hi den vuer totter glorien xpi.

En doe hi cosacreere soude. en
maken die mysterie xpi mit naecte
arme is hi verciert mit hemelsce
licht. **D**ese mit oghen en mit ha
den. en mit allen crachten altoes
opghehanghen inden hemel heeft
alle eertsche dinghen versmaet.

Van sine monde en heeft nye
xps gheweest noch rechtueerdicheit
noch yet dat behoort tot waren
leuen.

Hier om so bidde wi di al
le o maertine dat ghi die hier ve
le wonders ghetoent hebt. **O**ns
mede vanden hemel instorten wilste
die gracie xps doer dine ghebede.

Brueders eendrachtich **ymme.**
ouermits versamenende vrede
deelachtich mit mi des iaerlics licht

in welke die omeganc der sommen
huden schijnt weder vhalende die vier-
like hoechtide maertinus. **L**aet os
te gader singhe. een minlike lofsat
om die verdiente sunte maertijns.
inder edelre stadt die fclerscap mit
ten volc moet gheluu't gheuen mit
groten orgelen. want tys ghenoech-
lic van vroechde te singhen. **W**ant
maertinus aenmerct die begheerte
der ghelouigher gheuende alle sali-
ghe dinghen. hi vleent den knechte
die stadelic ghewoenlike singhen.
gulden cransen. mit blenkende ster-
ren. **H**i heeft gheweest alle men-
schen een candelae'r des lichts. ende
van velen heeft hi verdreue die
duisterms der doot. hi sette die knop-
pen der duechten. te wassen in wel-
ker borst gheweest hadde die sonde.
Wi tot alle siden bescermt tot desen

61
onderstande. laet ons louē singhen
onsen eighen bisscop laet ons louen
mit geesteliker stemmē dat hi prūst
laet ons vweisen mit wackerre herte
dat hi lastert. **D**at valsche volc
moet nu oefenen mertinū mit waer-
dighen ghebede. en onse oetmoedighe
vreeslant. **M**aertinus make die tide
der werlt gheluckich. o xpe heyl si di
en glorie. Amen. **Van sinte elisabet.**

Airblyt v docht **sequencie.**
Van syon die versmaet hebste
die scoenheit der werlt. en sint inge-
gaen in dat ewighe licht. **H**et is we-
der omeghetcomen in enen leuenden
licht. o alpha god en mensch. waer
gaet hi nu mit emde der werlt.

God heeft aenghesie die eerste vrucht
der appelen. hi heeft oec aenghesien
die vuerighe begheerten der heilighe
edelre elizabeth. **O**p dat hi die leste

sonde toenoghē den eerste. al ist
dat wi staen inden laechsten. hi
heeft ons aenghesien mit sinen
lichte. **H**i heeft di elisabet voer
veel ander aenghesien en heeft
tot hem ghetoghen dñ suuer puer
begheerten. **W**ant ghi rechtuaer
dich gheborē sijt van comdiken
gheslachte so sijstu warachtelic ge
heten die salicheit gods. **O** morgē
sterre verblijt v. want oūmits u
wer oetmoedichz is ons opghegae
een nuwe sterre inder werlt.

Die sterre des hemels is verlicht
daer in eertrijc bi beteikent wort
een teiken eens nuwē vredes.

Elizabeth voer waer ghi sijt ee
claer sterre die niet veer en staet
vander sonne op dat ghi lichter
sont wesen dan die maen. **D**at
ghi ghecleet sijt mitter sonnen

dat bewisen die radiē uwes lichts.
 aen v heilighe lichaem dat hier
 ghebleuē is. **O**mt wat scoenre
 teikenē schijnt ghi nu. ghi reinnicht
 die menschen die beseten waren.
 mitte bosen gest. **O**u reinnichste
 die gheraect sijn mitte vleckē
 der malaetsch. en du gheneeste
 crepelen. en die vergicht waren
 in haren leden. **O**at die natuer
 gheweighert wort dat verijcht
 ghi haer weder. en ghi maectse
 ghesont mit gods gracie. **D**ie
 dotten brengstu weder om mit le
 uen. den blinden gheeststu weder
 dat licht. **M**ya moeder wilt ons
 bekenne. op dat wi mitte wicore
 mede ghescreuen werden moghen
 inden boec des leuens. **O**p dat
 wi mede toegheuoecht moeten
 werden. dijn gheselschap. en ver

loft vanden poorte der hellen. **Vā**

Sinte cealia een sequencie.

O Roeyde der volherteliker bli-
scap si allen ghelouighe vander glo-
rioser maecht. cealien der edelre ver-
winster die mit zeghe opgheuoert
is vande engelen. totten rijk der he-
melen. **O** cealia ouerschoe vertiert.
mit hemelscher scoenheit si blenct
onder die scare der ioncfrouwe als
een schijnende sterre. mit welke si
also louende den lam nauolghende
in sonderlinheit. **O** cealia inwoen-
ster der hemelscher woninghe. **O** hei-
lighe engelsche maecht die leuende
leues inden leuen. dat ghenoeemt
is dat leuende leuen. **L**eidt ons
naden ende des vleischs tot desen
leuen daer du o maecht inghegae
biste mitte engelen. **O** edel ende
ghebenedide maecht. en o reine

maecht die leuende waerste in dē
 vleisch. en niet leuende en waerste
 naden eyfch. eyfch ons van gode
 puerheit des herte. **A**ya cecilia
 maecht xpi in desen dale der tra-
 nen gheweerdighe di ons te bescer-
 men van allen wederheit. ende
 laghen der vianden. en xpo dine
 gheninden make ons minliken.

Ogheminde maecht. en bidt he
 mit dinen ymighen ghebede voer
 ons. wi die v ons beuelen. **O**i
 god vader en minre der reinich.
 en den soen mitte heilighē geest
 te samen een god inder ewichheit.

Vā sinte katharina. sequēcie.
Laet ons begaen die vierlike
 hoechtijt der gloriofer maghet
 katharina. **L**aet ons eren en
 te samē louen die verlichtende
 dach. **O**ese vergaderinghe

segghet lof. en die deuocie sel
puer en reyn wesen. **L**aet ons
te sanne lonen mit orgels gheluint.
en mit waerdighen lone. **D**it
heeft gheweest katharina des conincs
costis dochter na wtvisinghe der
scriftueren. **I**n haren ionghen
iaren was si verlicht mitten phi
losophie cunsten. **D**ie scaren der
philosophie. en der rectorzen dat
is welsprekende heeft si mit haer
disputacien verwormen. **D**aer
na heeft die coninghinne gheloest
haer ydel afgoden after te laten
en enen god te eren. **D**aer wort
een pynlic veruaerlic ghetymert
ghemaect en dusent scaren der
heiden worder der mede verderft.
en te niet ghemaect. **T**e thant
wort katharina haer hoesse bero

uet. en die hemelsche scaren ware
 bi haer en hebbense begraue in de
 berch van synay. katharina mer-
 telaerster xpi bidt voer die dergie.
 en voer dat volc voetsse en regier-
 se. **O** katharina wat si di in ewich
 louen. en eerwaerdicheit bewisen.

Vā sinte barbara sequēcie.

Aeghenwoordich is ons een
 ghedenckelike hoechtadelic dach d'
 heiligher ioncfrouwe barbara
 wes bede ons setten moet in die
 stoel des hemels. **H**aer vader
 hadse alte tederlike lief. want si
 ouerblente van ouergroter scoen-
 heit. **H**ier om dede deocrus ene
 toern tyneren daer hi se in sloet
 op dat si niet besien en wort vā
 den mensche. **E**n si was vuerich
 in stantachticheit des ghelouen

verlicht mit ghenade des heilighe
geests. **D**ie bose vader der heiliger
ioncfrouwen die meester der boef
heit ontfenc syn dochter vanden
rechter en woudse onthoesden.

Doe gloriose is die maecht sunte
barbara die mit eerscher smekinghe
noch mit boesheit des toermighen
rechters niet en mochte gheneicht
worden. mer manlike die pijn ver
draghende om xps minne heeft si
haer bloot ghestort. **D**ie maghet
ondaen in eersaemheit regniert
nuttē comt van haren ionghen
iaren begheerde si mit sinre ewe
gheregiert te worden. als den heer
in vroechde te dienen tot wien on
sprekelike bliscap te hebbē. die god
dienstighe ioncfrouwe. heeft alle
sonden ofgheleit. **D**ie rechterhant

des brudegoms heeft ontfanghen
die brunt en gheset in die slaepca.

Sequēae vā site nicolaus. *Immer.*

West ghegruet vader en patroē
heilighe nicolaus goede harte
welc god in wonderliker benedictie
hoghe verheue heeft. **O**u biste een
exempel der renncheit. een spieghel
der oetmoedicheit cracht dijner mi-
nen heeft den mensche hulp ghe-
daen. **O**ie daer beswaert waren
mitte hongher hebstu weder ver-
licht. die ter doot ware ghegheue
hebstu weder vlost. die daer te
scipe ware hebstu wel behouden.
van misual der see. **O**en crepele
hebstu weder gaende ghemaect.
den blinden hebstu verworue dat
ghesichte. den memighen hebstu

die siecheide veriaecht mitter me-
dicinen gods. **O**aer om goeder-
tiere bhoer ons die daer bi staen-
de syn dme loue op dat wi niet
en worden onderdaen des viants
bedriechnis so wilt ons gheuen
hulpe. **W**ilt ons van allen qua-
den leiden ten rechte wech. wilt
ons ingheleit na desen leuen.
wilt ons inleiden totter ewigher
bliscap. **Vande vier ewangeliste**

O Trouwe volc **sequence.**
wies vader is in de hemel
die voersien heeft die verlossinge
der mensche. als esechiel ghepro-
phetiert heeft vblide di. **I**oha-
nes is een ghetugher xpi scrue-
de in apocalipsi. ic heb warach

telic ghesien. ic heb warachtelic
ghescreuen. warachtighe ghetu-
ghen. **O**mtrent den thronen der
godliker moghentheit. staen vier
diere mit die salighe geesten
en een yghelic dier van een son-
derlinghe ghedaente. **D**ie eerste
ghedaente ~~was~~ van die vier die-
ren is een aern. die ander een
leen. mer die ander twe betei-
ken den mensche en den offe.

Dese vier forme sijn fygueren
vanden vier ewangelisten welcs
leringhe sijn ghedropen dat
is ghecome inder heiligher
kerken. **D**ese vier ewangeliste
sijn mercus matheus lucas. en
den ghene die di god sebedeus

die vader sende doe hi syn netten
onthant dat is iohannes ewangelist

Die godlike meesters gheue ma-
theus een fyguer des mans. wat
hi si so van gode ghescreue heeft
als die gods soen vande vader die
soen ghemaect heeft mensch. **L**u-
cas is een offe inder fyguere. wat
hi dat bewijst inder scriftueren roe-
rende die ghewoente der offerhan-
de vanden ioden welke offerhande
is gheweest inder fygueren. **D**ie
godlike meesters fyguere. mercurius
tot ene leeu. want hi heeft gheroe-
pen openbaerlic in die werlt als
een leeu in die woesty. maect den
heer een seker wech als v herte su-
uer en ~~van~~ vry van sonnen is.

67
Iohanes is in godliker scrift eē
aern ghesfigureert mit twee vlo-
ghelen. want hi heeft mit meerre
en daerze bekennisse bekend te
wesen twe leue der minen als
dat scouwende leuen. en dat wer-
kende leuen. **D**ese vier ewan-
gelisten beschriuen die vier prin-
cipael werke xpi. en die fyguer
synre werke een yghelike nae
synre forme als du ghehoort
hebeste. **W**ant in die fyguer des
mensche verstaetme die ghebōt
ons heren. in die offe dat sterue
en die leue ons here verrisemig.
en die aern die opuaert ons heren.
Niet aen dese beestelike forme
welke forme die pphete in hore
scriften hebbe ghemerct. mer dit
is **O**een ontbint nader letter.

Si lopen mitte radien si vliege
mitten vloghelen. dat ghesichte
is dat lichte des discretuels dat
rat die sin na die letter die vlo
ghelen dat besouwē. **D**ie fon
teyn is xps die riuere sijn die
ewangeliste. die fonteyn is hoghe
die riuere sijn laghe. op dat si
ons moghen brenghē tot vstāts.
en bekennisse des leuendighen
fonteyns dat is xps. **D**ie lerin
ghe der heiligher ewangeliste
moeten ons brenghē vanden
sonden. en leiden ons van hier
beneden bouen tot ons vader
lant. **V**an welker riuieren
dronkē ghemaect doet ons was
sen in caritate. op dat wi vand
fonteynen der godheit te vo. lle

68
wordē ghesadet **Vā** ons hēn trās

Let ons hūde figurāse
verbliden onse moed quēna.

die heilighe kerke. **W**ant ons
heren transfigurāe heeft wed
ōme ghebroyt die ierlicsche
bliscappē. **E**n seer grote vro
ghede heeft gheopenbaert in die
hoerheit des berchs. **G**od in dē
menscheit. en een warachtich
licht. vanden ewighē licht is
weder verscenē. **D**ie godheit
des woorts is biden drien disci
pulen voer hore oghen. **D**ie
soenlike claerheit die werlt v
licht. en heeft wech ghedaē die
mist. **A**we openbaert hem i
glorien ouermits wies teghen

woerdicheit dat ghetughe wort
bi gheset. **D**ie een aen die rechte
side. en die ander aen die lichter
side. en die vader wort daer be
scouwet. **P**etrus ouermits grot
bliscap began te spreke aensiente
die grote wonderen. **E**n doe hi
aldus godlic omschene wort be
gan hi te spreken vande drie ta
bernaculen. **A**ls petrus sprac
so wort een ouerdaer wolke mit
middel neder ghelate. **V**an dat
middel des wolkes. gheuet die va
der ghetuuchins vande soen.

Die discipulen van so onghewoe
liken ghelude vander wolken.

Die cracht ontuiel hem. en die
oghen verduusterde hem. die spra
ke ontghinc hem. **D**ie heer ghinc
gheringhe totte discipulen om

datt hi se soude aenrime. **G**herin
ghe gaf hi hem cracht. hi vermaed
se. te swighen thent hi verrijsen waer.

Die steruelike oglien hebbē ghesie
die sonne der gherechticheit. **D**ie
scoenheit sinre daerheit betekent
die bliscap des toecomenden werlts.

Die wonderlike sonne sel sienlic
wesen. in scijnsel der ewigher glorie.

Die te voren bedecte ~~was~~ van ons
die ghesichte. die scalle des vleischs.

Ende gods ghenadicheit moet ons
toenoege den heilighen. oimnts
sijn cracie. **E**n sin heilighe aen-

sicht ouermnts dese feestelike dach
moet ons ewelic versaden. *sequēcie*

O *vander kerawinghe.*

Heilighe kerke die onbesmet
te moeder. en ioncfrouwe sonder

rinne moet singhe eer deser ker-
ke. **D**it huus wort gheproeft
deelachtich des hemelschen saels.

In loue des conincs der hemelen
en in offerhande. en is vol ghenade
den mit stadighe licht. die stat
sonder dunstermissen. **E**n der
siel lichamen. die inde hemel le-
uen is si voecende in hareren
scoot. **W**elc huus die rechter
hant gods bescerme moet lan-
ghe tot sine loue. **H**ier baert
die gracie een kint vruchtbaer
vande heilighen geest. **D**ie en-
ghelen vanden hier haer borgers
en dat lichaem xpi wort hier
ontfanghen. **H**ier vlien alle hui-
deren. des lichaems. **H**ier ver

gaen der sondigher sielen mis-
 daden. hier luyt die stemme der
 bliscappe. **H**ier weder vloeyen
 vrede en vrolicheit. **I**n desen
 huse moet altoes luden lof en
~~vrolicheit~~ glorie der heiligher
 drievoudicheit. **ymme vand**

O salighe stadt **keruynge.**
 iherlm du biste gheheten
 een besouwmghe des vreden.
 die inde hemel van leuendige
 stene ghemaect is. ghecroent
 mitten enghelen gheciert als
 een bruyt hare brudegom.

Nu coemt si vande hemel wt
 der brulof camer bereit op
 dat si als een bruyt mitte he
 veremicht worde. haer straten

en muere sijn van puerē goude
ghemaect. **H**aer poertē blenken
van mergrietē. en haer ingangē
die sijn open. en daer wert een
yghelic na sijn verdiente inghe-
leit. die omte naem xpi gheperst
wert. **D**ie bereide stene die mit
persen. en mit slaghe ghepollijst
sijn en wel ghehouden die wardē
vander hant des meisters in ha-
stede gheuoecht ewelic in dat
heilighe ghesticht te bliue. **X**p̄s
die daer is gheset een hornsteen.
en een fondament te wesen die
mit enē bande beide die wandē
te gader bynt den welken die
heilighe syon ontfent. daer si in
ghelouende blyft. **A**lle die ghe-
minde stadt. en gode seer ghenae

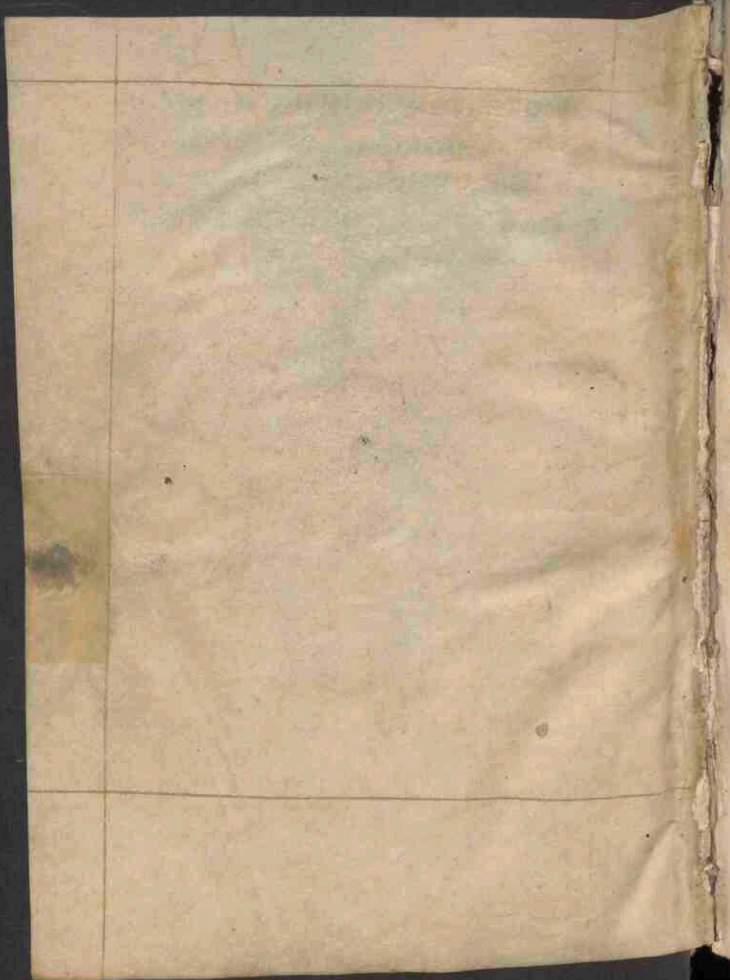
71
is vol sueticheit in dē loue. ende
in eendzachtigher volherteliker
bliscap so predict si mit gunste
enen yghelike dat god in drien
personen is. **O**uerste god com
ouermits den ghebede in desen
tempel. en mitter goedertierenre
goetheit ontfanghe die begheer-
ten ons ghebedes. en dijn milde
benedictie stort hier stadelic in.

Hier moeten alle mensche ver-
diene te ontfanghe dat si bege-
ren en ewelic dat si ontfanghe
hebbe mitte heilighe besitten.
en ougheruert inder ruste come
in dat paradys **G**lorie en eer
si gode den vader te same. en de
soen mitte heilighen geest. wien

lof is en moghentheit. in die
ewighe ewicheit. Amen. **Versikel.**

Heer dine huse betaemt heilich
heiliche die gheen die di ontfan
ghen. o heilich der heilich der hei
lighen. **Biddē wi. Collect.**

O God die alle dinghe ontsien
lic onthoutste. en daer wert ons
der mensche salicheit tekenē dinre
moghentheit oec sienlic bewuste
verlichte onsen tempel mitter
crachte sinre mwoemighe op dat
alle die gheen die hier te samen
comē om haer ghebet te doen
van wat bedroeuens si totti roo
pen die gaue dinre troestighe
moete verorghē. **Ouermits vrom**
onsen heer. Amen.

Regni mundi et omne nem ornatu
seculi contempni propter amorem dñi

En vroltke mey ihu xpi
sanc. en mit vroltke wt
trecke der wtlicoren gods
vriende. Van deser val
scher werelt in een he
mels leuen. Doe ic dien

op my hoerde singhe. doe ghedochte ic.
die mach hie vroltke late die in hem sel
nen een heiler heeft ombeuangingen.
En dit is hie waertike gheseyet. en
daer om si die valsche werelt van my
een vry oerlof ghegheuen. ~~Mer~~ Meret in
alle waertike mynzes. ic hadde enen
soem ombeuanginge. ic hadde enen
droem betrouwer. ic hadde als ic wae
de ene sonne seijn ~~in~~ al vast beseten.
Doch leyder waer is nu des waens beel
de. en des droems belofte. nu al hadde
ise nu dusent late in groter vroechde
beseten. wat waert al nu anders. dan
recht als een ogheblie tijt die voer bi

ghelede is. want alle tijtclant is ver-
ganclic en haer eyghen natuer is ee-
kenesceyde. **Ic** waendese al vast hebben
gheuanghe. mer si is my al ontgaen.
en die haer niet en laet dien laet si. en
die niet haer niet en ontgaet. dien ont-
gaet si mit enen bitteren sceyde. **Daer-**
om twee moerdenaer yne hadieu bi
gods ghenade lude en ymermeer.

Mijn lieue kint inde almachtighen
god. nu hoer wat ic di lere sel. **Ghe-**
denke dattu alle din goet en eer mit
ene vryen wille hebste oughegheuen.
en wilt doch nu vast en volstandich in
desen wille bliuen. **En** en doch ymer niet
als somighe doerachtighe maechde doen.
die hem selue ghehelic make. den inghe-
sloten wilde dieren inde gaerden. als
men die dore sluet so leyde si door die
tunen. die daer sij half in half wt.

Doch leyder wat vhesen si al groets
arbeys mit cleynen saken. gode te dien
is hem een kertzor. en gheestelic leuen
of oeffeninghe is hem een enghen noet.

sallen. en want hem den appel niet
 warden en mach. so neme si den roet
En voer dat bereytsel legghen si
 op ghestijfde dunne doecten. en wat
 si dat rode saerlake niet en moghe
 hebbe. so cieren si hem mit ene wyde
 sachte. **D**wee wee hoe weynich heb
 be dese mensche van die minne en die
 lieue vrientscap gods. si soectē tijt cor
 tinghe. en vliessen den tijt mit bedroef
 der harte. die aldus gheestelike leuen
 vstorē. en vganckelike vrientscap soec
 ten. **D**y vsmē hem selue mit wen
 schē en mit callē en mit ynze beelde.
 recht als een dorstich mensche die vā
 onide water droemt. **E**n hoe sijt hier
 en daer meer anlegghē. hoe dat sijt
 meer vstroeyder vinden in hem selue.
 en en vnde niet meer. dan een ledi
 ghe hant en een bedroeft harte.
Dy doen als een out vader dede die
 saer lustich was na ene langhe man

tel. en doe hi hem niet en mochte war-
den. doe nam hi een langhe matte die
hem opter aerde na s ghinc. en hi
sach achter hem om hoe wel hi hem
stonde. **D**oe sat daer die diuel after
opter matē en bespote hem en sprac.
azme mensche mochtstu meer sonder
twifel du ~~de~~ dedeste meer. **D**wee
god van hemelre. en is dat niet wel
een arm leue en en mach dat niet wel
heben een voerhof der helle. **D**ie der
werelt niet en moghe hebbe. en die
sonde god sijn. die van die mensche deser
werelt al doot gherekent sijn. en alle
gheestelics troests beroeft sijn. die beyde
god en die werelt vlozen hebbe. **I**ch
hoe scandelic selle si staen voerde stren-
ghen oerdel gods. voer haer vrienden.
en voer alle die werelt. daer si hem mit
ten habijt en mitte staet en name of
ghesceyde hebbe. mer och leyder niet
mitte leue noch mitter daet. **D**ie hem
seken mit so cleynen dinghen also groet

en machich gheueldichs goets beroeft.
 hebbē. **I** Swee mi tmit. minne ymer
 altoes gode vrendelike en vrolike en
 wilt hem mit enen kutere harte altoes
 diene. **E**ya wat vroliker leue is dat.
Och dat minnetlike ombeuanginghen
 mit ene volle harte. hoe lustighē dinc
 is dat. **D**u selste dat voerwaer weten.
 al en waer daer gheen loen na deser tijt
 het loende hem selue. sich si gaen op aert-
 rike en si wonen in hemelrike. **I** **E**ya rey-
 micheit hoe soen bistu. myement te diene.
 myement dan gode te leuen. hoe vry bistu.
Och soete hē en minnetlike wijsheit. di
 te trouwe. en minne doer mynen te late.
 hoe rechte minnetlike is dat. en di wil-
 lichlike te diene. hoe soete puc is dat. en
 wat lichter borden. **I** **O**ch hē si spreke
 du gheeffte liden. **E**ya liden eya vrolic
 lyden. dat my di mach behaechlic make.
 dat my di mach veruyghē. hoert mijn
 heue vaent. **D**er reynze siel is een
 enyck gheestelic ombeuanginghē van

een oghenblic dat doet vgheten alle
hiden. **V**a wat ist dan vander minen
der fielen die des onnebeuaghens die
ghebruuct ya wel dusent weruen. **D**ie
wie is enyct tijt sonder hiden. gheuaer
lic nyement op aertrinc. hoe hoect die
buzghē sijn. en hoe wnt die steden sijn.
noch rode mantelē noch bonte cappen
en moghē niet sonder lide sijn. **E**n
daer om du soete hē en soude een men
sche niet een cleyn dinc willichthē lide.
op dat hi di mochte vuerue. en dat hi
in dat soone minentlike leuen mochte
comen. **E**n swoer hem een vingher
hi moestet hiden ber tijt dattet god v
saghe en beterde. **D**ie dat eerste
of breke vande dinghe dat doet wee.
daer na worttet lidelic. **O**ch god daer
na worttet lustelic bouē alle tictelike
dinghe. **N**u want du selste di vlyti
ghen te houde die gherneen houdin
ghe dīze oerde. **E**n voer alle dinghe
selstu di vlytighen dattu te tyde te

doer gaeste. en ghesatekete daer stae
 ste. mit aernst en mit aendacht. en
 dattu niet veel wt en loepste. Du sel
 ste di selue naghelen an de stoel vol
 wt te staden. en sonderlinghe onder
 die misse. inder minen als xps vol
 wt stont aende cruce. En du en selste
 daer en binen ander6 niet doen. ist
 dattu niet siet en biste. anders dan dat
 conuent en doet an singhe an lesen. En
 sich dattu di ghetide dan niet en spreec
 ste op dattu daer na te ledigher si moe
 moechste. noch gheen ander ghebet en
 noch wercke en doeste. dat di ande sanc
 mochte hinderen. **D**at anderde punte
 is. dattu di hoeden selste voer haestighe
 toerne. noch dattu niet lichtelic tombe
 den en wortste mit toernlike ghebaer
 teghe dijn mede fusterē. Want alsoe
 dicke alstu dine wille breefste in toer
 ne. also dicke wil di god een sonderlinghe
 croen gheue. En en wil di selue oec ym
 mer niet wreke van dat gheen datti

misdaden is. daer du di wel wreten
mochtste. dat is gode also ontfantzelic
recht oft tu hem hondert mere offerdeste.
behoede dine mont en houtse vast toe
en labet in di vsteruen. so wortet di
licht. **D**at derde punte is. dattu di
stille houde selste. want dat tiert seer
wel een gheestelic mensche. recht als een
lichte azbonckel dat gulde ghesmyde.

Donighe mensche sijn also onrustich dat
si nergheent duere en conen. en doer lo-
pen dat doester mit ydelheit en mit
bichtuaderdicheit en onghesbaer. Dat me-
se dicke eer hoert dan mensche siet. want
sachtmoedich ghesbaer en stille rede vae-
ghen seer wel ene gheestelike mensche.

Dat vierde punte is. dattu een slot slae-
ste an dine open monde en dattu die
ynier nauwe waer neemste. en die poer-
te nimmer meer op en doeste. du en heb-
ste noettruff of nutte sake. En du en
hebste oerlof ~~in~~ en dan so spreect mit
alfulcke goede menschen die du din hat-
te vryken betrouwen moechste. En

27
en wil oec dan ymer anders niet spre-
ken dan of dijn ouste daer begheuen-
dich waer. **D**at vyfte punt is. dattu
niet tot enen yghelic en loepste en tijt-
coztighe en sonderlin gheselschap en
soetste. Du selste dien trouwe en hey-
mecht wesen die di ybeterē moghe. en
die seluer godlike seden begheuen te heb-
ben. **T**wee tyden des daechs selle di
sonderlinghe duerbaer sijn. **N**ader niet
ten een goede wyl mit gode toe te brē-
ghe. in sonderlinghe ghebede. mit enē
goede opset hoe di di indien dach wilste
hebbē om gods wille in dinē gheesteli-
ken leue. **E**n nader completen hoe
du di des daghes in alle dinghen hebste
ghehad. en om dat goede so loue gode.
En om dat gheen dat sondelic en ghe-
brechtelic is. hebbe een mishaghen en
leet wesen. mit enē goede wille di te
beteren. **E**n en gaet di dit tot allen
tyden niet wel te handē. daer om en
selste niet twifelē. noch en wil ym-
mer niet oflaten. **W**ant al en coem

stu niet op dat alre hoechste vande berch
so wortste doch gheuonden opten wech
der ewigher salicheit. **¶** Wie dinghen
selstu hebbe die di oet seer nut sijn. dat
een is dattu alle tijt mit ons here passie
becomert sijste. **¶** En alstu ledichlic doer
dat cloester gaeste. of op dijn wert sijste.
so spreekt aldus. **¶** Och mij ghemeynde heer
wat doestu mi. waer bistu soete he. toemt
tot my sit bi my. ganc mit my. en en soep
de di nimmermeer van my. **¶** Dat ander
de is. du selste onser vrouwe en onse soete
moeder die hemelsche conighine sonderling
ghe lief hebbe. en al hoer ghelyde ymich
like spreke en deuote like. **¶** Zeemse waer
delijc tot eenze sonderlingher moeder en
een voerspreester in allen dinghen. so en
mach di nimmermeer mistchen. **¶** Du sel
ste xv salue regine spreke in deser ghe
denckenisse. **¶** Die eerste vijf inder
ninnen haere vijf synen. mit welken
si vlytelic en vriendelic en mynentlic
horen lieuen tijnt diende was. mit

hazē soetē oghē. mit hazē reynen
monde. meer dan hem ve creatuer
werde. **E**n bidde haer dat si di vghiffe
miste swerue wil van alle dat gheen
daer du haer heue kint mit dine vijf
synen ve in vtoernt hebste. **D**ie an
derde vijf in die eer alle des lidens dat
si mit hazē heue kint ve leet. en sonder
linghe vijf in dat leste van sine leuen.
Dat eerste inde eerste doe si vhoerde
dat hi gheuaghē was. des inwendighē
lidens dat haer moederlike hazte doe leet.
Dat anderde. doe si hem sach so ellendelic
wt leyde mitte swazē cruce. **D**at derde.
doe si sach dat wtreckē sijn lede op
dat cruce en des aen naghelens. **D**at
vierde. dien bitterē rouwe die si hadde
doe si sach haer heue kint steruen en
begraven. **D**at vijfde. dien rouwe die
si hadde. weder kerende te huus waert
den ellendighē meth gaende van horen
doden begraven heuen kinde. **D**ie
derde vijf. die vijf wtghenomen vruet

den. Die eerste als haer die hoghe
boetscap wort ghebrocht dat si die gods
goen ontfanghen soude. Die anderde
doe si dien hemelsche kreyser ghebaer
de. Die derde. doe hi hoer vrolic open
baerde doe hi vresen was. Die vierde.
doe si hem also vrolic sach ten hemel
varen. Die vyfte doe si mit siel en mit
lyue in die hemelsche vruetche ontfan
ghen wort. **Dat anderde capittel.**

Aldus spreect die minnerde siel
tot hare gheminde lief. **D**aet di
stemme lude in mine oere. want di
stone is soet en di aensicht lustelic.
Din kint ic bidde die ewighe wijsheit
dat hi wt dijn harte crachteken wil
trecke en storte al dat ve daer in quam
dat hem mishaechde. **M**in kint ghi
ontbiet my dat ghi noch veel hinder
hebt van menichuoudicheit uwer ghe
dachte. **I**s dat worder hoe soude dat
moghele moghe wesen dat alle dat
gheen dat hem xx iaer in een stat
ysament heeft dat hem dat altemael.
also haestelic en ganselic laet wester

49
ten. **N**iet moet van daghe te daghe
wt ghedroue worden. alset niet dattet
gheen stat en vint. **D**ant aendachtich
ghebet en crachtich ghewelt. dicke op
gode te dencke. gheestelike onlode. van
gode die te spreke. en die edel te tijt.
so yamerlic glorie. die mit bittere harte
ten in v selue te bedaghe. dit sel v seer
helpen. **D**och my heue tinte ghedenc-
ke hoe recht bedriegheke dat deser
werelt mine is. **E**nde hoe rechte salich
is hi die hem selue daer of breket en
gode dient. **D**u moechste my weder
antwoerde. **H**wee dat is waer diet
te tyde doet. dat ghi wel weet dat ic
niet ghedaen en hebbe. **D**aer ic di op
antwoerde. god en niet dach niet also
seer an een goet begijn. mer hi niet
an een goet eynde. **S**ginte baer
naerdus spreect. dat gode myement
te wint ofte out en is. hi gheeft sijn
gracie daer hi wil. **E**n en heb ghi niet
veel soetichens des en selt ghi niet

seer achtet. mer ghi selt v des onwaer-
dich reizen te wesen. **V**egghet vo
gods voete also langhe thent dat sy
gracie in v vloeyt. en en laet niet of.
it gheloue des vastelike dat hi v niet
wredeht en sel ydenue. **N**och en laet
v niet ywonderē. of het v niet alte-
mael na uwe begheerte te hant en
gaet. **W**ant nader duisternis coemt
die claerheit. en nader dach coemt die
nacht. het moet noch menighe wandel-
baerheit in v op staen. eer dat die bli-
de claerheit in v gheschadicht werde.
Volmet v hier voermaels alent mit
ghebuckaghe voerspoet ene wel waer-
he neen het niet. het was hef in leet
en leet in lief. alset gaf vrou vernis
ghebuckende rat. **D**at selue mijn
mint neemt oec voer in uwe gheeste
like staat en leetet teghe den schonen
minentlike mynre. vries minentlike
correctie is beter dan alle waerlike
mynres finetē en toe spreke. **N**eeint
sine waer. want waerhe hi heeft v

wes waer ghenome en oec groetelic
 gheacht. **D**er om neemt ghi oec waer
 die minen teykenen sijne vbiaghenze
 minen. **D**iet hi is also rechte goet dat
 een seer cleyn van hem is beter. dan
 van een ander dusentvout. laet onver-
 staedel waerlike harte v'slappen. mer
 dwinct ghi v'seluen en v'bijnt v in sijne
 minen. **D**ie minnende siel en dorste niet
 eens begheren dat hi hem v'woende. of dat
 hi tot haer quaden. **M**er si badt hem allee
 dat hi mit ene ghehude sijne woerden in
 haer harte openbaerde. **Dat derde capittel**

Der staet ghescreuen inder minen
 boec. **M**it wat vlechte waerden
 dat hem die heer inde sonen wingaert
 v'wandert. die hi so rechte wel ghestelt
 v'ijnt. **E**n oec hoe wel dat hi ghetrouwe
 knechte te moede is. als die soete rotte
 so wel rutzet. dat si om dien alre men-
 schē luste of breke. en die lede slanghe
 der quader ghedachte mit crachte ver-
 dauen. **I**ch ghi soone ionghe soete
 wingaerde des hemelschen vaders.

Dghe scone lustelike totdoude gods.
ghegodlike mynnes. ghedenct hoe lan
ghe dat ghe woest hebt gheleghe. hoe
menyghē scone dach hebt ghe
woest mit doerne en mit bremen ver
uult. die ghe nu so mit also grote arbeit
wtroden moet. **D**ghe coude winde
der ydele woerden. ghesterke ripe
der ydelteliker minne. **D**ghe diepe
grasten der onreynre gheselschap. wat
grote hinder hebt ghe gheueest die
gracie gods inder te ontfanghe. wat
hebt ghe al goets doen vsmen. ende
moets begaen an also menyghē me
sche. **H**oe rechte salich is hi. die van v
vleucht is. en mitter lichter somer tijt
eens doechdelike leuens doer scenen is.
Hie heue kent wat sel ic v nu meer say
uen. dan dat ic mi oghē so menich wer
uen hebbe onghesleghe mit groter
vrolicheit. als ic ghynst ouer die scone
ghebloeide heyde. al doer die bloemen
hene gaende. **E**n ic hoerde die heue
hemelsche hazpe inder lichte dat

in die voghelluys menigher ley. hoer
soete soonen inmentken soeppe loue.
dattet doer die ~~flame~~ lucht clanc.

Iya waerhe so ou die heyde wan-
derende. vuzuechde hem in harte.
van een anghenome gheestelic leue.
dat in also menighe doechdeliker cier-
heit blenct. en also soetelic in goede
wercke en doechden welruket. **W**aer
van die ewighe wijsheit wort gheloest
en die mensche ghebetert. **W**aer
want ghi noch niet sterce en sint. daer
om selt ghi v seken des te nauwer
waer name. en ghi selt v seken dine
betimen als een ionghe twijch voer
die beeste. **A**ls mensche gheselschap te
seuwe die van dine opset niet en sint.

Ens dints selt ghi voer hem ghewaer-
seuwe wesen. **A**ls die scone wijngaer.
den bloeyen. dat oec dan die brune en
die leyde nebele dan niet en beghinen
te storne. **E**n daer die borse gheest sel-
ue niet en can come beghen een doech

dehe mensche. Daer reysst hi si ghe-
mit synde toe bittere satpen woerden. of
mit bosen reden. mit valscher manie-
ren in lieue en in lede. En dat en is
niet onbillig. want weet dat voer
waer. dat v in gheue ofbreke uwes
eyghens willes nimmermeer so wee
en gheseyet. hem en gheseyet noch
veel meer. als hi van sinze eyghenze
stat seyde moet. die langhe tijt vze
dehe heeft beset. En daer om my
lieue kint staet vast in gode en hebt
een vast gans betrouwe in hem hi
en sel v niet late. Och merct. hi is also
rechte goedertieren en also recht hat-
telike goet dat hijt van sinze haten
niet en heeft dat hi den gheue soude
moghe laten die hem toebetrouwen
en ganselic an hem houdt. En a myn
nuttike hemelsche vader ic beueel
v myn kint in di enighe godlike
wysheit dattuse trefte na sinen
akren hefte wille. **Dat vierde capitel**
tel

Die hem seluē enē mynsamighe
mensche wil make. die sel hem
seluen sijn ghemynde wisen. want die
ghemynde dat hant treet tot hem als
die aechtesten dat yser. **E**n sijn
sonighe mensche also vblint in hem sel-
uē. want si dat ewighe lief van buten
na hem seluē niet en moghe sien. so be-
ren si hem seluē al heel mit hore harte
op dat gheen dat ghesichtelic is van
bute. **A**ls die gheen die hem vander son-
nen seijn keert. tot een boom van enē
kratel. en als die vledermys die den
dach vlyet en den duistere nacht mynt.
En dien mensche moet god tot hem tre-
ken mit grote lide. ghetijc als die enē
beer vande honych slaet. **O**ch die
Mer die goede wtlicore vrendē gods
die nement te recht alst behoert. al
en moghe si der sonen seijn niet ghe-
sien. so sien si nader sonen weder seijn
op die hoghe beberghe. **E**n al en habbe

si noch niet der soeter apothekē des mē
godliken herten ontfanghe. so lope si
doch nader soete smaet die daer wt
rubet van sine hemelsche in ghesinde.

Als die dieren den soete rotte die da
werubet vande pantheer. En inden
smaet worde si dicke also harteht ver
muet en ghelijc ene iaghende vlen
totte immer haestende. en laten si
niet of thent si oec worde in ghelate.

Aristotilus seit. Dat een deyn des
onbekende. dattet lusteliker is dan
veel sekerheit des bekendens. **T**homas
seit. Dat een seer deyna des
onbekende goets in sonneliker open
bazinghe is beter. dan veel anders
dat men niet sien en mach.

En
heue kint ic moetet di segghen. **E**n
ghewoente hadde ic ou my inde eers
ten. als ic my selue alre ghenaden
also dem vant. dat ic om my grote
gheteeke niet en dorste voert to

mē tottē tūel. daer lief van **h**ief
 sonder middel ghesprīst wort. **A**ls
 die saertse wonsrouwe sinte aquas sprac.
 homich en male heb ic ontferighen wt
 sinē monde. **E**n so sette ic my in eens
 noetrustich beyde totter dore en wachte.
 wāneer dat dat hemelsche ghesinde
 daer wt quamen dat icse dan toe spreke
 mochte. op dat my doch dan een soete
 roke mochte warden van hare oitbloed-
 dicheit. **E**ens dinghes ghetve ic di
 ghewadertike. het ghespede my.
 dat **m**y my van hare oitbloedich
 een onghewastegen scuttel daer
 wort toe gheworpe. daer ic also of ghe-
 sprīst wort. en vande soete wijn roke
 also of ghelaest. dat ic som wille minre
 amoeiden altemale vgaet. en my dochte
 dat ic rīc was. **I**c sprac. **S**ich heer
 hebste my aldus dronckē ghemaect
 alleen mitte roke vande wijn dīnre
 vroechde. wat bistu dan den ghenen
 die di seuen ghebraken na hare wille.

Sich also sochte ic dat cleyne goute
inden sande. mer ic en begroefet
niet. **I**c sach eens ene priester
ene prediker voerden voeten sins
vrients fittē. en ic sach hem inden
monde of daer eny ghe hemelsche rose
wt viele. dat ic die dan hadde mo-
ghē grypē. en dat maecte my dan
vrolic den wech der doechde ander goe-
de mensche na te lopē. **A**lwee god
wat sel ic dāne mensche noch langher
leue. die noch god noch sijn heymelicke
vriende mye heymelic en was. Die
met dan wtwendicheit en heeft ome-
beuānghe. al gaet hi den rechte wach
van butē mitte andere. die ganc mach
doch wel traech wesen en hynetzende
sijn. **M**er die heymelicheit der vrient-
scap maect een mensche lopende nade
ghemynde. **S**ich wāneer ic wat
goets van een goet mensche hoerde. so
wort ic wel ghemoot. en so was ic recht
als of ic enen salt gheuonden hadde.
en ic onthieltet so vriendelic en sprac.

Ieya ghemynde he hoe seer begheer
 ic di. en sel ic nimmermeer daer toe
 comen. dat ic mach spreke. du my en
 ic di. En dese begheerte sel noch in di
 en in my staen om van onser on-
 volcomenheit tot volcomenheit te come.

Ich kint dit hebbe ic dine **vo onghe**
 stadighe ghemoeoe voer gheset op
 dattu rose wte bloeme lesen souste.
 en di selue mit sachte soeten dinghe
 totte ewighe god trecke souste. **Dat**

Die ewighe wijsheit **inste capitul**
 spreck totte discipel. **H**oert
 mijn heuetint mit corten woerde die
 ghetrouwe vmanighe uues vaders
 en scrifste mede gront uues herten.
Begheerstu die luterheit en gods he-
 melcheit en dijs selfs volcomenheit.
 so selste luttel bewijns mit werorden
 ghe dinghe hebbe. **E**n viel eer si
 an gode te recht gheuelicht is. die
 mach also recht lichtelic weder van
 gode vuerzet worden. **I**c hebbe na mi

re wifen ghestudiert. en ic en vinde gheen
nare wech. dan dat een mensche hem
selue wifelic en ordinardeke in allen
dinghe houde also vande als hi mach.
en hem selue enen wech maect in hem
selue bliuende. Want hi draecht hant
sen brede die hem selue sonder grote
noetrust tot wetwendicheit niet en
gheeft. en dat hem een mensche mit
gode tot alle tyde verryghe. En daer
toe behoert stille swighe en hoghe ghe
dachte. weymich woerden. en veel sren
ghe wercke. En so wat dat god enen
mensche te doe gheeft dat hi dat vro
lic ontfanghe. en alre mensche ghebre
ke vduideke an te sien. En hem selue
van alle mensche te trecke. en mit
myement veel te kusten. sijn synen
te behoede. luttel tijt mit yement be
comert te wesen. myement op aert
rije dan sijn selfs waer te nemen.
Hem selue onder gode en onder alle
menschen om gods wille te daecten.
van alle menschen wel te spreken.

hem selue te vrietē. gode mit vrochden
 te dienē. en alle mensche een goet ghem-
 pel voer te draghe. **H**em selue voerde
 mynste als voerde meeste te hoeden.
 goede luden hemelic te sin. vrich
 ghebet. heiliche ghedachten. hemel-
 sche woerde vol te sin. **T**ot alre tijt
 rechte aernsticheit te hebbe tot gode
 en tot alle stonde een minne licht en
 troest van hem te vrichte. **D**och
 mijs kent dat ic v bat en leerde. doe
 ic bi v was. dat selt ghi doen. ghi
 selt v harte van alle vganzenlike
 dinghe trecte. en ghi selbet op rech-
 ten tot gode. **V**ant sich hoe seer
 wilt en onghesadich va als niet is.
 alle dat inder werelt is en inder
 tijt vgaet. **M**erck hoe dattet hecht
 en bedacht. en hoe dattet een me-
 sche laet alment waent vast te heb-
 ben. **E**n daer om vheft v harte op
 waert tot die ewighe goede die mi
 mer meer en vgaen. so ghemint

ghen ewich loen. **V**legghet uwes
herten minne an hem alleen. die daer
alleen dat gheminde herten lief is.
Wies minne die daer alleen die siel
edel maect. want alle ander minnes
sijn hare edelheit berouers. **D**och ge
denck hoe die gheminde mynsteren
die lieue maechde sinte agnes en
katharina so soetelike mynde hare
gheminde brudegom. en alle die val
sche en bedruechlike minne der werelt
after lieten. **D**och hadstu nu dat
oec alle din daghe ghedaen hoe vro
lic mochtetstu dan nu wesen. **A**er
doch nu dat ghesceet is dat moet
ghesceet bliuen en dat is daer hene.
Aer vlycht v nu dat ghi van alle
menschen sceydet en salichlike of hou
det. **E**n v mit gode alle tye becom
mert en mit hem omgaet. want
woent hi mit v so moecht ghi dat
vlozen is weder in brenghen. en e
minne staet van gode weder vueren.

Der staet **Dat** **seste capittel**
 ghescreuen **i**nder minen
 boec. vander minender siele. Die
 dochtere van israhel hadde een aen-
 sien mit vromdere. comē salomons
 wtliczen vrouwe. dat si so swaet was.
 en doch wel onder hondert en veertich
 vrouwe die heeste was. **D**es antwoert
 si ghesakehten en spreect. al bin ic swaet
 ic bin doch lustelijc en mynlic. **R**echt
 of si segghē wurde. ic bin lieuer een
 aenghenamē lustelijc moeryne. dan
 een seijn een onghenameloser witter.
Ich hoert nu some dochter. wat moet
 die heilighe gheest hier mede. **W**ie is
 dese swaete lustelijc moeryne. **D**e die
 den hemelsche comē salomon so rechte
 heffelic is. **D**iet dat is een godliedende
 mensche. dien die ewighe sone der
 gherechticheit mit groten bitteren lide
 ontuerwet. en mit enen leuende sterue
 der werelt ontfellet en den inze mē-

sche mit ghenade riker mynheitker
lustelicheit cledet. **W**ant so wie dat he
in die hemelsche werden vmeget heeft.
die en acht niet op dat tuchte vmeget.
Want wat sel hem die rotte vanden ro-
sen. of fyolen. lette. en alre ley verwe
van bloemen. als hi hadde in gheente
wys daer op en can gherusten.

Hen kint waer toe gheue ic die sco-
ne woerde. want myn oghen also vol
waters si. en mijn harte so vol vuers
is. **S**i dat maect dat heftige dode in
dien dat ons god in deser werelt wer-
veel ander mensche mutieren heeft
en het scrijft recht of een mensche ghe-
dodet wort. die mit lide dinc en ban-
gicheit ghepymicht wort. **I**ch myn
nentlike god. het is licht te spreke en
te horen. mer het doet also rechte wee-
inden teghenboerdighe gheuoelen.
kint my heeft god onser vgheten of
en weet hi ons niet leuendich. **I**c
wee seone mynlike vriendelike he van

hemelrijc. wat hebt ghe ghedocht
op ons. en vhenghet ons ouer te comen.
hoe mach dijn hant so swaer valle. en
dij harte noch eens so recht milde is.

Ich soete he als dat menichuoudige
sterue mits harte en mitze synen.
my so onusienis dicwyl ouer quam.
so woude ic my lichtelic op di vloerne.
mer so weder beruspe my mit harte
mit ene vfluchtende ghedencken. recht
offtu my van binen toe spracste. ic
en doet niet om di te vloerne. mer
ic doet om di tot mitze nimen te treden.

Vant sich an die scone lieue mynzes
des hemelsche kint. hoe lichtē nu
die hoet. stene der soetse stadt. die
voer gherierwet sijn mit lide dructe
en bangheit. die nu so blendende
sijn. **G**hedenke oec an veel dijnze
sonderlingher vrienden da die ic inde lid
met en spaerde. maer toe dat si nu ghe
comen sijn. **W**at ghespede der lieuer
finte elysabet. paulus was deser werlt

een hene werpē. iob tobias dauid glim-
ghen den seluen pat. Die heilighe atha-
nasia leet of alle die werelt sinen doot
gheswozen hadde. sich hoe alle heilighe
hoers harte bloet en hoers lichaems v-
teert hebbe. **I**he dit slaet my in my
selue. en als ic enen vduyghen dach
heb. so seame ic my openbaerlic inde
ghedencke. **O**wee wie bin ic dattu
ghemynde almachtighe he misre acht-
naeste. en dinre lieuer vriende wulste
ghebte. ic en bins doch niet waer-
dich. dattu my azame sondighe men-
sche ghedachtich sijste. **O**wee sone
he mocht ic doch din minne. en die he-
ue soete heymelicheit swerue. **E**va
he so dode my en so martelhe my. en
so en vdraecht my gheentzhande hde
op aertrhe. **W**ant sich lieue he al waer-
ic dan die saertste mynentheste men-
sche die op alle aertrhe leeft. na alre
waerdicheit. **D**at moeste al in my vdoz-
ren. en als dat al vdozret waer. so

woude ic dan. dat noch dusent ander
 menschen die noch in haer natuerliken
 bloeyender soetheit hare iongher na-
 tueren. in mij harte en in mijn lichaem
 vdozren soude. **I**n die dit spreekt ic
 als ic bi my seluen bin. ~~Woe my als~~
 en alstu soone ghemynde he teghemwoerd
 biste. **H**ier heue he of ic toe alle tyde
 hier niet in en staen nadoesen teghe
 woerdighe gheuoelen. daer om en heb u
 di noch ~~daer~~ niet vloze. want die moe
 ghe stont en den auont make te gader
 enen dach. **I**n die mij sondighe leuen
 en di ghemynde wiltyesen. heeft
 my voer die werelt ontfelt. sel ic
 dan daer om daghe. naen ic ghewaer
 he he. **I**n die knecht paulus spreekt.
Of ic noch den mensche behaechde. so
 en waer ic iys dienste niet noch niet
 gheword. **H**ier doch soete he als ic
 he dat mij denficht bleet wort en
 mij moeg vgaet en alle mij natuer
 licheit vdozet. so he op en ghedencke

op den vteren mensche des ghemeynde
saerden salomons. die daer ande cruce
vdoorde en altemaelte niet ghyne als
dat in alle mensche onghelyc was en
gheen mensche en gheleet van mismaect
heit der pinen. **I**ffer nu yement die
brede hier voert die hem eenze vren
sijnze iamerliker vwozpenheit macht
gheelte. **I**he ic dructe mi aensicht
an dat dijn. en so ist also onghelyc
dat alle mi hden vsmactheit en onghelyc
heit en vstruuen vwozpenheit.
vmetet wort als een dropel in watern
me nide meer. **H**oe spract ghi doch
ic bin een wozme en gheen mensche.
Iwee du seone wozme doeter tijt v
fmaet van alle dese werelt. du die daer
lichtste boude der sonen seijn. **D**ie dit
voer hem neemt en in sijze harte druct.
hoe mach die van enych hden claghe.
Ihe nu weet ic doch wel dattu dinn
gheelyc meest mynste. want dat is di
natuerlic. **I**he nu en weet ic niet

wat dat dat hemelrijc is dan di
 mine. **D**aer om make my dijn
 ghebijt. het si soete of suere het si
 my lief of leet. **D**ijn wil den
 lieue he. al bin ic vander werelt v
 fmaet. so bin ic doch van di ontfan
 ghe. **D**aer om he al hoe wee my
 dan ghespet en hoe veel dat ic
 vander werelt v fmaet bin. so bin
 ic di doch so veel te mynentliker in
 welker wisen dattet oec si. **G**heeffte
 my dan liden. so ghif my oec dijn
 mine. **D**wee ghemeynde liden
 dat my die soete mine myn ghemey
 den heers so mach bringhe. daer om
 so wil ic my doch vmer mit enen
 vrolike ghemoede daer onder neyghē.
Dijn bint du moechste licht dencke.
 want di god heeft ~~en~~ also vast inge
 grepen. waer om dat ic my di gheb
 te. **O**per dat en selstu niet dencken.
 dat liden is der natuerē altoes swaer.

en hoe dattet vbraghter is. hoe
dattet swaer is. **E**n yghelic men
sche is hem seluen alre naeste. **D**it
en spreect ic daer om niet. om dat
ic pe gode ghenadem lide hebbe ghe
offert. **W**ant sel my yets goets van
gode ghemachte dat moet my vder
onmits sijn grondelose ontfermhaz
tichheit en doer sijn heilich lide ghe
seuen. **D**och alfulde liden sijn my
sona ghedronghe. als ic sach dat
valsehe quade mensche in also gro
ten voerspoet en vrede waren.
En ic was also menich sijn in gro
ter vsmactheit en liden. **D**at ic
dochte. **S**wee he. hoe is dien men
sche also recht wel. bi dat my is.
Des ghetijcs dunctet di dat dijn
liden also groet is. ic spreke wder
lize. en waert gods wille. en sou
de ic liden noch eens dat ic ghele
den hebbe. ic naem di liden daer

al voer. **D**och hoe eenze een voudi
gher spinnen is te ghehtzenen teghe
eenze slanghe. **A**lso licht waer my dat
dij voer dat my. en al hoe groet dat
si my dochten. so ist doch die tijt ghe
ledē en voer bi ghegaen. als ander da
ghe. **E**n indre du dat willichlixe en vro
lixe tijste. so ist gode louetliker en ghe
namer. dan dat ic gheledē heb. **D**och
soen soude. ic di hier niet of ghescreue
hebben. en hadde my die godlixe mine
daer toe niet ghedwonghe. **O**p dat
ic my scouderē biedē soude onder dij
borde. op dat si di des te lichter war
den soude. **I**k zint my. laet ons ons
wel houde. want wy en sijn alleen
niet die vsmadeniste liden of gheledē
hebbe. **W**ant dat meeste deel des he
melschen hoefs. sijn onse gheselle.
al sijn wi den mensche dnutte. dat
boetē hout is onvruchtbaer. **M**er
men maecter doch of seer soone

lustelike beelde. diemē meer erē
doet. dan den hoghe ceder boem.

In plaet ons. ons selue inder bi ghe
bizen. en wat vmaeken. en laet
ons in ons seluen duncte dat wi
sijn recht als azme noet uftighe
mensche die in honghers noet te
samen ghecome sijn. En so ghevindē
si yete wat een vmattinghe daer si
hoers honghers noet wat mede v
gheben.

Ich bint mij ic moet
di een dinc segghe. op dat ghi te
bet een weymich uwes lidens v ghe
tet. en du selstet heymelic bi di hou
den. **I**ch het gheseyde eens dat
ic was in also groten vsmade lide.
met van mij eyghe personen. mer
het was van andere personen.

Doe sat ic inder cellē. en ic sach
enē hont. die liep midden inde ome
ganc. en vint daer enen voetdoec.
te. die nam hi en wapen op en
weder neder. en sloechen dan om

in oren. ¶ Doe ic dit sach, v'suchte
ic seer pinckelike. en sprac. Ighenwaer
hebe ic van hemelric. recht also bin
ic inder bruedere monde als dat voet-
doetke. Doe dochte ic in my seuen.
nem een exempel an dat voetdoetke.
want sich het laet hem handelen
wande hont hoe hi wil. hi werptet
op of neder. of hi v'trecket opter aer-
den. Doe dochte ic also soutske oer
doen. men trect di hoedch of men
werpt di neder of me v'smaet di en
bespot di. dat soutske al in eenze
gheleycheit neme. ¶ En ic nam dat
voetdoetke en leydet in minze cellen
neuen minze stad. op dat ic dat die
wil mit minen wewendighen en
mit minne wewendighen oghen aensie
moethe. ¶ Zochtans dat mijs houder
dighen hadde daer om nye en dede
alset doch bulke ghedaen soude heb-
ben. Ic soudet di ghesent hebben.
op dat di hede di des te lidenker

hadde ghemeeft. mer nu is my al
so recht lief. dat ic het niet van
my en mach laten soeyde. **¶** En
nu tanc. hef op din mont ende
dij oghen en loue den ghenadige
en ghemeynde vader trouwelic.
Want daer en gaet anders ghee
dinc in deser tijt boue sijn nina
en sijn heymelichheit. **En** daer
volcht na ewighe vroechde en
salicheit na deser tijt. **dat seende**

¶ **W**ij lesen doe onse **capittel.**
heue he dat volc van yser
voeren woude wt egypte in dat
lant van belofte. **Doe** liet huse
dwalen inder woestynē wel xl
aer eer dat si quamē int lant
van belofte. **Dat** dede hi daer om.
op dat huse onder sochte en proef
de. hoe veel dat si hem minde. **En**
dattet oec openbaer worde dat si
in hore herten **de** droeghen. **Ende**
oec sonderlinghe daer om dat si

van daghe te daghe een vghetē inder
 herten frighen souden des oude lants
 van egypten. **E**n dat nuwe inder
 begheerten hadden. **E**n nochtan
 hadde hi dat wel in een oghenblic mo-
 ghe doen hadde hi gheuilt. **O**er dat
 en woude hi niet doen. want die heer
 en die gheuer en maker der natuerē
 gheeft sin gracie en oec hem seluen
 ene vghetē daer na dat hi ons ont-
 sandelic is. **A**ls **S**edonius seit. **E**n
 dat sien wi daghelix an menighe
 mensche. die god heeft weghesert
 wt dat egypte deser werelt. **D**at
 huse die lat in grote swaere betorn-
 ghe vallen. eer dat huse volmaect.
 maect naden hoechster. **E**en dinc
 selstu weten voerwaer. god en is
 niet een gheuer alleen der natuer-
 liker werke. mer oec alre dinghe
 en gracie. **D**it scrue ic di daer om.
 op dattu in gheue werke vsume-
 de en fiske. **W**ant **S**gregorius

125
spreert. Dat god sijn ghuē somtijt
den menschen onttredt. op dat sijn
begheerten des te meer ontsteken
souden worde. **A**lser ist dat hi van
den optrectzen oflaet. so wastu so
veel te meer in een rechte begheer
te. **W**ant hoe die gront reynze is.
hoe dattet oec claerliker ontfa
ghē wort dat daer in ghegoben
wort. **M**in kint ic hebbe di
ditz gheheten. en het dunct my
oec een den alre beste dat ic weet.
Dat is. dattu di seluē in alle dī
ghen bereypte gode te minen.
en hem oec bouen alle dīghen
te minen. **W**ant siestut te recht
an. so en gheen creatuer tū so dep
ne het en leert di gode te ghen
ken. **I**c sīdich min kint hoe
recht hātze hē goet dat ~~god~~ ~~goet~~
dat god is. en dat oec alle trouwe
an hem te legghen is. **W**ant alle
ander minne vgaet en neenit
een eynde mit hē. **A**lser die

soete minne gods die beghint mit
 lide. en wort altoes heuer en heuer
 tot allen tyden. na tot dat hief mit
 lief in heuehter aert in die ewig-
 heit vermycht worde. **E**n twee min-
 kint hoe sijn die luden nu als dō-
 me dozen die bulle seer te bedaghe
 sijn. si sijn ghetic een mensche dien
 grote hongher heeft. en hem droemt
 dat hi et en domet. en als hi sijn
 oghe op doet. so en vindt hi niet
 dan een ledighe hant. en oec een
 hongherighe truerighe siele.

Och hoe seer sijn sijn bewene die
 die minne ghewoente tot eenre
 blidicheit en die blidicheit of
 toenbaerheit tot eenre eerbaerheit
 gheworde is. **E**n twee die tūt vhesē
 si mit omuten reden. en gode ver-
 denue si wt hore harte. **E**n dwaelde
 moesticheit hoe bistu een so groten
 sode vbrutzghen sode in menighen

mensche. **M**in kint ic spreke
tusschen di en my alleen. laet af
ter alle valsche bemantheit.
Miet. **H**et en is inder waerheit als het
sijnt inde oghen van bute. **M**er
het is ghewaertike aldus. also
dat die siele swaertike moet be-
fuere. die enich so cleynē tūt in
enigher becomer inghe oubrenct.
daer god niet mede in en is. of
daer hi god niet mede en meent.
En daer om so en bistu my des
niet te mynne in gode. mer veel
te wederder. **H**ie. **U**er waer my dat
ic di saghe ghebaert openbaertic.
dan mit enighē aenvanc in also
ghedaen wisen van gode te warden
gheseyden. **M**in kint het is
seer te bedaghen dat also menige
mensche mit desen valsche sijn
der ghenoechten deser werelt.
en enighē soetzelicheit also valseer
van gode vdwalen. **W**ant leyder

wi sijn van natuerē daer toe ghe-
 neycht. en oude ghewoentē sijn pynlic
 te laten. Want leyder ghemenlic
 so laten si den mensche eer dan si ghe-
 laten worde. Dit sernue ic di daer
 om op dattu mit vzeemde salde ghe-
 waersarwet wordeste.

En laten
 wi dat dien die inde stridē sijn. en
 keren onse oghē weder in dat min-
 nentlike hēf. en sien dat die wijlan
 mit minender hātē. En sien hoe
 soet hoe mynlic hoe goet. en hoe
 grondelose goet dat hi te minen is.

Doch alle hātēsen vzeende. waer om
 en minen wi niet dat mynlike hēf.
 dat niet anders dan alle leet en v-
 dzijft. en alle hātēsen vzepe vzeedse
 in brandt. Wie dat dan den couden
 winter heeft bezent. en dīre soeter
 minen ye beuant. Dwee alre soet-
 ste mey en douwe. die weet alleen
 hoe waerdehtē hi di hebbē sel.
 Dālich is die siel die du soete heer
 hebste wtuertoren. in haer en mit

haer te ruste. Want sich wat vin-
det die mensche anders ya oet in
deser tijt dan hartsen vrede ende
ghenoeghte. en te houere mitten
ghemoede inden hemelschen palaes.
Daer altoes ewich lof is. Als sinte
pouwels spreect. Glorie eer en vrede
is alle die gheen die goet werke.

Die ewighe **Dat viij capitel**
wijsheit spreect. Ic hebbe tel
in allen dinghen rust ghesocht.
En leert ons hoe dat wi vdwael-
de mensche inden lope ons leuens
te vreden sella comen. En hoe dat
wi die waerheit an hoer selue
bloet en ledich moghen vinden.
Doch van onser natuerlijker ey-
ghenscap. so is ons ingheboze dat
wise in beeldelijker wisen nemen
en vstaen. thent dat wi dat swaer
nederdragghende lichaem of ghelept
hebben. En dat ghehuerde ver-
claerde oghen in die ewighe son-

ne wylic wort gheschiedet. **W**ant
 siet ock leyder hier gden wi als blin-
 de mensche die hier en daer na gry-
 pen en en weten niet wat wi van
 ghe. **E**n als wi oec yets wat daer
 of crughe ommits die grote goeder
 tierenheit en ontfermherticheit
 gods. so en wete wi nochtans niet
 of wijt inder waerheit oec hebbe
 of niet. **E**n doen als een mensche
 die een dinc soect dat hi in die hant
 heeft. **E**n die mensche en leeft in
 der tijt niet ~~dat~~ die des gansche
 leedich staet. na menscheitker
 wisen te rekenen. want het is
 een na ghedanc der eerffonde.
En onder alle dinghe na minen
 vstande. so en waer niet also
 rechte beghieertlic te weten een
 re god soedender sielen. als dat
 si mochte weten. wat gods alre
 lieffte wille weder. **E**n dat si

haer mynlike en bereyde mochte ma-
ken op dat si sonderlinghe liefte ende
minne en heymelicheit mit hem mocht
te verighen. ¶ Want een recht ghe-
ordinnert ghemoeude coemt ditte daer
toe als my dunct. dat hem ~~lichte~~ tot
hem licht en deyn waer enen doot
wonde te liden. Op dat hi enen licht
ondertcheit tot alle dese dinghe te
verighen mochte come. ¶ Dese be-
gheerte dede den gheerouwen abra-
ham weggaen van sinen lande ende
lude en wt vaende en maghe. Hi
en wiste niet waer hem god leyden
woude. en sochte hem vande daer hi
hem na vant. ¶ Dit heeft gheleecht
en ghedreue alle die wilcozen vrien-
den gods van aenbeghine der werlt.
al tot desen daghe toe van kinde en
sel oec duere al totte eynde der werlt.
¶ Want dat heile inspreken en dat
waer te nemen en te wert besetten
en ghenochte daer in hebben ende
to

in mine en vaentsoep te smake. Dit
 treet meer dan die adamant. en bint
 oet meer dan dusent selen. Wel hem
 diet bevinnt en begriipt en hem daer
 nymermeer of en keert. en van dien
 mensche machme wel segghe wel hem
 dat hi yegheboze is. **V**och hier om
 vallet my een vaers inden syn. dat ic
 las inder scole der natueren. Ic las
 dat al daer. mer ic en vstont doe
 den syn daer niet of. En dat was al
 dus. **I**n beweghet onbeweghehc. en
 als een ghemynde hief. hi gheeft harte
 sen vlanghe. en begheerte te lopen.
 en staet recht als een onbeweghehc
 seil. dat allen wesen sterct en bewaert.
Mer die lope en trecke is seer on
 ghebric. die lichte hemel maect die
 ambusen trecke en die wilde harten
 lopen. en wilde ~~harten~~ ~~stye~~ valcke
 vleghe. **M**aer wesen is onghelic.
 en doch heeft een eynde. dat is een
 ophouden haers wesens dat vander

minnen sel wt vlycke. **I** Aldes ghebiet
vinden wi in die grote onghelicheit.
diemen onder gods vrienden vindt die
daer des goets der ghenaden gods ont
fanczeliken sijn. **W**ant die een loept
mit groter strengicheit. en een ander
haest mit groter reynze of ghesceyden
heit van alle menschen. een ander vlye
ghet mit besconweliker hoetheit. een
yghelic mensche als hem bebbemelike is
in sine staet. **E**n wat daer een men
sche meest toetrect en toe brent. dat
meen ic en vstaet dat also dat dat ghe
nen menschen die van vstaende sijn ver
buzghen en is. **M**er wat enen ygheli
ken mensche alre nutste daer toe is dat
meen ic dat myement den anderen en
an ghesegghen of leren. **M**er eyghe
beuindinghe en godlike vlichtinghe.
moet dat enen mensche bewisen.
Mer een dinc spreec ic. **D**at biffe
like strengicheit veel meer vorder
liker is ghedaen mit besceydenheit
dan mit groter drusticheit of mit

onbesceydenheit. **H**et is openbaer dat
myement in sinen loep op een punt
en mach bliue staen. daer om selme
die dinghe gaerne vualghe daer me
in mach volhade en sekerlike mede
mach comen tot enen salighe eynde.

Op desen sijne spreect die wise man
salomon. Alle dinghe hebbe horen tijt.

Alles ghehies want alle die luter
inkeer van enen vromer ridder sijn
die wille oet hebbe horen tijt. Also wil
oet die gheoerdinnerde wtkeer tot
ten loue gods niet vhoude werde mer
ghedaen en volbracht werde op haer
rechte tijt. En so wie hem alleen set
op onwonderheit die wort mitter hul
pen gods en oimits in sterkinghe sijne
ghende altemael inwonderch. va al
wort hi oimits der vhanghemisse gods
tot wewonderheit gheoghen. **Dat**

Din tijt ic hebbe v **v** **apittel.**
diche gheleert luterlic te leue

In wil ic voer leren aendachticheit te
beden. in welcke ic leyder in gheen
van beyden de volcomen ghenoech en
was mitten mynste punctoyn. **D**at
hoechste en aendachtichste ghebet.
dat is een. **E**n grondelose vernichtinghe
der sielen. Als si mit alle horen crach-
ten versament is. den blote afgronde
des ewighe goets. mit kuter en scouwē
in ghevaangheer minen. Also haer sel-
uen vliet dat si haers selfs en alre
wtwendigher dinghe an dat kuter
goet een vichete vndet. **W**ant die
sielen van des lichaems swaerheit
statie wort neder ghetoghe also dat
si gode niet kuterlic en mach aenhan-
ghe. **D**aer om so moet si vets wats
behalps in haer selue hebben daer
si dit weder spanghe swaere lichaem
hier weder toe inleyde. **I**n wil ic
men menigherhande ghebet en mit
te aendacht. daer na dat eens mensche
ghemoede is. of sijn lof. **M**er my

dunet dat dat een dat alre ouste is.
 alles aendachts en alles ghebedes.
 dat daer gaet op dat minnentlike
 beelt ihu xpi. en op sijn bitter liden
 mit dancbaerheit. Want daer heeft
 men god seker. en daer heeft men
 dien die alle heilighē heilich maect.
 Daer vintme Heuen dat alle leuen
 cleue gheeft. en daer is dat hoetste
 loen in gheleghē en die ouste mitsatp.
 En daer sel een mensche mit enen
 ontblotende ghemoede van alle creatue
 lizen beelde. en van alle vgnutzelike
 dinghen deser werelt gheheel lizen
 oftzeren. En hem seken inwaerts
 keren mit alre naersticheit te besien
 die godlike moghentheit en te besou
 wen die ewighe wijsheit gods en die
 ordmancia alle des hemelsche heers.
 En sel in dat seke beelt vdwandelt
 warden van claerheit tot claerheit.
 van die claerheit sijne soeter menscheit
 totter claerheit sijne ewigher godheit.

Want hoe wi hem nu dichter mit
ten oghen der begheerte en der minne
an sien. en alle onse leuen na hem pp
nen te ghehtzen na onsen tranctzen
vmoeghen. hoe wi hem naze en hogher
inden hemelsche loen worden gheset.

Neer want die ghemynde he ihu
xpi een exemplae alle onser ghees
teliker oefeninghe god en mensche.
is ons een deel an te scouwen nader
godheit. en yetz wat nader mensc
heit. en yetz wat in beyden. **I**n
sommighe sijn werke is hi alleen
an te scouwen en te verwonderen mit
eentze oetmoedigher onderworpe
heit. En sonder alle twifel nader
gracien sijn onbegripeliker vbruz
ghetheit. En also wort een mensche
vander godheit ghesprist. en vander
menscheit gheleert. en van beyde sal
delic tot aendacht ghetoghen. **Dat**

Ich ic stont op dat ic mi **capit**
ghemynde op dede die doer. **tel.**

Also staet daer ghescreuen inder minne
 boec. **E**ens rechten mynzes aert is dat
 hi mymer meer of en laet. thent hi si
 ghemynde wes hef hi is. na sine wen
 sche bereghet heeft. **I**sch ewighe
 wijsheit. hoe hoghen meyster bistu.
 hoe speelstu der minnen spul so heyme
 like so soetelike en so begheerlike. **W**ie
 ant ghesegghet. ghewaerlike alle meys
 tere die ye op dertrijc quamen. die
 sin begheerlike ghelike als een men
 sche die niet en weet. **W**ie woude also
 vouldelike beyde na si ghemynde maet
 alstu wtlicoren ghemynde he hebste
 ghedaen dine vloren bruut. **E**en du
 mit also grote arbeit hebste ghesocht
 en mit dine ouerbate bloede ben laste
 hebste vloste. **W**ie woude so voert
 goede neme. datme hem also dide v
 dreef. alstu soete vriendelike ghemyn
 de he en vrient alle der minnerder
 sielen. **E**n daer om ghenact di mit

fiel. wanttu dat goet biste dat mit sijn
goetheit alle die werelt tot hem ghe
ghe heeft. **I**n sijn houe bint mi en wil
met meer wonderen dat sinte gregorius
spreect. Dat die heilighen inden hemel
vroechde daer of hebben. als hoer sonde
linghe vrienden van deser ellende tot
hem bi gode comen. **D**arit mijn siel
heeft daer albekants enen sonderlinghe
vroechde of indien dat ic niet en bethe
dat v god na hem heeft ghehoghen.

Eya mi kint ghedenct an die oude
daghe. en neemt voer die voerghel
leden icken. en merct an hoe rechte
langhe dat hebt gheslapen. **H**oe dat
tet nu alte samen recht als een droem
voer bi is gheleden. **D**oe v na unnen
duncte also wel was. **T**wee val
sche droem. waer is nu din valsche
beloften. en din bedrieghende sone
ghelaet. **S**tant op mi kint stant op.
En beghinne dine ghewinden vrient
in te laden. die du dicke ommits den

bedroghē lust der droem v'dreue heb-
 ste. en daer en wil di nu vmer niet
 meer of keren. **E**hedendte of ye enpdy
 mensche so langhe ~~de~~ queldē. vraghe
 dine gheminde harte wat der minen
 recht is. **E**hedendte wat daer of
 coemt die fine wtliczen vaent also
 langhe street. doet op die doer. sluit
 op dijn harte. laet in den gheminde
 vaent. vmaec di mit hem in ewigher
 hartehter minen. **D**ie si gheminde
 vlanghe op doet die doer. en nochtans
 hartehter minen pleghe wil. **D**ie dien
 dorst mach wel eerte begheerender
 eghelen ghehben. **A**n kint het
 en is niet om v alleen. mer oec om veel
 ander hartzeloser mensche. die god
 noch die werelt ~~en~~ minen te recht
 en minen. **D**ie ewighe minne wil
 haer harte vlyde en in alle dinghe
 regieren en bestueren en leyden se
 inden rechten gheestelike pade alst

hem alre behaechlicste is na fine natuer
liken aert. en dat siet gheen creatuere
en gheuen. **E**n siet niet want
dat ghi der minen of selt stellen of
een oerlof selt gheuen. want siet die
ghenen die hier voermaels spraken
dat si v lief hadde. ghewaerliken si
en onste niet minen. **D**wee ghi siet
alre eerst omebeuangenhen mitte tinte
like gheminde heue dat vgantheitke
is en dat valsche is en haestelic vgaet
En daer om alwaer v harte als een
grondelose meer. het soude nochtans
van des scone minnes mine wt wa-
den ghegote en gheleest. **E**n daer om
alle die wise en maniere die ghi hier
te voren begeerde op dat gheen dat tinte
bekken en vgantheitke was. **D**at moet
ghi nu altemael vkeren gansheit mit
alle uwe inwendighe crachte in dat
ewighe ghemynthe onvgantheitke doet.
Want als een lere seit. Dat die gheen

die tijtlike of waertlike minne ghedraghen
hebben. dat die veel gheringher en veel
muerigher ontfeten worden tot dat ghe
mynde ewighe goet als si dat blat omme
weynde en hem daer toe lieren. **Dat xi**

Die wil dat die natuer in **capittel**
haren natuerlike loop was. doe had
de een yghelike vye sijn werke. **M**er doe
die he der natueren hier neder quam. doe
woude hi mitve wonderen werken. En ma
ken dat wilde tam. en dat lopende sacht
moedich. Als die heilige yphet ysayas
te voren ghepropheetiert hadde. En seyde
dat een wolf soude wonen bi een scaep
ken. en een leeuw soude als een ruyt voeder
eten. en een beer soude gheweert warden
mit een scaepken of een calftken. en een
seer cleyn kindeken soude horen beyder hoe
der sijn. **H**oert nu wonder dat kinden
en alle daghe ghesceyt inder siele. daer
dit lieue kindeken coemt. **D**aer wort
die wotighe mensche gheleert in sacht
moedicheit. en die toernighe in stilheit.
en die grymerde in soeter sachticheit.

die houaerdich was die wort oetmoedich.
en die daer onbidsamich was die wort bid
samich en sachtmoedich. Want die hoghe
godheit heeft hoer ghenedert tot een day
kinderen. en wie can hem daer te vollen
of dancken. **I** Och lieue kint ic las een
woert hier voermaels inder heiligher
scrifte. en dat begheue ic nu alre eerste
te vstaen. Dat is. minne die ghehele onghelike
dinghe bi een. want die minne bront
haer selfs in vghetelheit. en beneemt al
so veel als si mach twieheit. en sluket in
een eennoudighe eenbaerheit. Daer om
maect me vrou vems ogheloes. want si in
heft oghen maect een ghebuerme tot eertze
keyseryne. en een keyseryne maect se tot
eertze buerme. **I** Fya nu aensiet alle me
sche dit wonder mach dit die azme waer
like minne doen. Dwee wat sel dan mo
ghe doen die saerte minnetlike minne
der ewigher wijsheit. die deser minnen
dronckenheit heeft ghestort in die harte
alle sine wtlicorente vrienden. also dat si
alle heerlicheit edelheit saertheit vrienden
en maghen en haer goet. alle samen ghe

leert hebbe in een sworpenheit. Die ho-
 ghe vorsten en printen van romen waze.
 die worden azme dienzes der gods vrienden.
 om dat si den saertsen heuen cleynen kin-
 delen woude ghehite. Heeft die mine ye
 mensche meer vblint dan hem. Heeft ye
 enich lief. sijn wticorā hef ye meer ghe-
 gheuen dan hi. neent waertic. Daer om
 my kint. stant huden op en ghyf ouer
 dijn heerlicheit en dijn vburzghen ouer
 moedicheit. die du hebste in dijze harte
 van dijze triffeliker adelheit en heerlicheit
 dijze vrienden. Die nu noch in di mit ene
 gheestelike seim bedroghe staet. En
 neyghē di tot dat lieue cleynē kindelē
 daert leyt inder crebbē. merct hoe stille
 dat die ewighe wijsheit swijcht. hi en an-
 nu niet spreke. Die hier te voren inden
 hemel was. die leyt nu inden stal der beeste.
 hi die te voren biden enghelē was. die leyt
 nu biden beesten. Richt hem nu an en spreect
 hem aldus toe. O du saertse lieue kindelē.
 du lieue ihu ic neyghē my herte totti in
 dijze sworpenheit. en ic bidde di dattu my

vlieft in d'ne ewigher ~~waer~~ waerdicheit.
Mijn linc volcht kuden in den hemelschen
vader en in den brudegom: en maect vander
noet een doecht. En gheeft op vande gron-
de innes herten alle v' knitlike waerdicheit
om die ewighe duerende waerdicheit. **Dat**

Die spaertiken saeyt die **241 capittel.**
sel oec spaertike maeyen. en die rike-
liken saeyt die sel oec rikelike maeyen. **E**n
daer om doet nu vromelike v' seken ghe-
welt en neyghet v' onder die voeten alle
uwer fusteren. also oec moedelike dat ghi
niet alleen en begheert hem ghebric te
wesen in alle dinghen. **M**er ghi selt voert
meer oec begheeren hore alre voetdoer te
sijn. **D**at is ghi en selt v' niet v'boernnen op
verment oec al watmen v' doet. **M**er ghi
selt altoes in v' selue denke dat ghe ghebric
sijt als een voetdoer. **E**n **E**n siet dit is
die wortel die sel wesen dat begym en
dat fondament alle uwer salicheit. **M**er
wt gaet dan een stille sachtmoedicheit. niet
alleen beghe den prelats mer oec mede te
ghen den mynste fustere. **W**ant het is

recht datmē een voetdoet onder die
 voeten vtrēde also wel die mynste als
 die meeste. **D**at is waer het doet we
 alset te ghemwoerdich is. te fringhe en on
 recht te liden. en hem selue niet te vāt
 woerden. noch mit ghenen werten te wre
 kē. **D**ese wondē gaen dieper dan swate
 slaghē midt eerste eer datment ghewoen
 is. so ist bouē alle harte herte. en draet
 bouē allen yseren ketenē. **E**nen waerdi
 ghe mensche enen onwaerdighe mensche
 te vfringhen recht als of hi stōme waer
 en hem selue in ghene dinghe te wreke.
Eya wel hem dat hi ghebozen is. want
 hi draet hem seluen in die diepe godlike
 wondē. **D**at vromdē hi hem den godlike
 harte. hi ghelijet hem sousten. hi maect
 hem selue bestal gode en den mensche. hi
 of wasschet alle sijn verleden ghebreken.
En als hi sijn vteerde wille in toerne
 en in onwonderdicht breekt en vromt om
 gods wille. so vghheeft hem god weder
 alle sijn sonden en laet vazen alle sijn toern
 die hi teghen die mensche ya al hadde hi
 heeft

hondert dusent dootsonde ghedaen.

Verlestu nu wel mij lieue kindt wat di
hier voer al myns en loens wort ghe-
gheuen. Daer om so set alle tijt op in
dine harte en houet voer een gheue
te aldus te doen en laet di duncte dat
het also hoert. En als di wat op coemt
datti wec doet vbitet in di seuen en
offert god op. het wort sekerlic te huy-
ter te draghe. Voer alle dinc hoert
daer toe dat een mensche sine mont slute
en swighe. en in gheerze wijs sine mont
op en doe. het en si dat hi eerst bi hem
hebbe mit goede berade vijf godlike din-
ghen. Dat is ~~god~~ rechte sachtmoedicheit.
en oerdemerdelike besceydenheit. en eer-
baerlike noetrusticheit. of gods lof. of sine
euen mensche beteringhe. **V**ech mijn
kindt nu neyghie di op dat harte dijns ghe-
mynde liefs. en mertze en sich dat hi ghee-
strengicheit van di en begheert. Etet en
dinct en slaep ghenoech. en neemt v noet-
rust in allen dinghe mit minen oerlot
oerlot dattu behoefelike biste tot dijne
crancheit. **N**er wilt vorderen in een

gheestelic leue en voert gaen in doech-
den. so oefen di in dese dinghe. en du selste
in coeter tijt een wtlicoren vriendinne ons
baldegoms warden. **Dat dertiende capitul**

Die yphheet spreekt inden souber. smact
en fiet hoe soet dat die heer is. **en**
hoe tijt du selste wete dat s gregozius
seit. Dat god te dienen is een vry leuen.

En waerlic dat maghe alle god minnende
hate inder ganser waerheit beuolde. **en**
so wie op een twijch eens vsmades akre tijt
lizer dinghe is gheuloghe. en in die hoechheit
des onwandelbaerheit is gheseten. en mitte
aanen des ewighen lefs is onbeuolange.

Doch mi hoe tijt wat mach dien mensche
alhier op aertrike ghebrake. wat wil hi
hier meer hebbe. hoe menighen vrohten
dach heeft hi alhier opter aerde. en wel he
dat hi ye ghebozen wort. **en** mach god
wel blidehe en vrolic loyen. als hi fiet mit
die hulpe gods in hem vroonen te hebben
die sterke gheweldicheit des diepe meers
deser valscher bedrieghe der werelt. En
hem weder anghenomen te hebbe een god

lic doechdelic gheestelic leuen. **I**n het
was eerl^{ic} een mensche in enen so vroli-
ken begheerwoep. der soeter godl^{iken}
begheerwoerdicheit. **E**n hi was ghela-
ten van alle creatuere van buten. **D**oe
sprac hi tot hem selue aldus. **I**ch hadde
mij hoe vbl^{ijst}stu di so rechte inwende-
l^{iken}. **D**oe antwoerde hem sijn bescep-
denheit en sprac. in al dert^{iden} en is
mer daer. ic mij in vbl^{ijde} weder in vrie-
den noch in maghe. noch in gheente
lust der natuere of der werelt.
Dan dat is mij vuerche. dat god al
so goet is. en dat dat minent^{en}te
goet mij vrient is. des ic enen gan-
sen toeulaet hebbe. **I**n sijn lieue
kent dit sernie ic di daer om. op dat
ghi enen begheert^{en}te vlanghe hier
na hebt. en mit enen katech^{en}te
hier na staet. **T**redet manlic en vry-
l^{iken} in die gheuanghemis en banden
der ewigher wijsheit. want si ma-
den haestelic vwardelt in gulden
cronen der ewigher salicheit. **E**n

en laet v dat niet weder slachtich
noch vueret malzen dat dat ghe-
tal so weymich is die den rechte pat des
eyghē weghes wandere. En datter dier
also veel is die haer eyghē ghemac en
ghewyne soectē also veel als si moghen.

Vzeemt voer uwē oghē die vrome ridders
des herē haer heilighe leuen die daer
waertike hadde vsmact alle die vaechede
en bliscap en ghemac van deser werelt.
en mit herten en mit synen tot alle tyde
indē hemelschē vader lande woont. Die
in sonderlingher aerdacht recht als die
morghe stazte licht. **D**ien volghe na
dien trede vromelic na. **m**ij heile kint. die
werelt beghynt te ouden die mine beghynt
te vanden. die soone rosen der heiligher
aerdacht beghynen seer te vdozzen. men
vynt nu meer scerper stekender doerē
nen dan witte leuen. **E**ya ghevuerde
rosen des ghebloeyden gheestelics leuens.
staet vast. onderset v mit een gheheel
ofzere alre creatuerē en alre aertsher

dinghe en ghenoechtē. En staet v haer
toe teghen alle dese werelt mit alle haer
an hanghechheit. En doet op teghen
den soeten meyen douwe der hemelscher
sonen. op dat ghi hem vaer moecht na-
men wāneer hi sijn inganc wil maken
tot v. op dat hi dan niet ~~ve~~ voreuen
en worde van v als enen vrendē. ~~Mer~~
myntic en vrendelic van v ontfanghen
mach warden als uwe welcozen brudegē
Blaeft hem stede en stonde op dat hi sijn
werke vry in v mach werke. en dat v haer
te worde een ~~ap~~ apoteke der godheit.
v mont een vat der reynicheit. en alle
v wandelinghe een seijn der hemelscher
heicheit. Op dat god van v gheloeft
mach warden. en v lieue enghel en alle
heiliche enghelē vbljē. en alle mensche
vbetert. **I**n heilige ghedachte sellen
v becomeringhe sijn. mit gode. of van
mit gode mit goede mensche te spreke
dat sel tot allen tyden v tuitconinghe
wesen. En so wat ghi siet of hoert dat
niet goet en is en niet vbeteren en moecht

dat selt ghi gode altemael opdraghen en
 hem beuelen. Enen swighende mont selt
 ghi hebben. dat sel v harte makē vreesa-
 mich en mynsamich tot allen menschen.
 Doet v of alre menschen heymelicheit. so
 moecht ghi ghemaeler werde der heymelich-
 gods. ¶ Enen of ghesceyden mensche van
 deser werelt en hoert niet toe te soechten
 tijtoringhe en troest deser werelt. mer
 hi sel voer alle dinghe en in alle dinghe
 soedre ghehoersamichheit die op wtwen-
 dicheit niet en draecht. ¶ Hebt altoes eē
 stadich an merke in v seke en op v ey-
 ghē werke. op dat ghi v seke ymer niet
 en sijnuit noch en vliest. en so wat v niet
 beuelen en is. daer weest onbecōmert me-
 de. ¶ En voer alle dinghe so settet in v
 alst allen vriende gods van ghewoenten
 gheboert sonderlinghe op tijtlic lide. want
 wetet waerhede voerwaer sel v yet son-
 derlinghes van gode warden. dat moet
 oec eerst arbeyt coste. ¶ Mer een dinc is
 waer. hi gheeft leet. en hi gheeft oec
 lief. dan hi hartsen leet gheue. och so

dan hi oec herten lief gheuen in houe
herten. **L**aet v nu antwoerden alle
myntes waer si ye lief sonder leet
gheuonden hebben. **I**n hemynde
he du biste alleen dat goet in wien
men stadighe vraechde gansen vrede
en lief sonder leet vindt. also veer
alment inder tyt vinden mach. **E**n
en doetet niet veel were dat een me
sche hem selue vwinnt dan als hi hem
selue mitter hulpe gods vwinen heeft.
En daer om gaen kude des daghes
so menighe ghette mensche ouer de
doernighen weghe der sonde. en dme
gaen die graven hize langher da
ghen. en en dorren hem seluen niet
waghe te gaen doer die doernen
eens gheestelics leuens. **O**p dat si
mochten come op die soone vrye wey
de der ghebloeyender heyde gheeste
liker soenheit. si louen die vrucht
en hadden se gderne. **M**er hem
vdaet den arbeyt. en dien si dier

in vlyen dien volcht hem ander syns
na. **M**er wel hem die sinen debyet hier
an leyt. want na deser corter tyt volcht
die ewighe salicheit. **Wat xijij capittel.**

Hoe ghemint sij dijn tabernakel
he der doechde. **mij** siel begheertse
Also spreekt die heilighe pphet dauid.
vanden hemelsche vader lande. **D**wee
mij lieue kint wi moghen ou ons selue
wel ontferme wi ellendighen creaturen
die noch vechtende sij in desen strijt. en
die niet anders en begheren dan die cleyne
dropelen die daer vallen vande hemelsche
ihel. daer die reyne maechde van syon
ghebruik dat ewighe goet mit vruechde
mit rusten en mit sekerheit. **D**wee
hoe luttel moghe si ons ghelouen want
wi so lichtelic van onsen opset en goede
voerneme vallen. **D**ch hoe moghen die
sone rosen des hemelsche paradys die
tot allen tyden bloeyen en mitter soeter
meyen douwe bedouwet staden. en die
mitten lichte der ewigher sonen ombe

soenen sijn. gheloue enen armen dorre
dijstel die opter hazder heyden wasset.
Ich mijs lieue kint nu troest wi ons
selue en sijn te ~~red~~ vrede mitter armoede
die wi al hier hebbe. Hier die lichtende
morghe stiere opgaet in onser herten
en wi ghedenckende waerde op die rode ro-
sen die nu allheel vsoncke sijn in dat we-
selose wesen des godlike afgronts. **D**aer
die minentlike dochtere van syon leyde
den vroliken reye in sanghe en in vroli-
ker vroelicheit die daer nimmermeer ver-
gaen en sel. **E**n die hier voer in wtten
eyden eens dijstels natuer hadden doe
sijn desen yamerlike dal der iranen bi
ons wazen. **D**at die die gheen sijn die
nu die glorie der ewigher salicheit ghe-
brulken. daer selle wi ons seluen mede
troesten. want wi sijn yarder ghenade
gods dat selue alle daghe wachtende.
En dan inden seluen eersten aensou-
wen des soeten minentliken aensichts
so is vgaen alle hardicheit en alle liden

dat wi nu so swaer weghē. **D**wee
 mi lieue kinne wāneer sel dat ewighe
 goet gheopenbaert wazde onser elle-
 digher sielen. wāneer sel si omebe-
 vanghen wazde van dat ewighe lief
 wāneer sel come die dach dat wi
 vscapden moghē wazde wt deser
 ellendicheit op dat wi warden ghe-
 roert in die ewicheit die wi minnent
 hie mit alre harte beghere. **w**ant
 alle dat inder werelt is dat en mach
 een god minnende harte niet vtroefte
 noch vbliden. **O**ch mi lieue kinne
 laet ons onse ellendighē harte op-
 bueren inden mynliken lief tot
 dat die siele bi hem selue come.
 sich also vdrinen wi al onse harte
 en liden. als wi ons vutuechde inde
 afgront der godliker claerheit.
Och daer sellen wi dicke mit harte
 liker beghoerten na begheren en gron-
 dighe menninghe onse inwendighē mit

oghen daer toe keren. so veruyghen
wie een vrolike ellende en grote vruet
de inder herten en inder sielen. En
so mach oec die harte dinstel der we
der strubbigheer natueren mitten
soeten douwe der godliker gracia also
begote worde dat die dinstel een rose
gheleyent. ¶ En hier om mijs ghemin
de kint en laet v uibes liden en arbeys
mit vdzieten. mer heft op v harte na
den sonen ewich duerenden goede dat
v bereypt is inde afgront der godliker
daerheit. An fiet nu die sone rode
rosen en die witte lelyen der matte
lazen en der maechde. die dese langhe
droeghe wilde winter also vdulden
ten gheleden hebben. thent dat hem
die soete somertijt brent op haren
sonen bloeyende aertrike. ¶ En wilt
oec ymer merke dat tot desen vdziet
te vduien en is mit beters dan mit
groter begheerten te arbeiden te staen
naden soeten meydon der godliker

gracie in stadigher teghenwoerdich-
te verrijcht. Want so wat die wilde wijn-
ter verijet dat brenst die soete meyrou-
der godliker gracie crachtelic weder.

Doch al en moecht ghi tot allen tijden
hier niet in staen. daer om en selt ghi
nochtans niet misshopen noch oflaten.

Want also spreect een meester vande
waerliker minnen en selt. Dat die syde
noch die soone leuen niet tot alle tijde
en bloeyen. **Dat vijftiende capittel.**

Rert weder keert weder sondighe
siel keert weder. Dese minlike
woerde staen ghescreuen inder minnen
boet. daer die brudegom spreect totter
gheualentze siel die van hem ghesceyde
is oornits der sonde. En begheert dat si
weder tot keer wt die wilde woesticheit
der sonde. en weder an vanghe een godde-
lic leuen. **I**nder die myn die soone wo-
heyde eens ghebloyende volcomen leuens
begheert te come. Dien sel weten. dat he
ghemoeten selle menighe wilde straten
inden woesten woude. en menighe enghe

onbekende weghe. daer hi hem doer bra-
men en doernen doer breken moet. en
daer si oec menighe diepe grauen ende
erighe cleyne steghe daer hi mit ban-
gher haeten doer hadt moet. En dit is
die wech des menichuoudighe onbekende
liden daer hi ten eersten in gheproeft
moet warden als dat goud inden fyrnoey-
ouen. ¶ En als hi vers wat hoert van
dat soete ghehuut der meer-zynnen.
dat is van die ghenoechte deser werelt
die den doot in brenghet. daer voer
moet hi sijn oren stoppen. ¶ En als
men dan noch wat bet voert coemt so
ghemoetet hem vrou veyns mit hore
losen behendighe scijn. si heeft dat ho-
nych inden monde. en vghiffemisse in
harte. En dese heeft so menich vroem
sterck ridder seggheloes ghemaect. daer
sittet oec inde weghe vrou auentuer-
mit hazen gheluctende rade en toent
daer veel gheerwynde dinghe dat is
haer ouerste raet. mer den omeslact
hout si seer vbraghen. ¶ Mer meret

nu en mit zint dat ic di segghe. **W**e
 hebbe waer ghenomen en ghemerct ee
 diepe waghē. daer menich stout harte
 na groten aernst en vuericheit. hem
 seken in heeft neder gheladen en vtraecht
 en is also hem seke onmachticht ghemor-
 den daer in. **E**n dat is een vrent vldent
 leue daer si in gheualle sijn. daer si
 inden eerste mit enen vuerighe aernst
 in begonde voert te gaen. **E**n wt die
 seken ofteer. weder om so roept die
 brudegom der brault in enen crachtighe
 mitteer seer die toe. en spreect. keert
 weder keert weder sijn amittis. **D**at be-
 duut een sondighe siel. keert weder keert
 weder op dat wi di aensien. **D**ie vader
 anset di mit sijne almachticheit. op dat
 hi di beneme alle crancheit. **D**ie soen
 aensiet di mit sijne wijsheit op dattu
 bekenen mochte sijne alre heeste wille
 te doen. **D**ie heilighe ghaest aensiet di
 op dat hi di weder crachticheit ontsteet
 alstu waerste in dijnre eerste vuerich.

Min hanc begint sich en meret hoe dat
ter luttel menschen sijn si en vallen in
lathewichheit vels wals nader eerster
vuericheit die een meer die ander myn.
En dan so moet een mensche hem selue
mit enen willighe vlatighe gherwelde
daer in vnuwen die dan totter eerster
vuericheit weder begheert te comen.
recht als die semyr inden vuer. en dat
hact sijn hoern satzept. en als die wise
slanghe hoer hute mit gherwelde door ee
rau gat of trect en also vnuwet wort.

Die berch is hoghe en die wech is stijcker
ich. het en mach mit tijtliker ghenoghe
en mit weelde des vleyschs niet weder
eroghe worde. **M**er men moet daer teghens
striden nacht en dach thent die voute laen
wicheit vnuwen is. en **d**atme weder tot
eerster vuericheit ghecome is. **H**et is een
harde wech ridder die van crachte des ghe
weldighe heers wijet. en die daer niet
weder teghens en dringhet en hem crach
telijc vweert. **W**ant dat striden is goed
hiden eyghen also langhe als wi in deser

ellenden **En**. **B**egheerstu te weten hoe
 die **in**uwighe wesen sel. dat wil ic di seg-
 ghe. **I**c weet enen prediker doe die on-
 nits menighe stercke stridē was after
 waert gheoreuē. en na sine duncte te
 mael was ontfet inde rechte aernst en
 hartehtē aendacht tot gode. **D**oe ghynt
 hi in hem seluē en sprac. **E**ya hē god hoe
 bin ic aldus yemertic van di vordael.
 en hoe bin ic aldus recht onbetende ghemordē.
En hi sette hem seluē manhtē te weer. en
 vwerf weder van gode een nuyve leuen.
 en dat onde was temael daer heen. **E**n be-
 gan doe weder hem seluē ofte breke van
 alle vgancthehtē dinghe. **S**ijn lichaem te
 castien. sinen euen mensche te vromē. hē
 seluē natuwe te bewaze. ymigthē ghebeden
 te spreke. nuyve offemynghē te make. **E**n
 alle weghē daer hi gheualen was vromelic
 weder op te staen. en volghade daer in
 nacht en dach. **H**ient hi weder inde godlike
 oernst en hartehtē aendacht vhetende.
En dat also vvolghende wort veel beter
 dan dat gheen dat voerghē was. want
 gaen

hi begroef den oude mensche temaal in
sintte harte. recht als of hi altemael een
nuewe mensche ghe worden waer. En vande
doe menighe weghe in hem selue daer
hi hem voerhouden muste. die hi te vore
maet en beherde. en wort also altoes wi
ser en wijser. En also als hi hier of seluer
gheleet. so vint hi te weder an als hi eerst
deed. en also gheschiet dicwyl alst wel
te gheloue is. Wich mijs kint dit leere
hem die ewighe wijsheit doer sinte baer
naedus monde die daer spreect. dat
dit is dat ewighe punt. dat daer sey
det die wticozen vande blozen. Want
daer die blacnde mensche bliuen legghet
de. Daer so pine hem die wticozen
manlike en cruchelike weder op te
staen en daer weder wt te lizeren. want
een stille staen in alle weghe en mach
in yement hebbe inder tijt. **Dat xij capitel**
tel.
O Woe mijs lieue kint wie gheeft
mi dat ic voer di sterue. wie ghe
uet enen trouwen vader dat hi voer

En kint sterft. sterue ic niet inffelic so
 sterue ic doch gheestelic mit minen ghe-
 mynde kinde minis liden. **D**och mijn
 kint ic bin lichaemlic vatre van di.
 mer mij hadde staet voer di beddetijn
 daer du biste in groter crancheit. en
 mit vollen oghen en mit butteren tra-
 nen beclaecht di mij siel. want alle mijn
 binnenste sin beweghe mit bitterheit van
 dine liden. **M**ijn kint ist dattet god
 ouer di ghebiet. so wes vast tot anden doot.
 want weet dat voerwaer dat ic di nu eerst
 rechte trouwe sel bewisen. **D**ie vrienden
 deser werelt hebbe hef tot anden doot en
 dan late si of. mer also en ist mit my niet.
 want nu ontfanghe ic di eerst tot ene kinde
 en draghe di voer mine heuen he en spreke
 aldus. **D**och he ontferme di ouer mijn
 kint en doet daer goetelic made ghewae-
 re he het en mach nu niet meer. **D**he inwerp
 my mit mine kinde. of ontfanghe mij kint
 mit my en doet hem vaderlic in deser ston-
 den. **W**ant ic negghese in die diepe won-

den dīne grondeloser ontfarmhartzichent.
daer si van alle middelē ~~die~~ die daer sijn
tussche di en hāre sielen ganselike in ghe-
reynicht mach warden. ¶ **D**wee mij kint
waer nu die tijt ghetomen dat ic mit di
mochte vāzen. **D**wee langhe beyde du doeste
so wee. **D**wee ellendich vāmerke dal der
tranen hoe langhe sal ic bi di sijn en in di
wesen. **E**n hemelsche vaderlant waer
wilste mij ghenade doen en in di ontfanghe.
wel v die daer in sijn. en die en sel nyement
bevenen noch bedaghe. azet men sel wone
en daghe van begheerte om daer te wese.
¶ **D**wee sich wat vāmer datter in deser
werelt is. al en waer daer niet meer in
gheleghē dan den grote stadighē angst
daer die mensche stadelike moet in staen.
en die vāmerlike wandelbaerheit des on-
ghesadighen leuens. ons soude vlanghen
daer wt te wesen. **D**ie werelt is also vol
striden gheset. dat hijt wel moet kenen
diese wel sel ontcomen. **I**cyement en seg
ghe my van loen eer dat ment vdiert

heeft. **meer** want men is wel tienwerue
 in scout gheualle eer dan men loen dient.

Dwee die dat scone minentlike aensicht
 des begheerlike wticozen hefs ewelike
 bescomwen sel. en muttlen befelike ghesel
 scap ewelike wesen sel. **Die** moet ymer
 huer van hene sceyde. want al doet die
 stonde des doots wee en al is si bitter. si
 moet doch ymer eens wesen. **Want** daer
 en is gheen mensche so rye noch so machtyg
 noch so sterk die den doot ontfyden mach
 want het moet al sterue dat ye leuen
 ontfyne. **Daer** om sel hem een yghelike
 mensche daer teghens bereyde na alle
 sijn ymoghe. want hoe ouder hoe tedere
En is haer teghemboerdicheit bitter so
 maect si oec alle bitterheit een eynde.

Daer om myn kint so buert v handen
 en v harte op mit begheerte in dat hemel
 sche vader lant. **en** groetet mit begheer
 ten dñs harte. en also als god wil also
 selstu oec willen. **Want** sich hi is also

goede he dat die mynste wonde die hi
leet om onse salicheit. die smietet in hore
diephout en vsmidet wel dusent dootson
den. alst een mensche in rouwingher be
gheerten an hem een soetheit. ¶ En ontfich
di niet. want firstly vaste inden gheloue sa
en mach di die want niet scade noch dore.
¶ We bidde god dat hi voer di wil staen en alle
ondadighen en ghescreuen des bosen gheests voer
di wil ontfanghen. ¶ ¶ En want alstu
voerde ghemynde brudegom eerst coem
ste. so bidde voer dinen ghetrouwe ghees
telike vader. en oec voer di gheestelike
fustere. ¶ We bidde alle dat hemelsche he
en die lieue heilighe enghelen dat si din
wifers en leyders willen sijn. En of ic den
ghemynde god ye enyghen diens of ghe
bede hadde ghedaen die hem behagheleke
sijn. datse di te stude moeten comen.

Dant op noerden. **Wat een capittel**
wint en com fuden wint en doer
waeyt mijn hof. Also staet daer ghescre
ue inder minnen boec van eenze god mi

nender fielt. En also als ons die me-
 sters van natuerē scrijuen so sijn daer
 vierrehande wiñde inder natuerliken
 hemel en een yghelike heeft twee gheselle.
 Also datter hoze twalef wazde daer die
 he der natueren sijn aertrijc mede vnu-
 wet. En onder dien so is daer een gheheten
Aquilo. en dat is die noerden wint. ende
 dese is grymender dan die ander. si is colt
 en droghē. en brenghet snee en sluet dat
 aertrijc toe. En hier teghens is oec een
 ander en dese is gheheten auster. en is
 die suden wint. En dese is waten en nat.
 en brenct den soete reghe. si maect die
 boemen bloeyende. en dat dorre saet was-
 sende. en dat aertrijc vruchtbaer. si veriert
 die heyde mit bloemē en dat wout mit
 louere. den aertrijc mit soete rotte. en alle
 dat aertrijc gheeft si lust en vruchtde.
En a kinnt mijs nu vstant wat mijs harte
 hier mede meent. want ic meen hier
 mede den soete hemelschen wint der ghe-
 naden des heilighē gheests. die daer wemt

vande hoghe middel des hemels. die die
coude besondichde harte tot berouwe en
leet wese hare sonden doer vloeyt en
bewaent. en treectse tot hem mitte rechte
sinne godliker ghenade. ¶ **A**ls alle berou
wighe god minnende harten hebt ghi ve
den hemelsche wijne in uwer harte ont
fanghe. so moecht ghi wel merke en v
staen wat ic hier mede meen. Want hi
breket vseren harte. hi smeltet dat be
uizen is der sondehter ghebreke. hi v
muer die siel. hi maect weder leuen
dich alle die crachte der siel. en doctse
weder bloeyen in ~~in~~ lusteliker soetheit.
Die te voren als een vul aes vande ou
den wijnde den vullen stanc der sonde
van hem gauen. ¶ **A**lso gheseyde die
god minnende sonder yne berouwighe
sonder yne die hoer eyghe naem hadde
vlozen oitmits haer sondighe leuen.
Doe si totte voeten des milde wtloze
heuehten brudegoms tenyelde. en mit
desen soeten suden wijnde was doer

maeyt en doer vloten. **Och** hoe heu-
 lichen heeft si die godlike voeten mit hore
 heten tranen begoten. **En** si goet oet wt
 een edel salue daer si alle dat huus mede
 vuolleda mitte soete roke.

Drouwe die
 daer biste een edele doecht. hoe salich is hi
 die vande rechten ~~grot~~ gront sijns harte
 berouwe heeft. want hem worden si son-
 den gheheleken vghen. al waren daer
 also veel als daer sanct is inden ouer des
 meers. **En** van een wtghenome sonder
 yne wort een wtghenome vriendyne.
wilstu weten wie een rechte berouwinghe
 mensche is. dat is die gheen die harte like
 rouwe heeft van alle sijne harte dat hi
 den minlike heuē god ye vtoernt heeft.

En dat bewisen wel die grote menichuon-
 dicheit der tranen. dat harte like vſuchte.
 en dat ellendighe opſien. die vuerighe ſtra-
 len der bitterlike ſcaemte. die beblete
 verwe. die gheswolle oghe. die daghe like
 reden mitten gheminden. dat hant ſlaen.
 die borste te ſlaen. **En** hem ſekuen van

den bitteren rouwe sijns harte te vgheten.

Mer si selle vmer altoes oec een goet betrouwen hebbe in gode. en dencke dat hi die milde he is en almoghende. die wil en die oec mach. hem alle hoer sonden v gheuen. Dat hnt machich is dat is open baer. en dat hnt doen wil dat heeft hi seker ghesproke die niet hegte en mach doe hi seyde. ic en wil den doot des sonders niet mer dat hi hem bekeer en leue.

Der sellen si hebben enen vasten moet niet alleen die sonden te laten. mer oec mede die oersaken der sonden te seuen. va vmer dat noch mere is daer voer te vlyt. En si en selle niet twiuelachtich sijn noch weet en onghesadich als sommighe mensche sijn die gheen dinc en ghelouen eer dat hnt seker besoecken of vastelike ghebruke.

Duwe god hoe veel sondaers sijn der wo ter hnt. mer leyder hoe weynich sijn der die hem mit rechten berouwe hoers harte tot v bekeer. Want hadden si rechte rouwe si soude ter stont als si inden sonden

ghenualle waren weder daer wtterē. En
 hadden si oec rechte minne tot gode al laghe
 haer eyghen vader of moeder en alle haer
 vriende anden staet des doots. en al hadde
 men een bloet swaert bouen haer kele
 ghekoghe. en al mochte si hem schuen en
 alle haer vriende vanden perituel vlossen
 mit dat mynste haer van haren hoefde.
 Dat en woude si niet doen eyghen die wil
 le gods of als si god daer mede soude stoerne.

Sint Thomas spreect. Al mochte een me-
 sche alle die sielen vande veynuer vlossen
 en alle sonderē bekeren tot enen goeden
 leuen. daer en soude hi niet enyghen sonde
 om wille doen daer hi god mede stoernde.
 Waer van waenstu dattet anders toemt
 dattet nu ter tyt so veel wel wt beghinen.
 en so weynich daer in volghede. dan oirmit
 ghebreec der minnen gods en rechte kennis
 en beroutte haren sonden. **I**n twee daer
 en is die nachtel niet vast in ghestaghen.
 noch si en is niet weder omeghecroet. si
 hebben cleynen rouwe. en si menen dattet

ghenoech is alst een weymich wee doet.

Mer also en gheuoelt hi niet die die
ghewatighe minne gods heeft en rechte
rouwe van sinen sonde. **M**er hi spre-
ket aldus. **D**ie my berouwe mij sonde
en si sijn my also leet dat ic se ghedaen
hab wten gronde mijns harte. **D**e voert
meer en wil ic mi nimmermeer van di v-
scapde het doet wel of wee. noch om leuen
noch om doot. des hebbe ic nu enen gansen
wille en opset.

Ishue he wat goede
werke die mit alsodanigher vuericheit
en aernstigher begheerten ghedaen wor-
den die sijn gulden in dijne teghenwoer-
dicheit. **I**st dattet coemt vter herten en
van dijne minnen. en niet wt bedwang
of van node. **M**er het sal comen wt hat-
teker minnen als een goet duechende
bont diet van herten leet is dattet sine
leuen ghetranwen vader ye vtoernde.

Oude mij lieue **Dat xviij capittel.**
beginne hoe bistu aldus vrommaelt.
hoe hebste aldus after die rugghen

ghewoone die vrouwe leer dñs ghetrou-
 wen vaders. **D**attu di nu weder begheynste
 te gheuen tot dien dinghe. daer ic di also
 rechte qualic of hebbe moethe trecke. daer du
 dijn siele en dijn lijf en dijn eer in hebste
 ghemaecht. **D**i dinct nu dattu vrylic wel
 moechste guen hoe dattet di ghenoecht of
 hoe dattet di inden syne coemt. bistu nu
 aldus ghestadich gheworde dattu di selue
 alle dinc gheloueste. **D**wee waer
 om en denckestu niet after en besich wat
 di god al v'gheue heeft. en hoe rechte cu-
 me dattu tot een gheestelic leuen ghetome
 biste en hoe suer dattet di gheworden is
 eer dattut hier toe ghebrocht hebste.
Sich hoe dattu van di selue niet en biste.
 en nam dñs selfs nauwe waer. en laet alle
 ander mensche onder weghen. **D**iestu
 den duuel niet. die di enen syden vadem
 om den keel heeft ghedaen. en di gaerne
 na hem soude trecken. **D**attu en conste
 di selue niet ghelere. wat wilstu di dan on-
 der winden ander liden te leren. **D**erthe
 dattu tranctier biste dan eua onse eerste
 moeder was inde paradys en nochtans be-
 draghe wort vanden serpent. En wilste di

meten ander mensche tot gode te trecken. **D**u wilt se stroe totte vuer legghen. dat niet meer dan mit witten asche is vbrugghe. mer noch niet gheleesthet en is. **D**u spreecte du wilt se in een gheen sekerse wise treden. dat te voren waerlic was. **D**aer toe antwoert de ic di. du moechstet wel inde gheest beghinen. mer het wort sekerlic inden vleysche gheeyndet. **E**n bistu niet ghenoech ghenader scuit. en bekenstu niet datti god ghenoech heeft vdraghen en so langhe mitti ghelede en dinen beteringhe so tijdsaemlic verwachtet. **W**he waerlike du en wilt niet ghelouen eer dattu in des duuels macht biste gheuanghe. **B**gheloefs my du moet se alle an hangghelicheit der creaturen van buten laten. en vast staen an dat onghescreuen goet. anders en moechstu nimmer meer ghestadich worden. laet di ghenoech se dat se du seke den duuel moech se ontulpen. **D**at xij capittel **E**

Mijn heue tijnt ic hebbe een dinc
 an di ghemerct. dat is dit. dattu
 noch niet ganselike en gheheleken gode
 in dinen synen en hebste beslotē. En dattu
 di noch niet altemale alle voer gheleden
 dinghen ontslaghe en after rugghē ghe-
 set en hebste. **E**hewaerlike du moeste
 alle vganctelike dinghe en synlike ghe-
 noechte after laten. of anders en ghe-
 scpet di nimmermeer salicheit. ¶ Ten
 mach nyement twee here die malcander
 contratie sijn te moede diene. noent
 waerlike. Doch enen vryen willighen
 spront van allen aertliche dinghen en
 van allen an hanghechheit der sterue-
 liker creatuere. so moechstu an gode ghe-
 stadich warden. Dat is du moeste vande
 gronde dits harte die menschen vryen.
 en oec alle dat gheen dat in alfulter
 rierliker maniere van minen mach
 gheseyen. het si teghenwoerdich of toe-
 comende. ¶ En en laet di ~~dat~~ niet
 weder otfrecten. mit dreyghen noch

mit smelte. **S**chif hem coentlic oerlof
en wijsse vromelike van di alle die gheen
die di treckende of radende sijn tot de
sen arbeyt of hoetheit des staets. of die
seker noch alfulde dinghen begheeren
de sijn. die moetstu altemale late. **W**ant
sonder alle glase. si sijn di verthuffnisse.
en dat bekensstu selue wel wanttu heb
bet wel besocht. **D**oert so begheer
it van di als dattu di alle vutwendic
heit ontslaeste. en alle oersatze die di
daer toe moghen trecke. en alle druyster
bemanbeltheit van di hene werpste. **E**n
dattu alrijt becomert luste hoe dattu
di voer gheleefde sondighe leue betere
moechste. en hoe dattu dijn menichuou
dighe ghebreke leucht moechste wade.
en hoe dattu di mitte strenghen rechter
moechste vloenen. **S**chewderlike het
en is niet ghenoech dattu bi wilgen op
gode wat denste. en eerbaertlike biden
biden sijste. **M**er du moetste oec dijn
dapper lichaem angripe. en dijn onghen

bonde tonghe binde en crachtelic bedw-
 ghen. en dijn vutghekeerde ghemoe-
 weder vsamenen. Op dat dijn huus niet
 en si als een ghemeen huus. daer hem
 een yghelijc neder slaet. en stalt wes
 hi ghedencke an. **E**ya drief vut drief
 vut die mensche van buien. of setzerlic
 du en moechste den soeten he nimmer meer
 van binen ontfanghe. **G**hedencke dat
 hi di hem sekuen heeft wtlicoren tot eenze
 vaendyne. en daer om so sich wel toe dat
 tu niet en moechste een onspuelse of
 een dooper daerne. **Dat xx capittel.**

Het gheschiet wel dat die mine ene
 mensche also droncke maect dat
 hi niet en weet wat hi doet. **G**hetlic een
 waerhe vyelic mensche die staet voer ene
 beke in enen somertike daghe. wel bedect
 mit des ghebloyden wouts scoonheit. be-
 settet mitte bloeme van menigher leye
 manieren. **E**n men hem daer vutghale
 een troesel wijns in enen doer luchtighe
 reynen glase. ic spreke hi mochte mit

recht wel droncke hete. want hi meent
dat alle menschen te moede sijn als hem is.
Mer my is anders te moede. want wi sijn
in een onghetike staet. **M**er kint dat mach
ic mit recht wel totti spreke. om der boet-
scap wil die du my hebste doen vstaen. als
dat **m**du in di voelste een druustighe
bazenorde factel in dinne harte. van rech-
ter begheerliker harteiker minnen totter
minliker ewigher wijsheit. **E**n vanden
mitten lichte en onbetonde wonder
die si in di werlt. **E**n hoe dat din harte
daer in heeft ontfanghe een soet wee
en een heffelic toelachen. en een ghe-
noetlyc ontfanghe. also dattu dat niet
vutsprecken en conste. **E**n du begheer-
ste te weten. hoe du di alre minnentlike
hier in selste hebben. en di hier in selste
houde. **M**er kint het staet een wonderli-
ke grote vruetide op in minne harte. om
dat hem die mynlike he. di so minnentlike
dat gheeft inder harte te beuoele. dat
ic di mitten woerden gheleert hebbe.
En di dat bewijst mit sine werke dat

ic inder waerheit niet en lieghe. **W**at
 dat oet also veel van sijn vutuercoen
 vrienden segghē die dat dicwyl besocht
 hebben. **E**n daer om mijs kint alle
 die gheen die dese vganctheite aertse
 minne hebben ghelate. en nochtan mitte
 omeganc van butē niet of ghesceyde en
 sijn. hoe dat si bitwile vanden gheminde
 van binen gheuisentiert warden. en
 droncke van sijne minen. Daer woude
 ic gaerne van buten dorstich om bliuen.
En kint het is groet wonder dattu in
 so corten tiden hier toe biste ghecomen.
 en mit so groter naersichheit alle die tijt
 lize pijnlicheit mit welken du dijn oude
 leuen ghelate hebste. **E**n die valsche mi-
 ne te mael onder die voete ghedruct heb-
 ste. **M**ijn kint een mensche die nye
 wijn ghedroncke en heeft. als die dan
 eerst den wij smaect so wort hi hem ont-
 fanchter. dan dien dicke ghedroncke
 heeft. **E**n ghedroncke dattu also ghesceyt
 is vander clare sueter minen der ewi-

gher wijsheit die di also crachtelich heeft
 vwonnen. **O**f het bedudet dattu god arde-
 like van hier halen wil. en voeren di tot
 ten grondelosen bozne. daer nu een drapel
 kin of hebste ghesmaect. **O**f hi wil al
 hier in grondelose ontfarmharticheit an
 di bewisen. en tonen di sijn grote goed-
 tierenheit. en so moetstu di stil en enych
 houde. En selste di altemael oetmoedelic
 en ghelaten neyghē onder sinen voeten
 mit een vworpenheit dñs selfs. sonder
 enyghē luste en eyghē soetzelicheit dñs
 selfs. **D**u en durfste daer gheen antte
 voer hebben. want het altemael een lu-
 ter mine gods en der sielen. daer om
 selment laten gaen en comen alst god v
 henghet. **M**er du selste dñze crachte
 waer nemen. also dattu daer niet alte
 seer in vteert en wortste. so machst ge
 seyen datter gods lof of coemt. hent
 het di ter goeder mator benome wort.
 en noch naze in gode gheset wortste.

Eest volmaect **Dat xxii capittel**
 als v hemelsche vader volmaect

15. Also spreect die ewighe wijsheit.
 ihs xps tot sinen ~~wijsheden~~ ^{wijsheden} ~~vultoren~~
 wijsheiden. die leue na hem stelden. ^{Maer.}

Die godlike vlichte dromfius spreect.
van de enghelschen verdrichien. dat
 die nederste vande oüsten worden v
 licht. dat ghesepet mitte vutbrezende
 sein der oüweseiker sinen. mit een
 re ghemeen samichheit des hoghe vut
~~uete~~ vloets. en minner inlichtender
 waerheit des beelde gods. Des ghebics
 vinder wi dicwijl en veel in menigher
 wijser in veel mensche. **D**och als
 my dunct. na dattet di best dient.
 dat dat vlichten meest leyt. an vut
 te denuen vut disse herten alle crea
 tuere of dat creatuerlic is. na lust
 en begheerte en becomerticheit dat
 di in enigher wijs vmdelen mach
 van dat hoechste onghescapen goet.
Darut al waert dat ~~ouste~~ ^{ouste} gheeste **d**ie
 van cheraphin. of die heilighe iohan
 nes. of wat dat is. dat ghescapen is.

dijs harte besit. dat moet al vutghe-
druen worden. **W**anttu weetste sel-
uer wel en du hebste selue eens del-
deels wel besocht hoe recht scalt dat
die diant is. en hoe groeten dat
hi menich heilich mensche hier mede
vleijt. **I**n sich mijs kint ic wise
di totten ghenen die alle heilighen
heilich maect. en die die enighe wijs-
heit gods seluer is. **E**n ic bidde di
dattu die ontheordynierde becomer-
nisse. die du hier te voren ande ghe-
scapen dinghe leydes te. **D**attu die
nu legghen wulste anden ghenuden
soeten he. **I**n weet wel dat die
goede morynghe in allen dinghe
niet ghenoech en is. **W**ant onse
lieue he gheboet hier te voren doer
moyse en sprac. dat recht en goet
is dat selste doen. want anders wort
dat recht is in onrecht vzeert. **D**aer-
om moet ghi v naden clare mvoelt
der godliker waerheit stelle nacht

en dach. en nade nime opgaenden
 lichte der waerheit. Want die waerheit
 is dat lichte. dat die dode duisterheit
 der onwetentheit vdrift. En dat
 licht wort pets wats mit middel. en
 pets wats sonder middel ontfanghen.
 dat die siele in vuerden vruwet en
 mit godliker formen vruulet. En
 hoe di daer meer of warden mach.
 hoe di alle aertsche dinghe meer en
 meer ontnallen. en ont onsterue-
 litze leue des toecomende ewighen lichts
 meer wort begheert. En hoe datme
 meer vdracts cricht in alle dat ghe-
 dat tijtelic is. Indien ontfang-
 ghet dan dat derde. dat is die ghe-
 waer volcomenheit. die daer leye
 ander ghemete verpghinghe der
 hogher crachte der siele mit hoer
 oerspronc inden hoghe bescreuen
 en inder begheertiker minen. en
 inde soete ghebruice des gheests.
 Also veel als hoer crancheit vmach.

vande swazē lichaem. en hoe oec een
menschen hem seluē mer vuynt. hoe
hi meer lideset na sine ghemynnen
in volcomente salicheit. **D**ich mijn
tint dese paden garic vromeliken na.
en en keer di daer niet of. so wort
stu volcomenlike gheuest inder hoed-
ster waerheit. **D**u hebste nu gheproeft
een deyn voersmaetie vander ewigher
salicheit. en hoe du nu den wech der god-
liker leringhe al hier begheerliker
soeeste. hoe si di claerliker wort ghe-
wijs. En hoe du hantliker mitten
drancke der ewigher wijsheit wort
se ghelaest. **Dat xxij alittel.**

Du is goet dat ic gode aenhan-
ghe. **D**at sprac die heiliche
prophet dauid doe hi weder tot hem
seluen quam vte hoghe godlike son-
nen. **D**wee mij hiele tint dat ic die
dewijl begheerlike mitte monde toe
hebbe ghesproken. doe ic bi u was. dat
roept nu mijn herte mit liden stem

men. **H**et is goet en beter en alre
beste god alleen te leuen. en te dienen
mit mynliker begheerten. en hem alle
tot allen tyden an te hanghe. En alle
becommerisse van buet en onruste te v
gheten en after rugghe te setten.

Vasant inden anhanghe gods daer wort
die siele in vslonden. in dat enich een. en
wort weder vmanwet in dat goet daer si
vutgheulote is. vasant als f. poutwels seit

Dat dat anhanghe gods. maect die siele
een gheest mit gode. En dat begheerde
dat clare sijn des ewighe lichts dat lu
ber spieghel der godliker moghentheit.
Ja dat sone beelde der godliker goede.

in sinen lesten auontmael dat hi dede
mit sine heuen ionghere. doe hi sprac.

Heilighe vader ic begheer dat si een sijn
mit ons. als wi een sijn ic in di en du in
my. **E**n wie aldus verrydt wort mit
gode. die wort inder herten en in d'gheest
vmanwet. inden gheeste gods. mit nutter
waerheit. mit vbrughente heymelicheit.

mit onghemetence soenheit. mit enen
oflegghē alre onghelijckheit. mit enē ghe-
wazighē inkeer der godliker daerheit.
En haer synen en haer vstondemisse die
worden in aldanghen op ghetoghenheit
en in een scouwende bloet waerheit ghe-
van binen also gheciert. Dat gheen
bloemen in deser tijt. niet so soen noch
so natuerliken gheuerwet noch also
gheciert en maghen wesen. Als haer
herte inden oerspronghe alles goets.
ouer natuerlic mit ghenaden en mit
doetden wort gheciert. **I**ch heft
op voghen en fiet waer of vuzichdet
nu berech en dal. lof en gras. waer of
bloeyt nu die scone heyde. nerghent an-
ders of dan vander datte sonen seim.
Om mī lieue kint. dien nu dan die gheba-
righe sone inlichtende is. en daer si van
binnen in wonende is. en van wien alle
duyster woltz en neuel en vuerwonder-
ghe becomermisse voreuen is. En mitte
godliken lichte doer seenen is. **I**ch hoe
recht wel mach dien mensche mit een

somertitze verwe gheuerwet sijn. salich
 is die mensche die dit aldus heeft. **Mer**
 dat en mach nochtans aldus niet sijn tot
 allen tyde also langhe als wi in deser tijt
 der ellendicheit sijn. **¶** En daer om mij
 heue kint so vsmet v selue in die stille af-
 gront der godheit. en vheeft v daer in
 om dat v nyement in deser tijt en mach
 begripe. **¶** En dat ghy spreke moecht mit
 sinte pouwels: **¶** ic en leue nu niet. mer
 xpus leeft in mij. **¶** Heeft v god doer mij
 woerden hier tot dit leuen ghegheuen so
 bidde ic hem dat hi voer sijn goetheit doer
 mij werke v bewise. **¶** Mij heue kint du
 selste weten al is eens mensche lichaem
 cranc. als dat ghemoede vast en sterk is.
 so macht nochtans alle dinc in gode vrom-
 nen. **¶** Want so wie der soethe rosen wey
 de vbraghenlike van binen mit sinen
 inwendighe oghen ghebrute wil besou-
 wen. en die waerdighe vrucht des bal-
 saems ghebruten. **¶** Die moet horen na
 tuerliken aert andoen na sinen vma-

ghe. ~~he~~hent dien vrolike dach coemt
dat hi vut deser ellenden vsoeydet.

En tot dien vrolike gheselschap gheco-
men is. daer hi den ghemeynde ghebru-
ken mach na alle sinis herten lust en
begheeren.

Doch ghi ghemeynde harte.
haert hoe mijn harte die reden bestutet.

Hi moet so warden. dat ghi moecht spre-
ken mit s. poutwels. **I**c draghe die liden
kenen ihu xpi an mine lichaem. want
hi nam voer dat hi een verheue liet be-
gaen metet sijn. En also sprac oec die
ewighe wijsheit die soen gods in sinen
lasten duontmael. doe hi van sine ion-
ghere sceyden woude. en weder keren
tot sinen vader. Doe hi seide. ic ~~ze~~ bin
ghecome van mine vader in die werlt
en nu wil ic die werelt laten en weder
keren tot mine vader.

Die wise man
spreect. **D**rie dinghe sijn my onmoghe-
lic te bekennen. **D**at eerste is des aeris
vluchte inder lucht. **D**at dander is den
wech vanden soepe inden meer. **D**at

derde is der slanghe slapen op den
 herten steen. **D**ie aern is dat ~~woert~~
 woert inder godheit. hoe dat ~~buttytete~~
 de is. dat is alle creatueren vbuttyghen. also
 alst is in hem seken. **D**at ander is. also
 als sijn gheboorte een sake is alre creatue-
 ren bazens of oerspronc. **D**at laet ic nu
 altermael staen. en neme dat derde sticke.
 en dat is sijn vtonnghe in allen goeden
 mensche ghemoede die van dat beghe-
 der werelt in gode re ghesaen hebben.
 dat hi die leert hoe dat se weder comen
 selle tot hem. **I**et wort eens ghevraecht
 van enen persoer. of het beter waer dat
 een mensche daer toe mochte come dat hi
 ledich stonde alre vutwendigher oefen-
 ghe van buten. **D**an of hi ledich stonde van
 binen en van buten in enen stadighe sou-
 wen. **D**oe wort gheantwoert aldus. be-
 ghinende menschen die noch teghens haer
 eyghe ghebrek moet vechte. dien en hoert
 niet toe dat si hem den aern in sijn vte-
 ghe selle ghebrake. **M**er si selle mit vlyt

gaen in hem seluē. en naer stelic onder-
soecken en besien mitte inwendighe oghen
waer si mitten begheerten noch en dese
tijtelike vganckelike dinghe angstheeft
sijn. En pmen hem na alle haer vmoede
daer ofte ontleedighe. want so wie mit swa-
ren borden wil vlyeghe. dat sel hem al qua-
liten ten hande gaen. Daer om sel hem
een mensche inden eerste beghinne soeyde
van allen creatueren die totter volcomen-
heit comen wil. **D**at anderde is. hi sel
sijn lichaem angstypen mit castinghe.
als mit enen ontrectinghe van slapen
van eten van drinken. en van alle dat
gheen dat hem lustelike is. **W**ant sijn
lichaem is hem sijn naeste vrient. die hi
hebbe mach. want hi moetet alle tijt
mit hem draghe. en en mach sijn nimmer
maer ledich staen. **D**ie vraghe drie
dinghe. **D**at eerste is. wat dat dat hoech-
ste is in bekemiste te hebbe. **D**at anderde
is. wat dattet beste is naestet leue. **D**at
derde is. wat dattet naeste is tot inwe-
digher oefeninghe. **D**eser sel vra-

ghe si cortelijc gheantwoert aldus.
Dat eerste god sonder middel te sonnen.
Dat ander een vermytende wille mit hem
 te hebben in lieue en in lede. **D**at derde
 is. in enen vermytende nu een weder mynne
 ten te hebben. **D**er vraghe ic. of een
 mensche daer wel mach toe comen dat
 hem alle oefeninghe ontoeghen worde.
Daer of selt ghi weten. dattet onder
 wilen ghesceet dat een mensche also
 wel in sonderbeizer wisen. als in ghebre-
 beizer wisen. eenze ledigher vermyt
 ghewaer wort. en hem vkeft vter vermyt.
 en hem vermyt mitte enyghen inder
 hoechster waerheit vtoent. **E**n die sel hi
 ghenoech sijn en gheenze ander wisen meer
 achten. **N**ier die mensche die in hem
 selue noch niet te gronde ghestuue en sijn.
 noch die niet altemael in hem seluen en
 is ghestelt. **D**an alleen vande onledighen
 tynituten toevallen. die ghescebet dicke
 dat si daer of worde ghehindert. en niet
 daer lizen. van hem bescut en wort. want
 tet noch sijn volcomen doer broec niet

en heeft ghenome. **D**aer om dunctet
my vorderlic te sijn. al hoe hoech dat een
mensche ymermeer mach comen. dat hi
doch dese vier oefeninghe houde. en dat
hi hem die nymermeer en laet ontbrad.
Want si sijn na mine vstaide die alre
naeste wech totter hoechster volcomenhe
mede te comen. **D**ie eerste oefenri
ghe is. **D**at hem een mensche alle tijt
houde sel van alre menichuoudicheit
in een eeuuoudighe stilheit. **D**at
ander is. **D**at hi in hem seluen altoes
een stadighe onmiddelde wonighe
houde. **D**at derde is. **D**at hi si vter
en mensche stadelike maer nemen sel in
eerze ghewatigher na volghinghe des
hoghen leuens ons hert ihu xpi. nader
hoechster volcomenheit alst hem moghe
lic is te doen. **I**n oetmoedicheit. in willi
gher ghehoersamicheit. in sachtmoedi
gher aemoede. **E**n also als die hemelsche
vader hem selue mynt doer hem selue.
also sel hi alle creatuere minen doer god.

Die vierde oefeninghe is. **M**aer hi
hem seluē ymermeer vynt. dat hi hē
seluē daer te gronde laet. in tichticheit
of in ewichheit. **E**n dat doende sel hi
gode toe scriyuen en hem daer of louē.
En neme oec mede voer hem tot sijn hul-
pe hoe vsmadehtē dat die alre edelste
mensche dat was die soen gods vande
alre boesten en snoetste mensche ghehar-
delt wart als si alre lechste en scuffer-
licste mochten. **E**n dat leet hi also vdu-
delike recht of hi al doot hadde ghe-
weest. **E**n voert ghehter wijs als
dat een mensche die een gulde penne
vynt. dat dat selde valt. also selden
soude dat sijn dat een mensche hem
seluē ymermeer in enyghē dinghen
sochte. **E**n ghescebet oec dat hi hem
seluen in enygher wijs vynt. so sel hi
hem seluen daer late. en hem neder-
naghen in dat vaderlike harte en

Dghenade begheren. **D**at xijm capit
Die ewighe wijsheit begheerde tel.

van sinen nuticoren vraut een bede
en sprac aldus. **L**egghe my als een
minen teyken op dijn harte. **I**n
haue tint ic sende v my alhier **die de**
se braue. op dat ic vets wats hebbe
v te legghen inden mont der sielen. op
dat v harte en v ghemoede daer ma
de ghesetzet en vlichte mach war
den. **I**n deser soeter minen der
ewigher wijsheit. en ic begheer
dat ghi dat in danc wilt nemen.
Want daer an leyt dat hoechste
en dat beste dat wi in deser tijt
moghe hebbe. **A**p dat wi hier na
maels die blote waerheit die gron
delose ewichheit en die ewigha due
rende inganc moghe verighen.
En op dat wi dicke an dat hef va
ghewanderhtzen dat ewigha nuti
coren hef dicke ghedencke. en mit
hartehtzer begheer te na hem te v
langhe. **D**icke van hem te spreke
sijn mynhtze worden mit aendadte

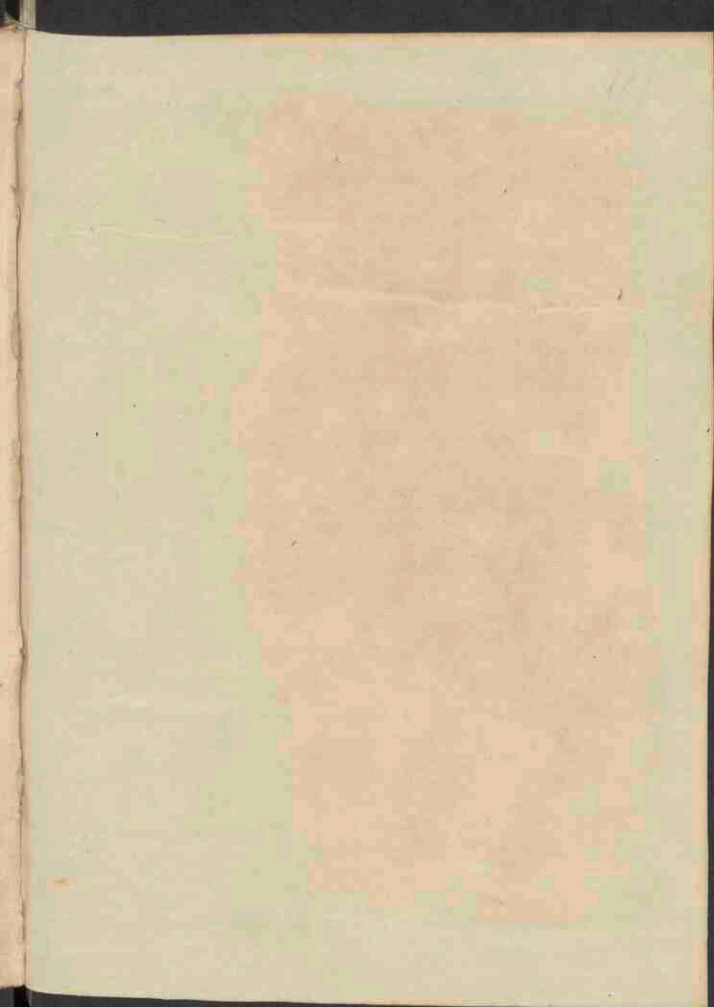
te lesen. **I**n hem alle onse woerd
te oordynen. myement op aertrijcke
dan hem alleen te minen. Dat oghe
sel hem minen tijt an sien. dat oer
sel bereypt sijn. sijn woerden gaerne
te hozen. dat harte sijn en ghemoe
de sellen hem mit begheerte omhelse.

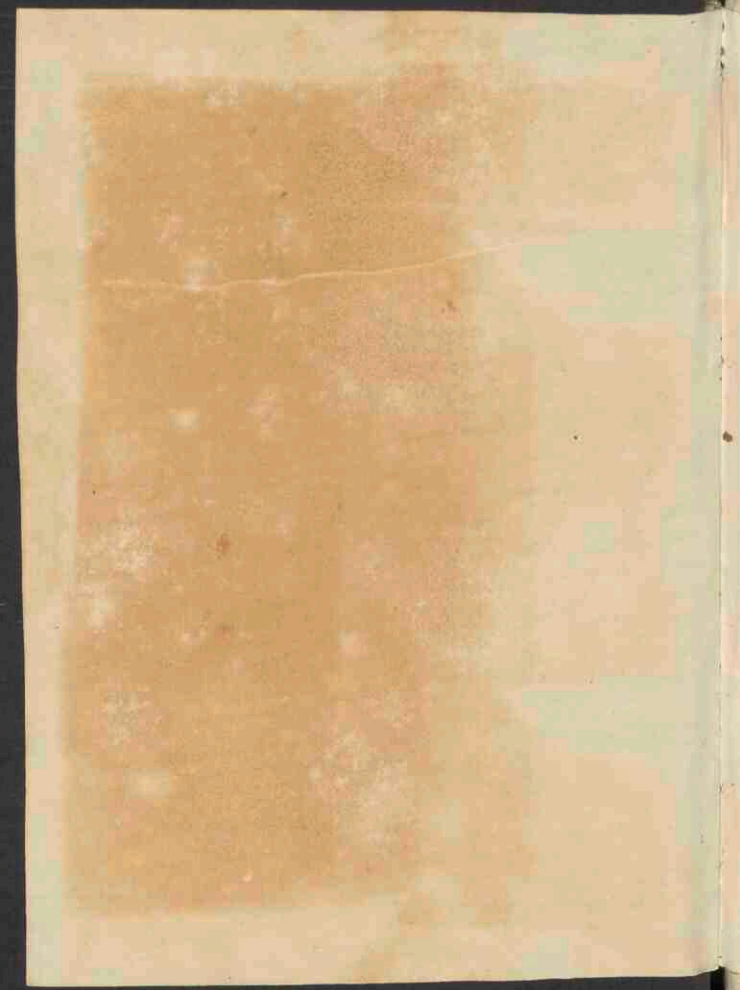
Als wi hem vtoernien so selle wi ons
pinen hem kdestelike te vsoenen.
als hi oefent. so selle wi hem liden. ^{ons}
als hi hem vbercht. so selle wi dat
ghemynde lief soecten. en niet ophou
den eer wi hem weder vinde. **E**n
als wi hem dan gheuonde hebben. so
selle wi ons pinen hem soeteliken en
waerdelike te behoude. staen wi op of
gaen wi te bedde. gaen wi eten of drinc
ke. so sel alle tijt dat gulde voerspan
ijs op onse harte staen gheceygent.

En als wi niet bet en moghe so selle
wi sijn bleelt voer onsen oghe setten
en in onser sielen drucken. en wi selle
sijn soete naem altoes in onse mont

hebbē. En ons sel des daghes also aernst.
sich wesen inder herten. dat ons des
nachts daer of dromē sel. En wi sellē
spreken mitte wise man. en mit enen
hartehten fuchten. Och du soone soe.
te vutūcozen ewighe wijsheit. hoe bistu
also goet der fielen die di soetse. en die
di alleen mit alre herten begheert.

Vriet dit is die beste oefenynghē die
ghē hebbe moecht. want die croen alre
oefenynghē is stādich ghebat. En dat
is dan alst op sijn eynde wesen sel. wat
wat doen si inden hemelschen vader
lande anders. dan dat si heuehten dat
ghemynde lief souwe minnen en louen.
En daer om hoe wi dat godlike lief.
al hier meer en heuehter in onser hertē
ten dructē en minnliker mitte nabē
dighē oghen ansien. En vriendeliker
mitte armen onser siele omhelssē.
Hoe wi oec mynliker weder om van
hem inder ewigher salicheit ombeuā
ghen sellen warden. Deo Gratias.

¹⁴⁰
Jos. - Westerhout

123

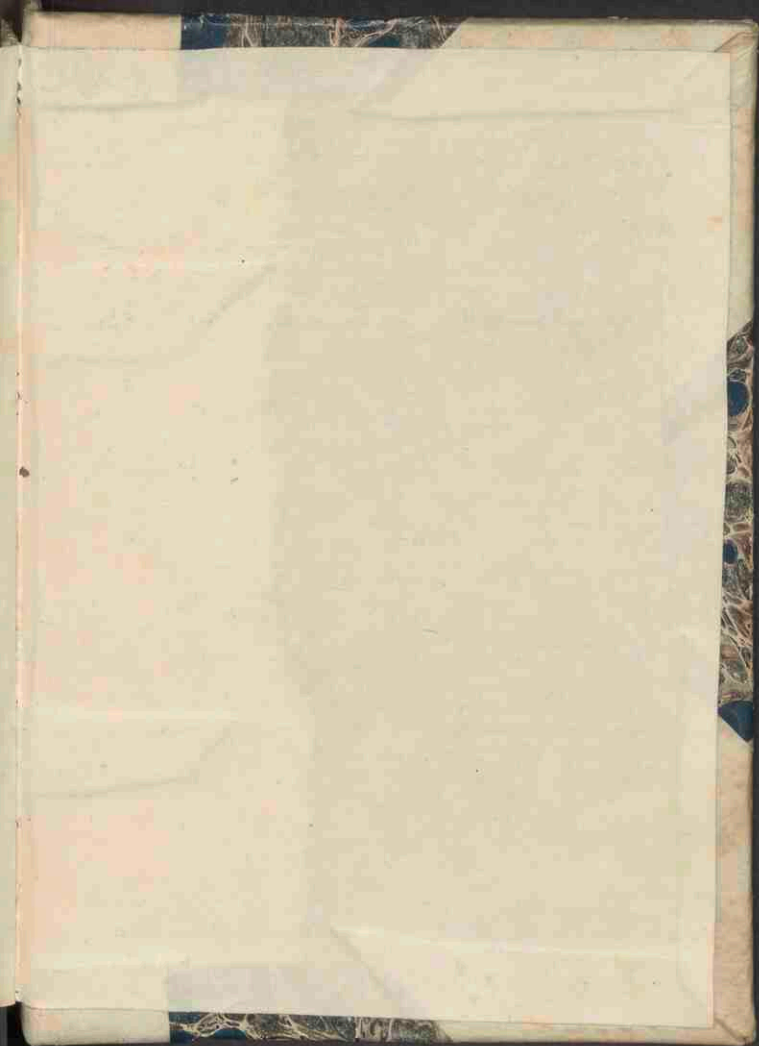
152

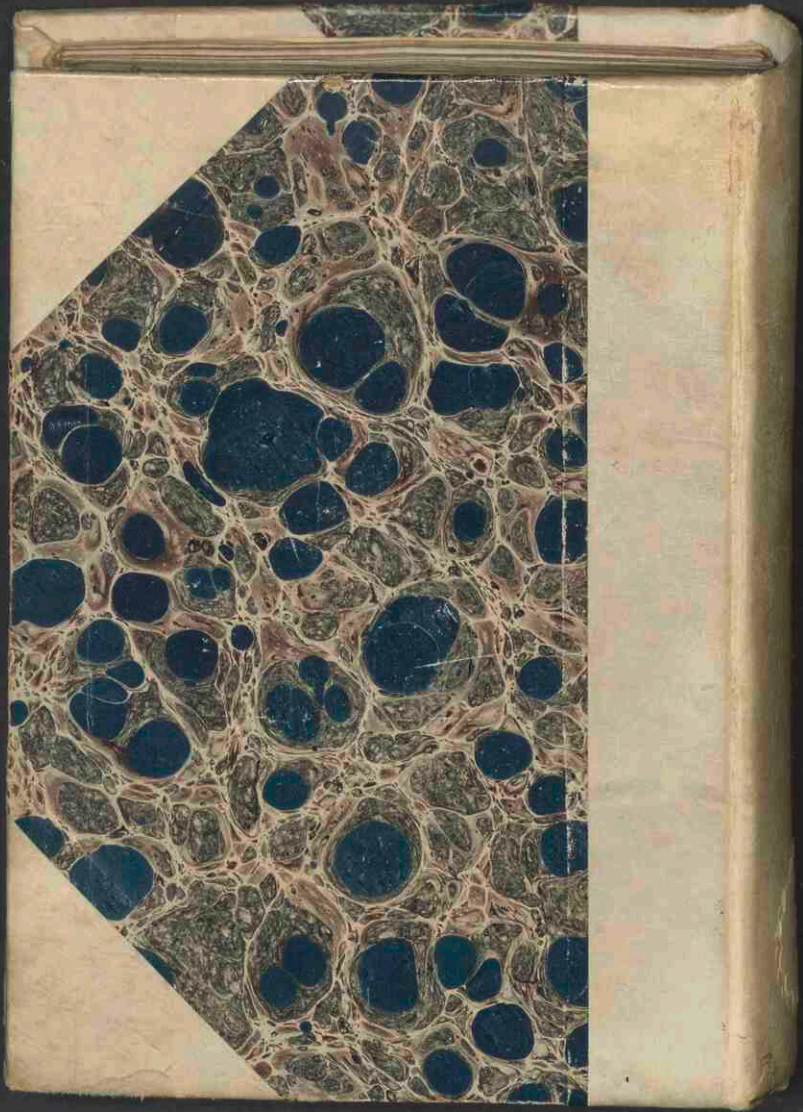
H.

103

Bony Mus

No. 1863

Cm

colorchecker DIGITAL SG

